

BERXWEDAN

HER TİŞT JÎ BO ENÎYA RÎZGARÎYA NETEWA KURDÎSTAN

Sayı 44 / 15 Aralık 1987 / 2.50 DM

PKK Genel Sekreteri Abdullah ÖCALAN Yoldaşın
PKK'nın 10. Kuruluş Yılına Giriş Mesajı

Partililer, Cefakar Kürdistan Halkı ve Değerli Dostlar!

"... Önümüzdeki yıl yüksek bir gelişme ve gittikçe artan bir hızla başarılı kılacağımızı belirtmek istedik. Partimizin bu konudaki hazırlıkları devam ediyor. Gerçekten biz bu hazırlıklarımızı halkımızın geniş safları içinde yürütmek istedik. Ama bu safları daha da birleştirmek için Partiyi güçlendirmek gerektiğini hepimiz biliyor veya görüyorsunuz. Nefes nefese dokuz yıl ülke içinde, dokuz yıl ülke dışında bu adımları attık ve bunlar, biraz ürün verdi. Bu savaş gücü ortaya çıktı.. "

YAZISI 2. SAYFADA

KÜRDİSTAN'DA GÖÇLER; NEDEN VE SONUÇLARI - V

1930'lar ve Kürtlerin Mecburi İskanı

Önce 1930'larda kemalist rejimin durumuna bakmamız gerekir. 1930'lar kemalist rejimin oturtulduğu yıllardır. 1920-30'arası dönemde güttüğü ekonomik politikayla iflas durumuna gelen kemalist devlet, devletçilik politikası kurtaracaktır. Dünyada ekonomik bunalımın yaşandığı bir dönemde kemalist burjuvazi, liberal yöntemlerle yapamadığını devlet eliyle yapacak ve palazlanacak.

Kemalist burjuvazi, örgütlü toplumsal muhalefet de bırakmaz. Türkiye Komünist Partisi, hemen hemen tüm yönetici kadrolarıyla Kemalizme iltihak etmiştir. Hem de korkunç ihanet örnekleriyle ihanet etmele kalmamış. Şevket Süreyya, Vedat Nedim, İsmail Hüsrev vd.'leri "Kadro" dergisi (1932-34) ile faşizm yolunda Kemalizmin ideolojisini oluşturmaya başlamışlardır. Mustafa Kemal, 1930'ların başında Serbest Parti deneyi ile toplumsal muhalefetin gücünü

Devamı 15. sayfada

Kürdistan'da Silah Serbest / 4. sayfada

BM Kararı: Halkların Kurtuluş Savaşı
Teyid Edildi / 6. sayfada

Ecevit'in Şahsında İflas Eden, Türk
Egemenlik Sistemi ve Kemalizmdir / 11. syf.

Seçim Sonrası Gündeme Halk Ayaklanması Geldi

Türkiye'de erken seçim yapıldı. Ardından kitleleri şoke eden zamlar da yapıldı. Erken seçim, yüzde otuzaltı oyla üçte-ikiye yakın sandalyeye sahip ANAP hükümeti ile, görünüşte üç partili fakat gerçekte hemen herkesin bir aç olduğu Türk burjuva devletinin en ilginç parlamentolarından birini doğurdu. Seçimin sonuçlandığı gün, sözde yorumcuların ortak yargısı "toplumun istikrarı seçtiği" biçimindeydi. Aradan çok geçmedi, birkaç gün sonra saşanık gibi yağan zamlar ar-

dından bu tür sözler tuzbuz olarak, yerine yenileri geçmeye başladı. Kendini burjuva düzeni korumakla sorumlu hisseden yazar-çizer takımı "krizin derinleşmesi" biçiminde endişelerini dile getirirken, çalışan emekçi halk yeni bir kavramı ortaya attı: halk ayaklanması! Evet, halk ayaklanması, emekçi halkın tek ve gerçek kurtuluş yolu. Özgürlüğün, eşitliğin, hakkın ve ilerlemenin yaratıcısı. Çok şükür, nihayet Türkiye'de de sözünün sahibi olacak güçler

Devamı 10. sayfada

YENİ EYLEMLERLE DAHA GÜÇLÜ BİR SAVAŞ

Sömürgeci- faşist düşmana karşı gelişen Kürdistan Ulusal Kurtuluş Savaşı, artan mevsim zorluklarına rağmen, büyük bir atılımla geliyor. Düşman, yoğun gücüne, devreye koyduğu modern helikopter ve zırhlı araçlarına rağmen, kendi bozgununun önüne geçemiyor. ARGK birlikleri girdikleri her çatışmadan büyük bir başarıyla çıkıyorlar.

Kızıltepe, Derik, Tatvan, Lice, Nusaybin, Dersim ve daha başka alanlarda gerçekleştirilen eylemlerde, onlarca düşman askeri, polis, özel tim elemanı cezalandırıldı, milyonlarca lira maddi zarar düşmana verildi. Türk sömürgeci birlikleri ARGK birlikleri karşısında tutunamamakta. Binlerce sayılık güce varan birliklerle gerillaların üzerine saldırmaktalar. Bütün bunlara karşı ARGK gerillaları zayıf, fakat inatçı bir halk, savaşmak isterse kazanabileceğini bir kez daha kanıtıyor ve gerçekleştirdikleri yeni eylemlerle ulusal kurtuluş savaşını daha da büyütüyorlar.

PKK'nin 10. Yıl Kutlamaları Devam Ediyor

İsviçre ve Hollanda'da Büyük Kitleli Toplantılarla 10. Yıl Kutlandı

Den Haag PKK 10. yıl kutlama gecesi.

İsviçre'nin Freiburg kentinde 5 Aralık'ta yapılan geceye 3000, Hollanda'nın Den Haag kentinde yapılan geceye ise 1300 civarında ilerici, yurtsever ve demokrat katıldı.

Konuşma, folklor, ozanlar ve tiyatro programıyla gece yarısına kadar devam eden kutlama geceleri coşkulu bir hava içerisinde gerçekleşti.

Suudi Arabistan'da Kürdistanlı işçiler, birkaç yerleşim alanında çeşitli gösteri ve toplantılarla PKK'nin 10. kuruluş yıldönümünü büyük coşkuyla kutladılar.

YAZISI 5. SAYFADA

Halkların Kurtuluşları
ve Hakları İçin
Uluslararası Birlik
Kongresi Yapıldı

Türkiye İnsan Hakları
Konferansı'nda
ERNK Temsilcisi
TKP Şovenizmini
Teşhir Etti

Federal Alman
Parlamentosunda
İlginç Tartışma

Batı Almanya'nın
6 Kentinde Ulusal
Kurtuluş Savaşı
ile Dayanışma
Toplantıları Yapıldı

Emperyalist Fransız Yönetimi,
Faşist Türk devletinin Çağrılarına Uyarak
3 Kürdistanlı Yurtseveri Gabon'a Sürdü

● ERNK, 10 Aralık 1987 tarihinde dağıttığı bildiri ile sürgün eylemini haksız ve Türk faşizmine kan verme olarak değerlendirdi. Tüm yurtseverleri ve Avrupa devrimci-ilerici güçlerini Fransız yönetiminin bu haksız uygulamasını ve komplolarını mahkum etmeye çağırdı.

● ERNK-Avrupa Temsilciliği, Brüksel'de (11 Aralık) basın toplantısı düzenledi, Fransız yönetiminin haksız uygulamasından derhal vazgeçmesi istendi.

● Paris'te sürgün edilenlerin ailelerinin de bulunduğu bir grup yurtseverin başlattığı açlık grevi devam ediyor.

● Köln'de 11 Aralık'ta Fransız Hava Yolları bürosu önünde bir grup yurtsever protesto eylemi yaptı.

● Sürgün edilen 3 yurtsever Gabon'da açlık grevine başladı.

YAZISI 5. SAYFADA

PKK Genel Sekreteri Abdullah ÖCALAN Yoldaşın PKK'nin 10. Kuruluş Yılına Giriş Mesajı

Partililer, Cefakar Kürdistan Halkı ve Değerli Dostlar!

PKK'nin 10. kuruluş yılına girerken sizleri coşkuyla selamlıyorum. En büyük umutlarımızdan birisi olan halkımız arasında bulunma, onunla içiçe ve coşkuyla yaşamayı çok istememe rağmen, bu önemli özgürlük günümüzde yakınızda olmamayı, cismen olmamayı üzüntüyle karşılıyorum. Ama bununla birlikte, mücadelemizin gelmiş olduğu seviyeyi size aktarma inkanını bulmaktan dolayı da kendimi bahtiyar hissediyorum.

Büyük bir içe çekilmeyi yaşayarak uzun bir süre sizden ayrı kalmayı becerdik. Ama bu, sizlerin büyük özgürlük günlerinizi yakınlaştırmak, onu mümkün kılmak için zorunlu olan bir ayrılığı. Nasıl ki bahk ile deniz kesinlikle birbirisiz edemiyorsa, bizim de durumumuz budur. Elbette eğer bu ayrılık, büyük bir özgürlük gününü yaratmak için ise katlanılabilir. Yalnız bunun için katlandık ve bugüne kadar yaşamamızı bildik.

Partimizin 10. kuruluş yılını kutlamaya girişirken, bunu sözceklemlerle ifade etmekten çok, büyük bir atılımın bütün koşullarını hazırlayarak, düşmanımızın hiçbir plan, tertip ve komplosunun bu hazırlığımızı boşa çıkaramayacağına derinden inanarak ve yüksek başarılarla dolu kılarak, bunun dışında ise, artık gerisin geriye çarkıtmının mümkün olamayacağını ve bu yılda da başarıyla yürüyeceğimizi belirtmek istiyoruz.

Önümüzdeki yılı yüksek bir gelişme ve güçlüğe artan bir hızla başarılı kılacağımızı belirtmek istedik. Partimizin bu konudaki hazırlıkları devam ediyor. Gerçekten biz bu hazırlıklarımızı halkımızın geniş safları içinde yürütmek istedik. Ama bu safları daha da birleştirmek için Partiyi güçlendirmek gerektiğini hepimiz biliyor veya görüyorsunuz. Nefes nefese dokuz yıl ülke içinde, dokuz yıl ülke dışında bu adımları attık ve bunlar, biraz ürün verdi. Bu savaş gücü ortaya çıktı. Ulusal gerçekliğimiz ve mücadelemizin haklılığı dünyaca anlaşılmaya başlandı. Bunlar küçük adımlardır. Daha büyüğünü hazırlıyoruz. Şunu belirtmek gerekir ki, kendi şahsınız ve pratiğinizde başlangıçta en zayıf ve hatta iki sözcüğü bile söylemekten çekinen bir konumda iken, doğruya inanç, inatçı bir biçimde onu araştırmayı, yeri geldiğinde onun propagandasını yapmaya, örgütlemeye ve ardından eyleme sokmaya yüründüğünde kazanılamayacak hiçbir davanın olmayacağını kanıtladığımızı inanıyoruz. Bundan sonra her Kürdistanlı, her Kürdistan dostu ve hatta insanlık ailesinin haklıdan yana her ferdi, gelişecek haklı davaların başarısını temsil edecekler.

Bu konularda Partimizin değerli militanları için çok kapsamlı derin tartışmalar ve

değerlendirmeler yapıldı. Onları, her zamankinden daha fazla bunları incelemeye, özümsemeye davet ediyoruz. Halkımıza da, kendi kimliğini anlatmak için eyleme, örgütlenmeye başvurduk. Bütün bunları propaganda olsun diye değil, uyanmaları ve kendi kimliklerinin farkına varmalarını sağlamak için yaptığımızı bilmeliler. Evet, belki şahsen halkımızın olduğu her alanda dolaşamadık; ama geliştirilen mücadele onların bin yıllık uykudan uyanıp, hatta uykuda değil, adeta mezarda dirilip kendi kimliklerine nasıl kavuşmaları gerektiğini ortaya koymuştur.

Bugün halkımız, içinde bulunduğu koşullar ne kadar zor olursa olsun, kendini anlamaya, tanımaya başlamıştır. Yine bugün, çocukları ailelerini kurtarmaya çalışıyor. Ancak gerçek anlamda kurtuluşun vatanın kurtuluşuna ve özgürlüğünün elde edilmesine bağlı olduğunu bilerek yaşamaya geçene, her zamankinden daha çok yaklaşılmış, daha derinden inanılmıştır. Hiçbir halk, kendi kimliğine ters düşerek, bunu inkar ederek şerefli ve onurlu yaşayamaz. Her halkın olduğu kadar, bizim halkımızın da özgür kimliğine hakkı vardır. Ona yapılabilecek en büyük kötülük bu kimlik ve özgürlük savaşımında gerekeni gereken yerde yapmamaktır. En büyük ahlaksızlık budur. En büyük mertlik de, bu alandaki görevlere sahip çıkmaktır. Bizim çok zor koşullarda da olsa yapmaya çalıştığımız şey ve çok sınırlı da olsa namusu kurtarmaya çalıştığımız tek konum budur. Ve bunun dışında da bir namus tanımlamasının geçerli olamayacağını belirtmek istiyoruz.

O halde halkımız, her zamankinden daha fazla kendi gerçekliğinin farkına varmıştır. Özgürlüğün, vatanın kurtuluşuna ve yurtseverliğe bağlı olduğunu görmüştür. Bu, özellikle gurbetteki halkımız için daha çok gereklidir. Ancak bu özgürlük koşullarında her günün, her basit imkanın kıymeti çok iyi bilinmelidir. Kendi çocuklarının doğru bilinçlendirilmesinden, eğitimine, kapı komşusundan tüm eş-dost çevrelere uzanabileceği, köy-kent, her şeye ve herkese kadar, en basit mektuplaşmalardan hal-hatır sormalara ve hatta imkan varsa daha güçlü araçlarla ulaşmayı, onlara davayı aktarmayı, birleştirmeyi, örgütlemeyi; mümkünse bazılarını savaş alanlarına çıkarmayı sağlasınlar. Gün, halkımızın her ferdi için bu konudaki görevlerince az bu kadar dört elle sahip çıkmaları günüdür. Gün, bunların kendi öz kurtuluş cepheleleri olan Ulusal Kurtuluş Cephesi için sıradan bir dua etmeden tutalım, elde silah savaşıma kadar her yolu-yöntemi deneyerek bir katkı sunma günüdür. Ve bunu, çocuk-kadın, ihtiyaç-geç demeden hepsinin

gücünü oramında; ister köyde, ister kentte, ister ülke içinde, ister ülke dışında, imkanlarını zorlayarak yapabilirler. Düşman, yüreğimizde veya beynimizde değildir. O, doğru düşünmemizi ve doğru duymamızı asla önleyemez. Hiçbir şey yapamazsak bile, en azından kendi kişiliğimizi sağlam tutabiliriz. İşte, bu yıl da, kendine biraz saygınlığı olan her ferdimiz, en azından kendisini sağlam tutmayı başarmalıdır. Ve elden geliyorsa düşmana zarar; halka, Partiye yararın azamisini sunmanın çaresini düşünmeli, araştırmalı ve yerine getirmelidir.

Dostlarımız bizi biraz tanıtmaya çalışıyorlar. Bunlar devletler, ulusal kurtuluş hareketleri, örgütler, sosyal cemiyetler ve kişilerdir. Kürdistan halkı olarak onlara söyleyeceğimiz çok şey ve biraz da öfkemiz vardır. Çünkü, hiçbir halkın böyle basitçesine inkarı ve bunun da hemen kabul edilmesi; eğer insanlık ailesine mensup olduğumuz hissinin yitirmemişsek —ki, bunu inkar etmek kolay değildir— insanlık, ülkemizin bağımsızlığı, halkımızın özgürlüğü, kimliği konusunda biraz suçludur. Hitler faşizmi, Yahudileri ve devrimcileri katlettiği için her gün son derece lanetlenir. Ama, bizde de bir halk en katıksından bir katlama uğramıştır. Niye buna böyle bir ölçü, niye Kemalizme, Türk faşizmine böyle bir ölçü? İşte, bunun kabul edilmezliğini her zamankinden daha açıkça ortaya koyuyoruz ve bu faşizmin de en az Hitler faşizmi, Güney Afrika'daki ırkçı azınlık, siyonizm vb.'leri kadar lanellenmesi gerektiğini söylüyoruz. Halkımız da diğer halklar kadar buna layıktır.

İşte, tüm dostlarımızı, sosyalist ülkelerden kapitalist ülkelerdeki demokratlara, hatta her türlü liberallerden azgın faşist rejimlere karşı tepki duyan herkese kadar bizi doğru tanıtmaya ve görevlerini yerine getirmeye çağırıyoruz. Ancak, bu çağırışı bize acısınlar veya yardım etsinler diye değil, kendi insanlıklarının gereğini yerine getirsınler diye yapıyoruz. Biz, en zor koşullarda bile öz gücümüzle bile gelişmeyi sağlayabilen bir hareket olduğumuzu kanıtladık. Bu anlamda yiğit ve üretken bir hareketiz. Ve eğer utanç duyuyorsak, dostların görevlerini yerine getirmediklerinden dolayı bunlar adına utanç duyuyoruz.

Biz, kurtuluşumuzu Türk halkının kaderiyle içiçe sağlamak durumunda olan bir halkız. Bugün, Türk halkının kimliğinin de tarihten silinmesi; fiziksel olarak bırakılmış olsa bile, özgürlük anlamında; kültürel, sosyal, siyasal yaşamdaki özgürlüğü anlamında kimliğinin inkar edilmesi söz konusudur. Evet, dili ve toprakları vardır; ama tamamen faşizmin çıkarlarına göre örgütlediren, her türlü baskı ve sömürüyü sınırsız bir biçimde geliştiren ve

uygulayan bir rejimin egemenliği altındadır. Bizce sadece inim inim inlemekle kalmıyorlar, sonuna kadar çözülüyorlar. Maalesef bu halkın temsilcisi durumunda olanların, solcuları da dahil ezeceği bir çoğunluğun tam da bugünde —şüphesiz iyiler, dürüst demokratlar ve sosyalist olanlar da var. Bunlarla ilişkilerimiz olduğu gibi, her zaman yüksek bir değer biçiyor ve biçmeye de devam edeceğiz— güya kendi devletlerinin birlik-bütünlüğü ve istikrarı için uçaklarla nasıl teslim olduklarını gördük, bunu ibretle izliyoruz. Bu, hiç de iyi bir teslim olma değildir. Peki, bununla demokrasiyi mi kurtarıyorlar? Hayır! Kime teslim oluyorlar? Daha düne kadar faşist diye lanetlediklerine! Neye dayanıyorlar? Hiçbir şey! Bu, çok rezil bir teslim olma ve Türk halkı adına işlenmiş kötü suçlardan birisidir.

O halde, Türk halkının da bu yıllardan çıkaracağı önemli dersler vardır. Türk halkının da özgün çıkarları için mutlaka bir çıkışa, kendi siyasal, demokratik ve ekonomik kurtuluşu ihtiyacı olduğuna inanıyoruz. Bu yıllar kendisi için böyle hazırlamaya ihtiyacı vardır. Mevcut tüm demokratik unsur ve grupları, çokça lafı edilen sosyalizmi bu konuda yeniden gözden geçirmeye ve halkımızın en azından sağlam bir dostu, müttefiki olarak kendilerini yetkinleştirmeye çağırıyoruz. Elbette, halkınız ve eğer eşitlik, kardeşlik isteniyorsa en az kendileri kadar bize de eşit ve özgür birleşme imkanı tanıyan bir çıkışa davet ediyoruz. Bu konuda elimizden gelen her türlü desteği vereceğimizi de belirtiyoruz. Halkımızın direnişini küçümsememelerini, kendi çok küçülmüşlüklerini bizim halkımızla birlikte yüceltebileceklerini söylüyor ve özgürlük mücadelesinin bunlar tarafından da doğru kavranmasını istiyoruz. Yine, yardımı çok ihtiyacımız olduğu için değil, fakat gerçekleşen mevcut sosyalizmin de asgari gereksinimlerini yerine getirerek kendilerinin kötü bir ayıptan kurtulmaları için bunu söylüyoruz.

Halkımızın özgürlük mücadelesinin Ortadoğu halklarının o çokça görmüş olduğu kutsal dinsel kurtuluşlar kadar, kutsal bir savaşım olduğu açıktır. Bu anlamda, Ortadoğu halklarının yeniden kutsal kurtuluş günlerine duydukları büyük özlem, halkımız tarafından tamamen alınmasa bile, küçümsenmeyecek bir bölümünün gerçekleşirebileceğini bilerek, bu halklara karşı da görevimizi yerine getireceğiz. Halkımız, komşu halkların egemenleri tarafından, görülmemiş baskı, sömürü ve eşitsizliğe maruz kalmış bir halktır, ama özgürlüğünü bütün halkların kesintisiz eşitliği ve özgürlüğü için kullanacaktır. Biz, bu yıllık

gelişen her türlü kölelik sisteminin halkımızın uyanışında sona ereceğini ve bölge halklarımızın asırlardır aradığı özgürleşmenin, büyük uygarlıklarına kavuşmanın halkımızdan alacağı çok şeyin olduğunu ve mücadelemizin bu yönünün de her zamankinden daha fazla öne çıkarak rolünü ifa edeceğini belirtiyoruz.

Sonuç olarak, her saniye, her an gerçekten bağlı kalmamız gereken şehitlerimize bağlı kaldığımızı tekrar vurguluyoruz. O şehitler ki, gerçekten yaşayan biricik değerlerimizdir. O şehitlerdir ki, gerçekten doğru yolun başta gelen sahipleridir. O şehitler ki, büyük bir davanın haklılığını hiçbir çıkar gözetmeden en gencecik yaşta ve belki de tarihte yine ender görülen bir yalnızlık ortamında gözünü kırpmadan yaşamlarını feda eden büyük değerlerdir. Biz, bu değerleri her gün düşünmeye, yaşamaya ve bunların bütünlerini kendi kişiliğimizde bir şahsiyet olarak şekillendirmeye çalışıyoruz. Yaşayan ve bizde yaşaması gereken biricik değerler bunlardır. Eğer "öldüler" diyen varsa, bu da, onların ardından halen görevlerini hakkıyla yapmayanlardır.

Gerçek komutanlardan bahsedeceksek, son nefeslerinde bile Partiye bağlılıklarını haykıran bu kahramanlardır. Bu kahramanların anısını her zamankinden daha fazla doğru kavramaya, doğru uygulamaya büyük özen gösterelim. Tarihimizin yeniden yazılışının, halkımızın sınırsız özgürleşme umudunun gerçek bayrakları bunlardır. Bunları her tarafımıza nakşederek ararsak, kazanamayacağımız bir şeyin olmadığını göreceğiz.

10. yılı bu temelde başarılarla dolu kılacağımıza dair düşünce, inanç ve umudumuzu yineliyoruz. Heride halkımızın arasında olmayı çok çok istiyoruz. Ve inanıyoruz ki bu girişimimiz basit bir giriş değil, ihtilalin ta kendisi olacak bütün gelişmeler bunu sağlayacaktır. Bugünleri yaratmak için daha çok çalışacağımızı, hepimizin çalışması gerektiğini vurguluyoruz. Bunların bir umut olmaktan çıkıp, adım adım gerçekleşen ve kendimizi biraz daha zorlarsak, bütün görev alanlarındaki en sırada savaşçılardan en üst sorumluluğumuza kadar hepimiz görevlerimizi artan yoğunlukla ve hızla yerine getirirsek büyük kaynaşma, özgürlük günlerini birlikte kutlama imkanlarımız vardır. Bu imkanları yaratmak için yürümeye, hem de görülmemiş bir biçimde yürümeye, 10. yılı özgürlük yolunda kesinleşen bir zafer yılı haline getirmeye son derece kararlıyız. Bu yürüyüşe hepimiz daha hızlı, daha pekişen adımlarla ve daha artan bir çabayla katılma ve yine büyük çekiş, aranızda giriş birlikte yaratmaya çağırıyoruz.

YENİ EYLEMLERLE DAHA GÜÇLÜ BİR SAVAŞ

ARGK GERİLLALARI TUGAYA SALDIRDI KIZILTEPE'Yİ BİR SÜRE DENETLEDİ

Mardin alanında ARGK birliklerinin eylemleri yoğun bir şekilde devam ediyor. Türk sömürgecilerinin ordu güçlerinin ağır darbe yediği Mardin alanında, birçok alanda düşman birlikleri hareket edemiyorlar. ARGK saflarına yoğun bir katılımın devam ettiği Mardin alanında kitleleri örgütleme ve mücadeleye katma çalışmaları da yoğun bir şekilde sürüyor. Yüzlerce köyde toplantı yapıldı, bütün bu toplantılara binlerce yurtsever katıldı.

Mardin alanında gerçekleştirilen eylemler, kitleler üzerinde büyük bir etki yaratıyor. Mücadeleye katılmalarını daha da hızlandırıyor. Bugün birçok alanda gençlik akın akın ARGK saflarına geliyor.

4 Aralık akşamı Kızıltepe'nin bir müddet ARGK gerillalarınca denetim altında tutulması yörede büyük bir etki yarattı. Kızıltepe ovalık bir alanda kurulu olduğundan, düşman bu alanda ARGK gerillalarının eyleme girişmeyeceği beklentisi içindeydi. Her ne kadar Mardin alanında ağır bir darbe yemiş olmasına rağmen, Kızıltepe en son eylem beklediği bir alandı.

ARGK birliği, düşmanı en beklemediği anda ve yerde vurmak gerektiği biçimindeki gerilla ilkesi ile hareket ederek, düşmana ağır bir kayıp yaşattı.

Gece saat 20.00 sıralarında, Kızıltepe'ye askeri lojmanlar yönünde giren ARGK birliği ile düşman gücü arasında yoğun bir çatışma çıktı. Önemli stratejik noktaları ele geçiren ARGK birliği ile polis, bekçi, özel tim ve komando birliklerinden oluşan düşman gücü arasında bir süre karşılıklı ateş devam etti.

Çatışmada ARGK birliğinin yoğun ateşi ve bombaları karşısında düşman gücü dayanamadı. Düşman gücü çatışmada çok sayıda kayıp verdi. Polis, özel tim, komando birlikleri ve bekçilerden ölen ve yaralananlar oldu. Türk sömürgecileri kayıplarını 1 bekçi ölü, bir komiser de yaralı biçiminde verdi. Sürekli olarak kayıplarını az göstermeye çalışan sömürgecilerin burada da aynı oyuna başvurdukları görülmektedir. Yöreden aldığımız haberlere göre Türk sömürgecilerinin kayıplarının açıklandığı çok üstünde olduğu biçimindedir.

Başarılı bir baskın gerçekleştiren ARGK birliği Kızıltepe'yi bir süre denetim altında tuttukten sonra, kent giriş ve çıkışını kontrol altında tuttuğu mevzilerinden ayrılarak geri çekildi. Baskında gerillalar kayıp vermediler. Bu eylem kitlelerde yüksek olan moral ve coşkuyu daha da yükseltti.

DERİK'TE SÖMÜRGEÇİ DÜŞMANA AĞIR KAYIP VERDİRİLDİ

6 Aralık günü, Derik'te gün boyu süren bir çatışma meydana geldi. Bir benzin istasyonuna ve uluslararası TIR parkına karşı gerçekleştirilen eylem ardından, sömürgeci ordu birlikleri ile ARGK gerillaları arasında çatışma çıktı. Çatışmada kahramanca bir direniş gösteren ARGK gerillalarından 4'ü şehit düştü.

İpekyolu'nun Kızıltepe-Urfa kesiminin Derik mıntıkasında bulunan bir benzin istasyonuna ve uluslararası TIR parkına baskın düzenleyen ARGK birliği, geniş çaplı bir eylem gerçekleştirdi. Bir işbirlikçiye ait olan benzin istasyonuna baskın düzenleyen ARGK gerillaları, kasada bulunan 5,5 milyon lira paraya ve bekçinin silahına el koydular. Daha sonra TIR parkını da ele geçiren gerillalar benzin istasyonunu ve bazı TIR'ları ateşe verdiler.

Eylemin ardından işbirlikçi iki haini de yanlarında götürülen gerillalar, daha sonra bunları serbest bıraktılar.

ARGK birliği, aynı gece Derik'in Mişen köyü yakınlarında bir düşman birliği ile karşılaştı. ARGK birliği ile düşman kuvvetleri arasında yoğun bir çatışma çıktı. Çatışma bütün gece devam etti. Düş-

man birliği çatışma alanına büyük bir askeri güç yığarak gerillaları çembere almak istedi. Gerillaların, köylülerin de aktif katılımı ile gösterdiği kahramanca direniş sonucu düşmanın oyunları boşa çıktı. Gün ışımasına ve düşmanın yoğun gücüne rağmen, ARGK gerillaları birkaç kez çemberi yararak, kendisinden kat kat üstün olan düşman birliğini bozguna uğrattılar. İlk gelen bilgilere göre, içinde subayların da bulunduğu 14 asker öldü, çok sayıda asker ise ağır yaralandı. ARGK gerillaları ise çatışmada 4 şehit, çatışmaya katılan yurtsever köylülerden ise 3'ü ağır yaralandı.

Uğradıkları büyük hezimet karşısında Türk sömürgeci ordu birlikleri büyük bir kudurganlıkla halkın üzerine saldırdılar. Mişen köyüne gelen sömürgeciler, bütün köy halkını tutukladılar. Yoğun işkence altında karakola götürülen köylüler, insanlık dışı bütün davranışlara maruz bırakıldılar. Yoğun işkence sonucu köylüler, ulusal kurtuluş savaşına karşı çıkarmaya ve sömürgecilğe karşı duyulan kinle karşılaşan faşist cellatlar, yaralı 3 köylü yurtseveri işkencede alçakça katlettiler.

NUSAYBİN ANAP BİNASI BOMBALANDI

Nusaybîn'de bulunan ANAP ilçe merkezine karşı bombalı bir eylem gerçekleştirildi.

ANAP, bugün Kürdistan'da uygulanan faşist politikaları en üst düzeyde temsil eden bir parti durumunda. Kürdistan'da uygulanan faşist politikaları uygulamakta ve halkımızın bağımsızlık mücadelesinin karşısına bir engel olarak dikilmektedir. Bu nedenle ANAP binaları yöneticileri, ulusal

kurtuluş savaşının önemli hedefleri arasında bulunuyor.

Nusaybîn ANAP ilçe merkezine yerleştirilen bombanın patlaması sonucu, binada önemli bir hasar meydana geldi. Bomba, binada kimsenin bulunmadığı gece saatlerinde patladığından dolayı, ölü ve yaralı kaybı olmadı. Ancak binanın patlama sonucunda kullanılamaz hale geldiği bildirilmektedir.

BİTLİS-TATVAN'DA CEPHANE KAMYONU İNFİLAK ETTİ

Diyarbakır'dan Van'a askeri malzeme götüren bir kamyon, geçtiğimiz günlerde Tatvan'a yakın bir mesafede infilak etti.

Van Belediyesine bağlı bir kamyonun Diyarbakır'dan yüklediği malzemenin patlayıcı maddeler, mermi ve çeşitli çapta silahlar olduğu söyleniyor. Diyarbakır'dan yola

çıkan kamyon Tatvan yakınlarında infilak etti. Cephane ile birlikte kamyon da havaya uçtu.

Gerillaların saldırısına uğrayan kamyon, şoför patlamadan önce indirildiğinden dolayı herhangi bir can kaybı olmadı. Patlama ile birlikte yangın da çıktığı bildirilmektedir.

LİCE'DE BOMBA PATLADI

1 Aralık günü, Diyarbakır'ın Lice ilçesinde yola döşenen tuzaklı bombanın patlaması sonucu bir bekçi ağır yaralandı.

ARGK sabotaj timi tarafından yola döşenen tuzaklı bombaya, bir bekçinin basması sonucu patlama meydana

geldi. Patlama sonucu bekçi ağır bir şekilde yara aldı. Komaya giren bekçinin ölüm tehlikesini atlattığı bildirilmektedir.

Sömürgecilere seçim gününde vurulan bu darbe ile bir kez daha, ulusal bağımsızlık savaşının gücü gösterildi.

DERSİMDE 3 AJAN CEZALANDIRILDI

Dersim alanında ulusal kurtuluş savaşı güçlü eylemlerle gelişimini sürdürüyor. Sömürgecilere ve işbirlikçi uşaklarına her gün darbe üstüne darbe indiriliyor. ARGK birlikleri, bastırılan ağır kış koşullarına rağmen, büyük fedakarlıklarla ulusal kurtuluş eylemlerini yoğun bir şekilde geliştiriyorlar.

Aralık ayı başlarında Dersim merkezine bağlı Halbari köyüne bir baskın düzenleyen ARGK gerillaları, köyde bu-

lunan 3 ajanı ölümle cezalandırdılar.

Yapılan bütün uyarılara rağmen işbirlikçi hainler, sömürgeci düşmana ajanlık yapmakta ısrar ettiler. Bunun üzerine ARGK birlikleri bu halk düşmanlarına hak ettikleri cezayı vermek için harekete geçtiler. Halbari köyüne baskın düzenleyen ARGK birliği, köylülerin de onayıyla bu 3 halk düşmanına hak ettikleri cezayı verdiler. 3 hain verilen ceza gereği kurşuna dizildi.

SÖMÜRGEÇİ OPERASYONLAR BOŞA ÇIKIYOR

Seçimler öncesinde biçiminde azaltılmış gibi gösterilen operasyonlar, Aralık ayı başında şehir ve köylük alanlarda yeniden yoğunluk kazanmaya başladı. Sömürgeci düşman, yoğun operasyonlara girerek, sıradan kitleler üzerinde yoğun bir baskı oluşturup devrimci mücadeleye katılmalarını engellemeye çalışıyor.

Ulusal kurtuluş savaşına aktif olarak katılıp katılmadığına bakmadan bütün kitleyi hedefleyen sömürgeci düşman, büyük bir kesimini tutuklamakta, baskı altına almaktadır. Kitleleri tedirgin etme ve yıldırma hedefleyen bu operasyonlar sonucu sıradan yüzlerce kişi tutuklandı. Bunların

bir bölümü de TV ve gazetelere çıkarılarak, "PKK militanı" olarak yansıtıldılar. Böylece kamuoyunda PKK'ye darbe vurduğu imajını yaratmak isteyen sömürgeciler, aynı zamanda kitleleri de pasifize etmeyi amaçlıyorlar. Diyarbakır, Van, Şanlıurfa vb. alanlarda yapılan operasyonlar bu amacı taşıyor.

Sömürgeci düşmanın şimdiye kadar olduğu gibi bundan sonra da yapacağı operasyonlar da boşa çıkacaktır. Kürdistan halkı bugün düşmanını iyi tanıdığı gibi, bu düşmanın alçaklığını da çok iyi bilmektedir. Halkımıza yönelen her saldırı devrim ateşini yükseltmekten başka bir sonuç veremeyecektir.

Türk sömürgeciliğinin çıkmazına yeni bir itiraf, tehlikeli bir oyun:

“Kürdistan’da Silah Dolaştırmak Serbest”

Resmi gazetenin 4 Aralık 1987 tarihinde çıkan sayısında, yasa hükmünde kararname ile isteyen silah dolaştırabilecek. Buna göre olağanüstü hal bölgesinde (bu bölge onbir Kürdistan vilayetini kapsamaktadır) ikamet edenlere 45 gün içinde başvurmaları halinde, ateşli silahlar için kaynağına bakılmaksızın taşıma ya da bulundurma ruhsatı verilebilecek. Bu hükümden yararlananlar hakkında 6136 sayılı Ateşli Silahlar ve Bıçaklar ile Diğer Aletler Hakkında Yasa ve 765 sayılı Türk Ceza Yasası’nın ilgili hükümleri uygulanmayacak.

Yasa budur. Gerekçesi yok. Ancak bızce gerekçe belli. Kısaca bakalım. Türk sömürgeciliği ne zaman Kürdistan halkına yöneldiyse, onu silahsızlandırmayı hedefledi. Bunun için yasalar çıkardı. Yasayı uygulamak için de katliamlar yaptı. Amaç belliydi: Kürt halkını kendini savunma araçlarından yoksun kılmak ve daha kolay teslim almak.

Türk sömürgeciliği bir yandan silahsızlandırdı, bir yandan silahlandırdı. Halkı silahsızlandırdı, uşağı egemen sınıfları silahlandırdı, örneği Hamidiye Alayları, Abdulhamid, bu alayları öyle bir donattı ki, normal Osmanlı ordusu bunların yanında yaya kaldı.

Kemalist devlet bu geleceği sürdürdü. Şeyh Said isyanının bastırılması ardından, vahşet ordusu önüne ilkin halkı silahsızlandırmayı koydu. Bunu yaparken, uşak ağalardan “Kuvay-i Milliye” adıyla milis çeteleri kurarak, bunları halka saldırttı. Genel müfettişlik uygulaması ile atanan askeri müfettişlerden ilki olan İbrahim Taki Öngören’in en temel uygulaması halkı silahsızlandırmak ve milis oluşturmak oldu. Genel müfettişlik uygulamalar tarihinde bu durum iyi görülür.

Daha belirgin örneği 1930’larda Dersim’de görülür. Askeri Vali Alpdoğan Paşa, Der-

sim üzerine yürümeden önce halka dayattığı ilk şart “kayıtsız-şartsız 200.000 silahın derhal teslim edilmesi” olmuş-tur.

Kürt halkı silahı bırakmadı. Silahı, onun için namus tu. Sömürgeci devlet günümüze kadar yasa ve uygulamalarını şiddetlendirerek Kürt halkını silahsızlandırmak istedi.

1960, 70 ve 80 ordu darbe-lerinin ardından çıkarılan yasalar ve uygulamaların izi canlıdır. Bir silah için insanların öldürülmüş, yıllarca zindanlarda tutulmuştur.

Özellikle 12 Eylül faşizmi, her aileyi bir silah iade etmeye mecbur kılmıştır. Her konuda olduğu gibi bu uygulamasında da yasa tamnamıştır. Silah toplama bahanesi ile operasyon, işkence, terör, tutuklama ve ekonomik olarak çökertme, bir bütünün parçası olan politika olarak uygulanmıştır.

Ve 15 Ağustos 1984. Sömürgeci politika tam tersine dönerek, silahsızlandırma yerine silahlanmaya başvura-caktır. Tek bir şartla, ulusal kurtuluş gerillalarına karşı olmak şartıyla.

Ağaların denetiminde çete birlikleri oluşturulmuş, şehirlerde serbest çete büroları açılmıştır. Aşiretlerin silahları serbest edilmiş, zorla silah verilmiştir.

Sadece ağalar ve onlara bağlı milis grupları değil, sömürgeciliğin siyasal parti mensupları, öğretmenler, imam- lar, belediye reisleri tüm sömürgeci kurum elemanları silahlandırıldı.

Tedbirler sonuç vermedi. Köylülük silah almadı. Çete- ciliğe vurulan darbelerle dar- boğaza girdi. Milisliğin iflâsı sömürgecilerin ifadesiyle bel- gelendi.

Bu yeni adım çok açık ola- rak bir çıkmazın belgesidir. Türk devleti bu oyunla milisli- ği teşvik ediyor. Silahlar üze- rinde sağlayacağı kontrolle bu

potansiyeli milisliğe koşmayı hedefliyor.

Kanunlaşan silah bulun- durma uygulamasının kapsa- mına roketatar hariç her türlü silah giriyor. Roketatarları da örgütlü milis çetelerine veri- yor.

Türk Genelkurmay Başka- nı N. Toruntay’ın da izlediği Diyarbakır’daki zirhli heli- kopterler gösterisi, sömürge- cilerin asıl korkularını ve temel hedeflerinin Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesi ve geril- la savaşı olduğunu gösteriyor. Sözkonusu zirhli helikopter- ler, Alman ve Fransız malı ol- up, iki devlet hükümeti de halkımıza karşı kullanılacak bu helikopterlerin satışı için yarışıyorlar.

Sömürgecilerin süper vali- sinin hünerleri aynı zamanda gerilla savaşı karşısındaki çıkmazını da ortaya çıkarıyor. Faşist ordunun örtülü yönetimi altında ANAP’a bağlı bütün siyasal örgütleri milis odağı olarak örgütleyor. Uygula- maya diğer siyasal partiler de dahildir. Böylece milislik tü- müyle Türk devletinin Kürdis- tan’daki bütün kurum ve ki- şilerinin asıl statüsü olacağı gibi, bu odaklar altında hal- kımız da zorla silaha koşul- mak isteniyor.

Uygulama bu kadarla da sınırlı değil. Türk ordusunda askerlik yapanlar bu kararla da bırakılmıyor. Ya orduda bu amaçla eğitilecek, ya para ile özendirilerek, ya da zorla milis-kontngerilla statüsünde si- laha koşuluyor. H. Kozakçıoğlu, “Bir körücü grubu bir ta- bur askerden daha yararlı a- lıyor” itirafı hem çıkmazla- rının belgesi ve hem de geliştir- mek istedikleri emayetlerin itirafı oluyor.

Sömürgeciler yantıyor. Halkımız tarih boyunca silah- landı ve silahlanıyor. Hep sö- mürgecilere karşı. Tarihin çoğu döneminde sömürgeci- ler, Kürt hakim sınıfları vası- tasıyla halkımızı böldü ve bir-

birine karşı kullandı.

Ancak bugün durum de ği- şiktir. Karşılarında tarihten ders çıkaran bir halk ve sosyal gerçeklik vardır. Örgütlü halk için umut olan, halkla kayna- şan ve her yönüyle gelişim içinde olan ulusal kurtuluş ör- gütlenmesi ve silahlı müca- dele vardır. Sömürgecilerin

Devrimci Tutuklular Direniyor

Dev-Sol davasından yar- gılanan ve mahkemelere çı- karılan bir grup devrimci tutuklu, üzerlerinde uygulanan baskı ve işkenceler ile tek tip elbise uygulamasını protesto ettiler.

Mahkemelere zincirlerle bağlanmış bir şekilde ve sü- rekli dayak altında getirilip- götürülen devrimci tutuklu- lar, direnişlerine yeni bir boyut kazandırdılar. Faşist Türk mahkeme ve cezaevleri, insan haklarının ayaklar altına alındığı, ortaçağ cezaevlerini andırıyor. Tutuklular üzerinde her türlü baskı ve işkence me- todunu uyguluyor.

Bu baskı ve işkencelere karşı devrimci tutuklular, sü- rekli bir direniş içerisinde bu- lunuyorlar. Açlık grevleri vb. eylemlerle protesto ediyorlar.

İstanbul’da İki Gösteri

6 Aralık pazar günü İstan- bul’da iki ayrı miting düze- lendi. Her iki mitinge binlerce kişi katıldı. Mitinglerden biri- ni TAYAD, diğeri ise İnsan Hakları Derneği (İHD) dü- zenledi.

Tutuklu ve Hükümlü Aile- leri Yardımlaşma Derneği (TAYAD) tarafından Bay- rampaşa’da düzenlenen mi- tingde yaklaşık 1500 kişi katıldı. “Özgürlük ellerimizdedir” adıyla düzenlenen mitingde “Zindan- lar boşalsın”, “Kahrölsün faşizm”, “Tek yol devrim” vb. sloganlar atıldı. Mitingde ayrıca cezaev- vinden gönderilen bir mesaj da okundu.

Mitingde yapılan konuşma- lar ardından kalabalık kitle, Topkapı meydanına kadar slo-

asil çıkmaz ve sadist plan- larının nedeni bu gerçekliktir. Sömürgeciler varlıklarını bu planlara bağladıkça sonlarını yakınlıştırmaktadırlar. Sa- vaşı sivilleştirme ve toplum- sal kaos yaratarak silahlı mü- cadeleyi durdurma planı ters tepecek, sömürgeci özel sava- şın çıkmazını arttıracaktır.

Dev-Sol davasından yar- gılanan bir grup devrimci, ayrı ayrı çıkarıldıkları 3 mahke- mede de üzerlerinde uygula- nan insanlık dışı uygulamaları protesto ettiler. Üzerlerindeki tek tip elbiseyi yırtarak, “in- sanlık onuru işkenceyi yene- cektir” sloganlarını attılar.

Tutukluların bu direnişine, aileleri de katıldılar. Ailelerin, jandarmanın tutuklulara jop- la saldırması ve kargatu- lumba onları götürmek iste- mesi üzerine, sloganlar attığını ve bu olayı protesto ettikleri görüldü. Bu direnişin sonucu olarak, mahkeme tutuklulara iki ayı hücre olmak üzere altı ay ceza verdi. Bu ise, Türk mahkemelerinin gerçek yü- zünü göstermesi bakımından önemli bir örneği oluşturuyor.

ganlar atarak yürüdü.

Kadıköy’de İHD’nin düze- nlediği yürüyüş ve mitinge ise 3000’ün üzerinde bir kitle katıl- dı. Tanınmış yazar ve sanatçı- larında katıldığı eylemde “Zam, zulüm, işkence, işte faşizm”, “İş- kence insanlık suçu”, “Muhir Hüseyin, Ulaş kurtuluşu kadar sa- vaş” sloganları ve daha başka- ları da atıldı.

Mitingde konuşma yapan birçok kişi “faşist baskılara son verilmesini” de istedi.

Düzenlenen her iki gösteri de faşist rejimin cezaevle- rinde ve dışarda devrimciler ve kitleler üzerinde uyguladığı baskıları protesto amacını ta- şıyor. Eylemler aynı zamanda kitle muhalefetinin gelişti- ğinin de bir kanıtı olmaktadır.

Yeni Zamlar, Emekçi Kitleleri Daha da Yoksullaştırdı

Türkiye ve Kürdistan’da emekçi sınıfların yaşamı daha da çekilmez hale geldi. Seçim- lardan sonra beklenen zam geldi. Hem de iki kat fazlası ile. Zaten işçiler, yoksul ke- simler büyük güçlükler altın- da yaşamlarını devam ettiri- yorlardı.

Son gelen zamlarla birlikte 1000 lira 615 liraya düştü. Bu rakam bile işçilerin alım gü- cünün hangi oranda düştüğü- nü göstermektedir. İşçilerin ücretlerinin enflasyonun geri- sine düştüğü çoktan beri de- vamlı eden bir durumdur. Bu son zamlarla birlikte aradaki me- safe daha da açıldı. Öyle bir noktaya geldi ki, burjuva çev- relerin kendileri bile bu zammın çok fazla geldiğini söylemeye başladılar.

Halkın yaşamı dayanılmaz bir noktaya çok önceden vardı. Yeni zamlar bunu ilerletmek- ten başka bir şey yapmadı. Zam görmeyen mal kalmadı. Bütün her şeye zam geldi. Yal-

nız diğer bir husus var ki, zamların burada durmayacağıdır. Yeni zam paketlerinin de ka- pıyı çalmasını yakın olduğu söylenmektedir. Şimdi gelen zamlar, işçi maaşlarının yarı- sından fazlasının azalmasına yol açtı. Milliyet gazetesi ya- yınladığı bir istatistikte, nor- mal koşullarda bir ailenin ge- çimi için 778 bin lira gerekti- ğini açıkladı. Oysa işçi ücret- leri ile bu rakam arasındaki fark çok büyük bir oran tutu- yor. Bir işçi 60 ile 100 bin ara- sında değişen ücret alıyor. Son gelen zamlar ise, alım gücünü alabildiğine düşürdü.

Tekel ürünlerine %7-16, şe- kere %40, çaya % 15-50, De- mir-çelik ürünlerine %10-12, Kim-Pet ürünlerine %8-15, oto- büs taşıma fiyatına %110, Tren ücretlerine %30-50, Sümerbank ürünlerine %12-14 ve gübreye %30 oranlarında zam geldi. Aynı oranda diğer ürünler de bu zamlardan etkilendi.

Bu zamlarla devletin bütçe-

sine 3 trilyonun girdiği ve her gün 7,5 milyar fazladan halkın parasını götüreceği, uzman- lara belirtiliyor. Kısaca, zam altında halk büyük bir yoksul- luk ve sefaletin içerisine itiliyor. Aynı şekilde bir avuç tekelleci ise daha fazla vurgun vuruyor. Zamların geleceği önceden bi- lindirli için birçok vurguncu mal stokuna gitti. Son zamlar- dan bu stokçular 30 milyar lira fazladan kazandılar. Bütün bu örnekler rejimin, bir avuç tekelleci yararına halkı daha da yoksullaştırdığını gösteriyor.

Ağırlaşan ekonomik zor- luklar, halkın yaşamını çok kö- tü bir şekilde etkilemektedir. Birçok kişi, bu artan yük al- tında bunalmakta, hazıları çeşitli yollara başvururken, bazıları da çareyi intiharda bulmaktadır. Emekçi bir işçi parası yetmediği için pahalı- lığı protesto için kendisini yak- tı. Yine başka bir işçi geçim darlığı nedeniyle intihar etti. Başka bir olay ise Denizli’de

yaşandı. Bir firmadan ekme- k çalarken yakalanan bir kişi, akıl hastası diye hücreye ka- patıldı. Hücreye kapatılan yoksul kişi hücreden hafızla- rak, “Bırakın beni. Ben deli değil acım” dedi. Bunlara benzer daha birçok örnek var. İş bulamayan ve açlıkla karşı karşıya olan birçok ailenin huzursuzluğa düştüğü, kadın- ların fuhuş batağına sürüklen- diği gazetelerin günlük haber- leri arasında.

Son zamlarla birlikte işçi, köylü ve bütün yoksul kesim- lerin yaşamı alabildiğine zor- laştı. Bu mevcut rejime karşı kitlelerde var olan tepkinin daha da artmasını birlikte getirdi. Toplumun çeşitli ke- simleri, artan pahalılık, işsiz- lik nedeniyle faşist rejime karşı daha da öfkeleniyor. Daha önce de belirttiğimiz gibi, zamlar yaşamı daha da çekil- mez hale getirmekle birlikte, devrimci çıkışın koşullarını daha da olgunlaştırmaktadır.

10 Aralık,

İnsan Hakları

Günü Kutlandı

10 Aralık günü, Birleşmiş Milletler tarafından dünya çapında insan hakları günü ola- rak kutlanıyor. Bu gün çeşitli kuruluşlar tarafından her yıl çeşitli etkinliklerle kutlanıyor.

Bu yıl ilk kez Türkiye’de de 10 Aralık insan hakları günü kutlandı. Türkiye İnsan Hak- ları Derneği’nin düzenlediği bu kutlamalar, çeşitli toplantı ve gösteriler biçiminde ger- çekleşti. Ayrıca İnsan Hakları Derneği, meclise verdiği bir dilekçe ile genel af çıkarıl- masını talep etti.

İnsan haklarının kutlandığı böylesi bir günde, işkencenin bir suç sayılmasını öngören uluslararası bir bildiriye imzala- mamış olan birkaç devletten biri olan faşist rejimden, bu hakka saygı duyması tabii ki beklenemez.

PKK'nin 10. Yılı İsviçre ve Hollanda'da Büyük Kitlesele Gecelerle Kutlandı

İsviçre-Freibourg kentinde 5 Aralık tarihinde gerçekleştirilen geceye 3000 civarında kitle katıldı.

PKK'nin 10. kuruluş yılı dolayısıyla çeşitli alanlarda gerçekleştirilen kitlesele kutlamalardan biri 5 Aralık'ta Freibourg'da yapıldı. Benzer kutlamalar diğer Avrupa ülkelerinde de olduğundan geceye

sadece İsviçre'deki yurtseverler ve dayanışmacı güçler katıldılar.

Gecede günün anlamı üzerine siyasal konuşmalar yapıldı. PKK'nin ve Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesinin tarihi özetlenerek, yaratılan gelişmeler vurgulandı. Gecede ayrıca PKK Genel Sekreteri Abdullah ÖCALAN'ın

mesajı okundu.

Basel çocuk grubu, Bruck, Stuttgart ve Hunerkom folklor ekipleri ile ozanlar halk folklorumuzdan örnekler sundular.

Ayrıca İsviçre dayanışmacı demokrat güçleri mesajlar sundular.

Hollanda'nın Den Haag gecesinde de siyasal konuşmalar yapıldı. Geceye

Hollanda ve Belçika anti-faşist dayanışmacı güçleri katıldılar ve mesajlar verdiler. Belçika'daki yurtseverlerin de büyük katılımı ile iştirak ettikleri geceye müzik ve folklor ekipleri, direnişçi halk folklor ve türkülerinden oluşan temsilleri geceyi daha da güçlendirdi.

Suudi Arabistan'da Kürdistanlı İşçiler PKK'nin 10. Kuruluş Yılına Girişini Kutladılar

Bir araya gelmemeleri için küçük gruplar halinde dağıtılan, hem mevcut devletin hem de birer MİT kurumuna dönüştürülen Türk şirketlerinin baskı ve her an geri yollama tehditlerini yaşayan yurtsever işçiler, kutsal bildikleri görevlerini büyük bir dayanışma içinde yerine getirdiler.

Suudi Arabistan'ın çeşitli şehirlerinde toplantı ve kutlama geceleri düzenleyen işçiler, günün önemi üzerine konuşmalar yaptılar, yurtsever görevlerini ve dayanışmayı ifade ettiler ve her toplantı sonunda ERNK'ye bağış kampanyası doğrultusunda bağış topladılar.

İşçiler, Riyad (2 gece), Breyda, Mekke, Taif, Cidde (2 ayrı gece), Medine, Abhada, Tinama, Namaz ve pek çok köyde gruplar halinde toplantı ve geceler düzenlediler.

Emperyalist Fransız Yönetimi, 3 Kürdistanlı Yurtseveri Gabon'a Sürdü

Fransız yönetiminin ırkçı uygulamasına tepki ve protestolar yoğunlaşıyor

Bir hafta önce Fransız yönetimi, biri işçi diğer ikisi politik mülteci olan üç yurtseveri, gerekçesiz gözaltına aldı. Fransız yönetimi alışlageldiği üzere birtakım sudan gerekçeler ileri sürdü. İlginç olanı, Fransa'nın önüne gelen yurtseverleri kurban seçmesi, hemen sürmesi ve sürgün olayını sansasyonel bir şekilde gerçekleştirmesidir.

Fransız yönetimi, aynı şekilde onun üzerinde İranlı politik mülteciyi de sürgün etti. Bununla bir yandan İran yönetimi ile uzlaşmayı kolaylaştırmayı hedeflerken, diğer yandan Kürdistanlı yurtseverleri sürgün etmesine örtü bulmayı amaçladı.

Fransa'nın sürgün olayını büyük gürültü ile gerçekleştirmesi en sıkışık döneminde Türk faşizmine acil güven verme talebinden kaynaklanmaktadır.

Tarihsel olarak halkımızın köleliğinin baş sorumlularından Fransız emperyalizmi, güncel Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesine karşı da hem Irak, hem de Türk sömürgeciliği ile işbirliği yapmaktadır. Son olarak Türk havaalanlarının radar ihalesini almak üzere olan Fransız tekelleri, Türk hükümetinin isteksizliği ile karşılaştılar. Fransız yönetimi şimdi karışıklığını vererek, ihaleyi hak etmek istemektedir. Son olarak Türk kontra birliklerine verilen zırhlı helikopterlerin satımı için Fransız devleti,

Batı Alman devleti ile yarışmaktadır.

Salt politik-hukuki çerçevesinde alınsa bile Fransız yönetimi, siyasal ahlaksızlık yapmakta, demokratik görünümde eli kanlı Türk faşist rejimi ile işbirliği yapmaktadır.

ERNK Avrupa Temsilciliği (10 Aralık) dağıttığı bildiride Fransız emperyalist yönetiminin komplosunun içyüzünü sergiledi:

"Türk faşist-sömürgeci rejiminin hedefleri ve planlarının boşa çıkması, emperyalist yönetimleri öfke krizine sürüklemiştir. Bunun en açık örneği, emperyalist Fransız yönetiminin Kürdistanlı 3 yurtseveri Orta Afrika ülkelerinden Gabon'a sürmesidir. Biri işçi, ikisi politik mülteci olarak Fransa'da bulunan 3 yurtseverin sürgüne gönderilmesinin hiçbir yasal dayanağı bulunmamaktadır. Fransız yönetiminin klasik sömürgeci mantığını yeniden diriltmesine neden olan ve ona ortaçağı yaşattıran tek şey, faşist Türk sömürgecilerinin içine düştükleri korku ve sefalettir. Bu korku ve sefalet şimdi Fransa yönetimi de ortak olmaktadır. Kişiyi bütün özgürlüklerinden kopararak kürek cezasına çarpmaktan hiçbir farkı bulunmayan bu uygulama ile, Fransa, ulusal onurundan çok şeyler kaybetmiştir. Hitler faşizmine rahmet okutturan çağın yüzkarası bir faşist rejime şirin görünmek için, tek suçları köleliğe karşı isyan eden bir halkın evlatları olmaktan ibaret olan 3 yurtseverin 'kürek cezası'na çarptırılması, Fransa yönetimini son derece onursuz bir du-

ruma düşürmüştür."

Gabon'a sürülen 3 yurtsever açlık grevine başladı:

Fransız yönetiminin komplosuna maruz kalan ve sürgün edilen üç yurtsever, komplo-nun Kürdistan halkına ve ulusal kurtuluş mücadelesine yönelik olduğunu ilk anda anlayarak görevlerini kavradılar. Zorla gönderildikleri Gabon'da açlık grevine başladılar.

Brüksel'de basın toplantısı:

ERNK Av. Temsilciliği, Brüksel (Belçika) "Uluslararası Basın Merkezi"nde düzenlediği basın toplantısına (11 Aralık), 18 basın muhabiri katıldı. Amerika'nın Sesi, Hollanda Radyosu'nun yanı sıra çok sayıda radyo ve gazete basın toplantısını verdi.

ERNK sözcüsü, Fransa'nın üç Kürdistan yurtseverini sürgün etmesinin ardındaki nedenleri açıkladı. Bunlar: Fransız devletinin Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesine düşmanlığı ve Türk faşist-sömürgeciliği ile işbirliğidir.

Basın toplantısında, Fransız yönetiminin bu amaçlı uygulaması ve benzer planlarından derhal vazgeçmesi istendi. Aksi durumda Fransız yönetiminin teşhirinin yoğunlaştırılacağı vurgulandı.

Paris'te açlık grevi:

15 kadar yurtseverin, 7 Aralık'ta bir kilisede başlattığı açlık grevi, polislin engelleme çabalarına rağmen sürüyor. Direnişçi yurtseverler, açlık grevinin KKWK (Kome-lan Karkeren Welatparêzên Kurdistan) derneğinde devam ettiriyorlar. Eyleme sürgün edilen yurtseverlerin yakınları

ve aileleri de katıldı.

Fransız kamuoyu ve basın-yayın kuruluşlarının açlık grevine ilgisi büyük oldu. Fransız televizyonu, eylemi görüntüledi.

Den Haag, 11 Aralık:

30 kişi civarında Kürdistanlı yurtsever grup, Fransa Büyükelçilik binasını işgal ederek üç yurtseverin, Gabon'a sürgün edilmesini protesto ettiler. Eylemciler, Fransız elçiliğine protesto çelengi bıraktılar. Hollanda basını eylemi izledi.

Köln, 11 Aralık:

30 kadar yurtseverin Fransız havayolları bürosunu işgal etmeleri, çok sayıda Alman polislinin engellemesi nedeniyle protesto eylemine dönüş-türüldü.

Başta Fransız olmak üzere çok sayıda demokratik güç ve kurumlar Fransız yönetiminin uygulamalarını protesto ettiler ve kinadılar.

Kürdistan yurtseverleri, Fransız yönetimine geri adım attırana dek teşhir ve demokratik protesto eylemlerini sürdürecektir.

Paris'te basın toplantısı:

Kürdistan Komite'nin düzenlediği toplantıya, BM adına Gabon'a gidip sürgün edilenlerin koşullarını inceleyen avukat, sürgün edilen yurtseverlerin aileleri ve 20 kadar devrimci-demokrat dayanışmacı örgüt temsilcisi katıldı.

Çok sayıda basın muhabirinin, Fransız televizyonunun izlediği ve görüntülediği basın toplantısı, Fransız yönetimine gür bir uyarı oldu.

Batı Almanya'nın Hamburg, Nürnberg, Köln, Stuttgart, Wittenhausen, Elmshorn kentlerinde Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesi ile dayanışma toplantıları yapıldı

Eki-m ayından beri sürdürülen toplantılara Aralık ayı içinde de devam edildi.

Çok sayıda şehirde düzenlenen toplantılardan biri 5 Aralık'ta Nürnberg'de yapıldı. Feyka-Kürdistan, BWK, Volksfront, VSP, Autonom Prolos grubu katıldılar. Toplantı, "Federal Alman Cumhuriyeti'nde Kürtlere yönelik uygulamalar, Kuzey-Batı Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesi'ne saldırıdır" adı altında yapıldı. Bazı güçler toplantıyı engellemek istediyseler de başarılı olmadılar.

Altı şehirde yapılan toplantılarda şu konular gündem oluşturdu: Son dönemde Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesinin gelişimine paralel olarak, işbirlikçi güçlerin geliştirdiği karalama ve iftira kampanyası, Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesinin tarihçesi, Türk solu'nun Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesine karşı tutumu, TC'nin çıkmazı ve Türk sömürgeciliği ile, Kürdistan halkı ve mücadelesine karşı işbirliği ve bu işbirliğinin son niteliği, Alman polislinin Kürdistan yurtseverlerine yönelik operasyonları ve Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesi ile dayanışmanın artırılması

Toplantılarda dayanışmanın ürünü olarak, polislin saldırılarını ve bu saldırılardaki amacını teşhir eden dökü-masyon broşür dağıtıldı.

★

DORTMUND, 9.12.1987:

KSG-Katolik Öğrenciler Birliği'nin düzenlediği geleneksel yıllık şenliğe ERNK taraftarları adına Bochum Çocuk Folklor Grubu katıldı.

Şenliğe Kürdistan dışında İrlanda, Endonezya, Filistin, Şili, İran, Boliviya, Alman ve birçok Afrika ülkesi halklarının folklor, müzik ve tiyatro gençlik ekipleri katıldılar. Gençlik arasında kurulan bu kültür bağı halkların dayanışmasının güzel bir aracı oldu.

Şenliğe katılan her grubun gösterisi beğeni ile karşılandı. Şenliğin en fazla ilgi toplayan ekibi Kürdistan Bochum çocuk ekibinin sergilediği halk oyunları oldu.

Türkiye İnsan Hakları Konferansında ERNK Temsilcisi, TKP Şovenizmini Teşhir Etti

Konferans 27-28 Kasım tarihlerinde "Türkiye'nin Dostları Grubu" tarafından Paris'te düzenlendi. Sözkonusu grup Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesinin atılım sağladığı 1987 Temmuz, Ağustos aylarında TKP'nin insiyatifiyle kuruldu. Grubun içinde iyi niyetli kişiler olmasına rağmen, Türk devletini dışarıya karşı koruyan lobi işlevini görmektedir. Nitekim konferans, TKP'nin faşist cuntayla uzlaştığı bir döneme denk düşürüldü. Konferansa ilgi az oldu. Grubun içinde yer alan Avrupalı üyelerin çoğu toplantıya katılmadı.

Türkiye'den toplantıya Türkiye Barış Derneği eski başkanlarından Mahmut Dikerdem ve Türkiye İnsan Hakları Derneği başkanı Av. Nevzat Helvacı'nın yanı sıra birçok TKP'li katıldı.

Konferansa katılanlar ve oluşturulan komisyonlar, konferansın adına rağmen, Türkiye'deki insan hakları hakkındaki utanç verici durumu sergilediler.

Örneğin yıllarca hapiste kalan Mahmut Dikerdem ve diğerleri, insan haklarını 141, 142 ceza yasası maddelerinin kaldırılmasına ve TKP-TIP bir-

lik faaliyetlerinin serbest bırakılmasına indirdediler.

Türk heyeti, toplantılar boyunca Kürt ve Kürdistan kelimesini ağzına almadı.

Komisyonlardan, Türk cuntasını eleştiren bazı çıkışlar olduğunda, sözde demokrat M. Dikerdem, "Biz burada kimseyi yargılamıyoruz" engellemesinde bulunarak, nasıl Türk devletiyle uzlaşma içinde olduklarını gösterdi.

Hukuk komisyonundaki İngiliz üye, Türk devletini "Lozan'da Kürtlerle ilgili anlaşmaya uymaya" çağırdı. Bu kendini bilmez unsur, Lozan'ın Kürdistan'ın parçalanmasını yasallaştırdığını ve Türk burjuva egemenliğini güvenceye aldığını bilerek, bu çirkin öneride bulundu.

Bazı delegeler de Türkiye'de demokrasinin yerine oturması için sadece TKP'nin değil, Kürt reformist partilerinin de yasallaşmasını talep etti. Böylece Türk cuntası ile nasıl bir uzlaşma içinde olduğuna sergilendi.

Türk heyeti, ERNK temsilcisini Kürdistan sorununu hukuk komisyonunda ve konferansa getirmesini önlemek istediler. Yine ERNK temsilcisinin konferansa katılmasını

önlemek istediler, fakat başari olamadılar.

Sonuç olarak, komisyonlar cunta ile uzlaşmayı ifade eden, temelinde TKP'nin yasallaşması olan reformist talepleri, Türk hükümetine iletmekle yetindiler.

ERNK temsilcisi, verilen konferansın niteliğine rağmen, Kürdistan sorununu dile getirdi. Türk heyetinin ve arındaki TKP şovenizmini teşhir etti. İngiliz üyenin Lozan'la ilgili taleplerini cevapladı. Türk heyetinin insan haklarını birkaç ceza yasasına indirgeyen, Kürt halkını hiç anmayan azgın şovenist tutumunun üzerine gitti. Konferansta, Türk cuntası ile uzlaşma amacını teşhir etti.

Bu arada Türk heyetinden bazıları, ERNK sözcüsüne "Biz sizinle temastan korkuyoruz" dedi (cuntayı kastederek). Ayrıca, "Siz de Türkiye'ye gelmiyor musunuz?" dediler. ERNK sözcüsü, "Biz dönüyoruz, ama kendi yolumuzla, halkın arasına, yoksa faşist cuntanın kucakına değil."

TKP'nin faşist cunta ile uzlaşma çalışmalarının bir parçası olan konferans, bu çirkin işbirliğini sergileyen platform ötesinde anlam taşımadı.

Halkların Kurtuluşu ve Hakları İçin Uluslararası Liga kongresi yapıldı. Kongrede ERNK ve Avrupa Kurdistan Komiteleri temsil edildi

Birleşmiş Milletler ce tanıyan (NGO-hükümetlere bağlı olmayan uluslararası örgütlerden) "International League for the Rights and Liberation of Peoples" kongresi 4-6 Aralık tarihlerinde Paris'te Fransız parlamento binasında toplandı.

Toplantıya, aralarında Nobel Barış Ödülü sahibi, tanınmış hukukçu, bilim adamları, hükümet sözcülerinin de bulunduğu çok sayıda otorite sahibi delege katıldı. Toplantı boyunca halkların kurtuluş sorunları, dayanışma ve halkların haklarına saldırılar ile bunlara karşı durulması üzerine konuşmalar yapıldı ve kararlar alındı.

Kongre sonunda, Birliğin eski başkanı Leo Matarasso (Fransız Hukukçu) görevi yeni başkan Arjantinli Nobel

Barış Ödülü sahibi bir üyeye bıraktı.

Kongre sonunda oybirliği ile "Emperyalizmin ulusal kurtuluş hareketlerine terörist demesi reddedilerek, ulusal kurtuluş mücadelelerinin desteklenmesi" karar altına alındı.

Toplantının resmi üyeleri olan Avrupa Kurdistan Komiteleri ve ERNK temsilcileri toplantı boyunca delegelerle dayanışma ilişkileri kurdular. Kurdistan Komite sözcüsü, 4 Aralık tarihli toplantılarda iki kez söz hakkı alarak Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesini anlattı.

5 Aralık toplantısında ERNK Av.-Temsilciliği adına konuşan temsilci ise, Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesinin mevcut durumu, TC faşist sömürgeciliğinin özel sa-

vasını anlattı ve uluslararası dayanışmanın önemi ve zorunluluğunu vurguladı.

Kongrede konuşmalar yapan birçok delegasyonun yanı sıra Yunan ve Kıbrıs delegasyon sözcüleri de konuşmalarında, Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesine geniş yer verdiler.

★

BM Genel Kurulu'nda ulusal kurtuluş hareketlerinin ve halkların kendi kaderini tayin ilkesi bir daha teyid edildi

BM 42. dönem 6 Komite'sinin 126. gündem maddesi, Zimbabve'nin hazırladığı "Uluslararası terörizm" üzerine olan ve Güney Afrika ırkçılığını hedefleyen karar taslağı, ABD ve Türkiye'nin de içinde bulunduğu birkaç emperyalist sömürgeci devletin muhalefetine rağmen büyük bir çoğunlukla onaylandı.

Kabul edilen karar taslağı her halkın sömürgecilik ve ırkçılığa karşı savaşının meşruluğunu kabul etmektedir.

Ayrıca ilgili konuda 44. oturumla da alınacak kararların alınan karara eklenmesi öngörüldü.

Federal Alman Parlamentosunda ilginç tartışma:

Soru Önergesi ve Hükümetin Açıklaması, Alman Yetkililerinin MİT ve Komkar'la İşbirliğini Belgeledi

Soru önergesinin sahipleri: Wüppesahl ve Yeşiller grubu.

Önerge kayıt no: 11/1025.

Önergenin başlığı: "Alman Güvenlik makamlarının Kürt örgütleri arasındaki yanlış bilgilendirme kampanyasına katılımı ve PKK'ye karşı önlemler"

Önerge 16 sorudan oluşur.

Önergeye hükümet cevabı: 20 Kasım.

"1. Spiegel ve Tageszeitung gazetelerinde yayımlananların dışında 24 Nisan '87'de yazılan ve 6.7.87 tarihinde Köln'den postalanan 'PKK'yi hain ilan ediyoruz' başlıklı bildirimlerin MİT'e ait olduğunu hükümet ne zaman beri bilmektedir? Bu konuda ne tür bilgi sahibidir?"

2. Tarihsiz olarak yazılan 30.7-5.8.87'de Paris'ten gönderilen ve 'Kürdistan yurtsever devrimcileri' imzasını taşıyan 'Doğan Karakoç katledildi' başlığını taşıyan bildiriyi yazarlar hakkında federal hükümetin bilgisi nedir? Hükümet asıl bildiriyi yazarlar hakkında neler yapmaktadır?"

3. ... Federal hükümet neye dayanarak bunları resmi bir belge olarak yorumlamak 'İç Güvenliğimiz (Federal İçişleri Bakanlığı bülteni, bn.)'de yayımlıyor?"

4. Federal hükümet 'Spiegel' ve 'Tageszeitung' gazetelerinin 'bildirimleri asıl basının MİT olduğuna' dair iddiasını doğru olmayan bir iddia olarak mı değerlendiriyor?"

5. Federal hükümet, bildirimleri yazar ve gönderenin MİT olduğunu kabullemiyor mu?"

6. İç Güvenliğimiz adlı dergide çıkan ve okuyucuların da eksik bilgilere hitap etmenin de dışında Kürt örgütleri arasında kışkırtıcılık anlamına geldiğini kabul ediyor mu?"

7. Federal hükümet, kaynağı Türk devleti olan ve Kürt örgütleri arasında gerginlik yaratan bu tür şeylerin tekrarını önlemek için ne tür önlemler almaktadır?"

8. Hükümet, D. Karakoç'la ilgili bildirinin 27.7.87 tarihinde Köln'de yapılan aramalarda ele geçirildiğini iddia ediyor mu?"

9. 'PKK'yi hain olarak ilan ediyoruz' adlı bildirinin diğerlerinden farklı olarak haber

ajanslarının yoluyla değil, sadece bir kısım politik öğelere tanınanlara, örgütlere ve daha sonra polis tarafından PKK'nın saldırıları konusunda uyarılması hedeflenen Komkar yöneticilerine gönderildiğini hükümet biliyor mu?"

10. Bu bildiriyi yazarlara ve daha sonra polis tehlikede olduklarına dair uyardıkları insanların adreslerinin nasıl bu denli açık olduğunu hükümet açıklayabilir mi?"

11. Hangi güvenlik davresi bu tür yazıların gönderilmesine yardımcı olmuştur?"

12. Ne zamandan beri Federal Savcı, PKK hakkında paragraf 129/29a (terörüst örgüt kurma)'ya göre soruşturma yürütmektedir?"

13. 27.7.87 tarihinde elkonulan PKK'ye ait listeler Türk devletine verilmiş midir? Türk tarafı hangi yollarla bu bilgileri elde etmektedir?"

14. Geçen sene bir PKK'lı etrafında kurulan bomba komplosunun asıl failleri konusunda hükümet ne tür bilgiler sahibidir?"

15. Bu durumda federal hükümet, Türk MİT'inin faaliyetlerini kabul ediyor mu?"

16. Federal hükümet, güncel durumdan dolayı PKK'nın derneklerin kapatmayı düşünüyor mu? Ya da böylesi bir adıma karşı çıkan durumu nasıl tanımlıyor?"

Federal Alman Hükümetinin cevabı:

"Bu iki örgüt (PKK ve Komkar, bn.) anayasanın 73/10-c fıkrası gereği anayasayı koruma kanunu çerçevesinde gözetlenir.

"Bu tanımlama gruplardan birinin tarafını tutmayı dışlar. Gruplar arasında kışkırtma paratma kampanyası suçlaması doğru değildir. Yanlış bilgilendirme kampanyasına 'Nr. 4/87 iç güvenliğimiz'de yayımlanan yazılarla katıldığı iddiasını reddediyoruz. 'PKK'nin eylemlerini protesto ediyoruz' başlığı ile yazılan makaleler Komkar'ın 5 ve 13 Nisan bildirimlerine dayanmaktadır. Güvenlik makamlarının manevra göre bu bildirimler Komkar'a attır. Komkar'ın bu bildirimleri yalanlayan bir açıklaması yoktur.

Sözkonusu bilgileri MİT'in yaydığına ait başvuru elimize geçmemiştir. Fakat basındaki iddialar, hükümetçe bilinmemektedir. Somut bilgi yetersizliğinden hükümet bir değerlendirilmeden yana değildir.

... Cumhuriyet Savcısı, PKK hakkında bir soruşturmaya açmamıştır.

27 Temmuz '87'de ele geçen listeler Türk makamlarına verilmemiştir. Federal Alman hükümeti, şu anda kendisinden istenen bilgiyi ayrıntılı veremeyecek durumdadır."

Hükümetin açıklamalarının güncel uygulamalarıyla yalanlanması konunun yorumuna yetmektedir.

Demokrat Güçlerin Mücadelemizle Dayanışması Artıyor

Danimarka'da demokrat güçler geçmişte Vietnam halkına verdikleri desteği mücadelemize vermenin çalışması içindeler. Bu gelişme halk kurtuluş mücadelemizin haklılığından ve yurtseverlerin yaptıkları etkin çalışmalar sonucu sağlanmıştır.

Gelişmenin son örneği 500.000 nüfuslu Fyn adasında oldu. Danimarkalılara yönelik yoğun tanıtıma, dayanışma toplantı, sergi, seminer ve geceler düzenlendi. 6, 7, 8 Kasım tarihlerinde günde on dört saat açık olan bir sergi düzenlendi. Sergiyi 15.000 Danimarkalı

gezdi. Mücadelemiz hakkında sorular soruldu, bilgilendirildi. Danimarka dilinde yazılmış yüzlerce dergi ve broşür dağıtıldı.

Ayrıca Kürtçe, Türkçe, Danimarkaca haftada bir saat yayın yapan radyomuz, dayanışma çalışmalarımıza önemli katkı yapmaktadır.

Dayanışmacı Danimarkalılar "Kürdistan Dostluk Derneği"ni kurdular. Amaçlarının: "Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesine her türlü destek ve yardımı yapmak olduğunu" bir basın bildirisi ile açıkladılar.

— Yaşasın Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesi!

— Yaşasın Uluslararası Dayanışma!

Fyn'den ERNK taraftarları

Eski bir köy korucusu ile yapılan röportajı yayınlıyoruz

“Bana bir kağıt uzatarak ‘bunu imzala’ dedi”

Köy koruculuğu sistemi, faşist Türk sömürgecilerinin başvurduğu bir can simidi olarak oluşturuldu. Rejim çöküşünde bu sisteme dayanarak kendisini ayakta tutmaya çalışıyordu. Abdulhamit döneminde oluşturulan Hamidiye Alayları deneyinden yararlanarak oluşturulan koruculuk sisteminde amaç “Kürt’ü Kürd’e kırdırmak”tır.

Köy koruculuğu 4. yılını dolduruyor. Bu süre zarfında sömürgecilerin oyunları tutmadı ve bozuldu. Bugün sömürgecilerin bu oyunu tamamen iflas etti. 1987 Atılımı ile birlikte silahını bırakıp kaçan yüzlerce korucu oldu. Sömürgeciler bu sistemi ayakta tutmak için, zor kullanıyor, herkesi silah almak zorunda bırakmak istiyor.

Biz bu gelişmeleri bir de diğer taraftan aktarmak istiyoruz. Zorla verilen silahını bırakarak köy koruculuğundan vazgeçen Azad adlı bir yurtseverle, gazetemiz röportaj yaptı. Buna, nasıl köy koruculuğu yapıldığını, köy korucularına neler söylendiğini ve operasyonlarda nasıl davrandıklarını vb. gibi sorular yönelttik. Aldığımız ilginç cevapları okuyucularımıza da sunuyoruz.

Berxwedan: Ne zaman ve nasıl köy korucusu yapıldınız?

Azad: 1987 Ocak’ında, evde oturduğum bir gün, merkezden beni istediklerini söylediler. Merkeze gittiğimde, karakol komutanı beni karşıladı. Bana bir kağıt uzatarak, “Bunu imzala” dedi. Ben kağıdı okumadan imzalamayacağımı söyledim. Bu arada karakol komutanı büyük bir öfkeye kapıldı. Üzerime yürüyerek, hiddetle, “İmzala ulan şu kağıdı, yoksa gerisini sen düşün” dedi. Ben imzalamamakta direttilim. Bunun üzerine, açıkça tehdit etmeye başladı. “Eğer bu kağıdı imzalamasan, bu yörede olacak bütün olaylardan seni sorumlu tutarız” dedi. Ya bunu ya da koruculuğu kabul etmemi istediler. Ben o anda başka bir çaremi olmadığı için silahı aldım.

Bana, başta nöbet tutmayacağımı ve ayda 150 bin lira aylık alacağımı söylediler. Tabii bu, bana silahı vermek için verdikleri vaadlerdi. Fakat, daha sonra nöbete çıkmakla da kalmadılar, askerin önünde bizi götürüyorlardı.

Berxwedan: Köy korucusu ve asker olarak gücünüz neydi? Hangi alanda operasyonlara katılıyordunuz?

Azad: Biz yaklaşık 170 korucuyduk. Bizim yamsıra, 4.000 düşman askeri de vardı. Görevimiz, Şırnak-Cudi dağı çevresinde ARGK gerillalarına karşı savaşmaktı. Bu sayı sürekli olarak alanda bulunan sayımızdı. Zaman zaman sayımız bunun çok üstüne de çıkıyordu. Çünkü her yere asker sevkiyatı vardı.

Berxwedan: Bu kadar kalabalık sayıya rağmen başarıları olmadığınız ortada. Bunun

nedenleri sizce nedir? Yani, korucu ve askerler bu savaşa nasıl bakıyorlar?

Azad: Şimdi, birçok nedenini siz de biliyorsunuz. Sömürgeciler topraklarımızı işgal etmiş, kimse bunların tarafını tutmuyor. Halk bunlardan nefret ediyor.

Bir de meselenin diğer bir tarafı var. Asker savaşmak istemiyor. Büyük bir korku içinde. Bunu biz operasyonlarda çok açık bir şekilde gördük.

Devletin zorla eline silah verdiği köy korucularına gelince de, bunların çoğu isteksizdir. Kürtlerin birbirine kırdırılmak istenmesini içlerine sindiremiyorlar. Çoğu da yurtsever duygulara sahip. Kürt ve Kürdistan, onlar için de sahip çıkılması gereken değerlerdir.

Türk devleti ARGK savaşçılarınca aleyhine çok propaganda yapıyor. Onlar için “Ermeni’dir, vatan hainidir, başka yerlerde kaçıp gelenlerdir” diyor. Ama kimse bunlara inanmıyor. Çünkü, herkes ARGK’lileri tanıdı.

Hakkari-Şırnak arasında kalan mıntıkaya Türk askeri giremiyor. Burası kurtarılmış gibidir. Cudi dağına üzerine ise asker kolayca gidemiyor. Yazın göçerlerin arasına asker kolayca gidemiyor. Hem hemen hiç uğrayamadı.

Örneğin gerillaların baskınlarına, eylemlerine anında müdahale edemiyor. 2-3 saat sonra veya gündüzü bekleyerek gidiyor. Araziden köye yaklaşmak istediğinde ise, bu kez köy korucuları bu durumda biraz da olsa gerçekleri görmeye başlıyorlar. Bizi bir birimize kırdırıyorlar, kendileri ise gelmiyorlar deyip silahlarını bırakmaya başladılar. Bu durumlar onları çok etkiliyor. Ayrıca devrimcilerin gücünü de çok iyi görüyorlar.

Berxwedan: ARGK gerillalarının size yaklaşımı nasıldı?

Azad: Bizi sürekli ikaz ediyorlardı. Silahları ilk aldığımızda, “Bize karşı kullanasınız diye verdiler ve sizleri ihanete çekmek istiyorlar” diyorlardı. Ayrıca bizim de Kürt olduğumuzu, bize karşı savaşmak istemediklerini ama buna mecbur kılırlarsa, hakkettiğimiz cezayı vermekten çekinmeyeceklerini de söylüyorlardı. Bizi vazgeçirmek için birçok çareye başvurdular.

Berxwedan: Pekî devrimcilerin bu çabası sizde nasıl bir etki yarattı? Özellikle de koruculara karşı yoğun eylemler peşitti. Bu durumlar karşısında tavırınız neydi?

Azad: Bunlar bizi çok etkilerdi. Biz zaten, “Eğer Apocular köyümüze gelirse onlara karşı silah kullanmayız” diyorduk. “Silahlarımızı isterlerse hemen veririz. Daha sonra da baskına uğradığımızı merkeze bildiririz” diye aramızda anlaşmıştık.

Bize sürekli olarak “Apocuları vurmamızı” söylüyorlardı. Kendi aramızda bunla-

Köy koruculuğunun iflas belgeleri

rın isteklerine uymayacağıımızı hep söylüyorduk. Çatışmalarda veya başka zamanlarda devrimcilerle karşılaşmamak için büyük bir çaba harcıyorduk.

Her gün komutan bize, “Sizin mıntıkada hiç Apocu vurulmadı, bunun hesabını soracağım. Ulan siz de Apocusunuz” diyordu. Bütün bu tehditlere rağmen biz, istediklerini yapmama ısrarlıydık.

Berxwedan: Bir başka konuya gelelim. Halkın köy korucularına, yani size yaklaşımı nasıldı? Sizin hakkınızda neler diyorlardı?

Azad: Köylülerin hepsi bize karşıydı. Bizim durumumuzun ihanet olduğunu sık sık söylüyorlardı. Hatta babam bile hergün, silahı geri vermem için baskı uyguluyordu. Bir keresinde (bu son günlerde oldu), “Eğer silahı vermezsen ben intihar edeceğim” dedi.

Kimse köy korucularına sahip çıkmıyor. Örneğin vurulan köy korucularının cenazelerini kimse kaldırmıyor. Sanihsiz orta yerde kahyor. Yine, hiç kimse bunlara “Allah rahmet etsin” demiyor. Köylüler koruculara iki ad takmışlardı: “Sixur” ve “Cahş” diyorlardı. Bunlar ise kendisini satmış, hain anlamına geliyor.

Berxwedan: Halk ve devrimcilerin size karşı tavırları çok açık görülüyor. Bu durum karşısında siz ne düşünüyorsunuz? Halka ve devrimcilere davranışlarınız nasıl oluyordu?

Azad: Şimdi silah alan korucuları ikiye ayırmak gerekir. Benim gibi çoğu zorla silah almaya mecbur edildiler. Ama bazıları var, onların durumu çok farklıdır. Diyebilirim ki, bunlar gönüllü olarak silah alıyorlardı. Bunlar silah almadan önce de devrimcilere karşı suç işlemiş olan ajan veya ihbarci kişilerdi. Devrimciler tarafından cezalandırılacaklarını çok iyi bildiklerinden, düşmandan silah alıyorlardı.

Dediğim gibi bazıları mecburiyet karşılığında alıyordu. Bunlar, devrimcilere karşı silah kullanmıyordu. Hatta ço-

ğu, bir devrimci şehit düştüğünde gözyaşı döküyordu. Bunlar eni sonu mücadeleye katılmayı düşünüyorlar. Bir yolunu bulup gerillalara ulaşmak istiyorlar.

Berxwedan: Bu konuda hiç bir imkanınız olmadı mı?

Azad: Aslında biz de çok düşündük. Her gün, bu konuda kendi aramızda hep konuşuyorduk. Bizim yerimiz gerillaların yanındı, diyorlardı.

Fakat bir çatışma anında veya başka bir zamanda yanlarına gitmeye çekiniyorduk. Kendimizi onlara tanıtamazsak bize ateş ederler, diyorlardı. Bundan dolayı, başka şekillerde ilişki kurmanın yollarını aradık. Hiç bulamazsak da, ne pahasına olursa olsun onlara ulaşmaya kararlıydık. Alınımıza bir kara leke gibi sürülmüş olan bu şerefsizliği daha fazla taşımak istemiyorduk.

Berxwedan: Sizin bu durumunuzu, ordu komutanları da biliyor muydu? Tavırları nasıldı?

Azad: Bize hiçbir güven duymuyorlardı. Yüzbaşı sık sık, “Siz de Apocusunuz, hepinizi öldüreceğim” diyordu. Operasyonlara çıktığımızda askerlere, “Bunlara dikkat edin, eğer kaçarlarsa vurun” gibi talimatlar veriyordu. Ara sıra toplantı yapıyorlardı. Bu toplantılarda bize de “gündüz külahlı, gece silahsız, yoksa Apocular bu kadar rahat hareket edemezler” diyorlardı. Bize, Apocularla birlik olup, gece eylemlere katıldığımızı söylüyorlardı. Bu örnek bile, onların nasıl bir korku içinde olduğunu göstermeye yeter. Kürt halkının hepsine karşı güvensizlerdi.

Berxwedan: Askerlerle birlikte operasyonlara çıkıyordunuz. Operasyonları nasıl yürütüyordunuz? Sizin ve askerlerin durumu nasıldı?

Azad: Operasyona ve nöbetlere askerlerle birlikte katılıyorduk. Operasyon ve nöbetlerde, biz sürekli olarak askerlerin önündeydik.

Nöbetleri akşamdan sabaha kadar tutuyorduk. En ön-

de biz bulunuyorduk. Bizim arkamızda askerler, onların arkasında da komutanlar vardı. Asker böylece ortaya alınmıştı. “Şüpheli kimi görürseniz” diyorlardı, “komutan da olsa getirin.” Yollardan gidemiyorduk. Taşlık arazide yol alıyorduk.

Operasyonda da durum aynıydı. Biz 50 metre askerin önünde yürüyorduk. Bu durumda çatışma çıkarsa kendimizi kenara verip, askerin öne geçmesini sağlar ve önümüze girdiklerinde ise bunları vururuz, diyorlardı. Her gün askerlerle aramızda tartışma çıkıyordu. Biz Kürdüz, diyorlardı. Kendi insanlarımıza kurşun sıkamayız.

Askerler ise tek başına çok korkuyorlardı. Geceleri köyden veya çevresinden ayrılmıyorlardı. Gece operasyon yapmıyorlardı. Gece hareketi yasaktı. Genellikle nöbetlerde ses çıkarıyor ve uyuyorlardı. Çoğu akşam askerler nöbeti bize bırakıp evlere yatmaya gidiyorlardı.

Berxwedan: Askerlerin savaşa karşı tavırları nasıl? Gördüğünü kadarı ile komutanlarının emirlerine uymuyorlar? Ne kadar süre koruculuk yaptınız, bu süreçte çatışmaya girdiniz mi?

Azad: Şimdi, askerlerin yüzde sekseni diyebilirim, savaşmak istemiyordu. Devrimcilerle karşılaşmamak için büyük çaba harcıyorlardı. Mesela bir keresinde iki asker silahını bırakıp kaçtı. Yine bir asker kendisini yaraladı. Giderken de, “Cehennem deresinin kurtuldum” dedi. Daha sonra bu askere 10 yıl hapis cezası verdiler.

Benim koruculuk yaptığım süreye gelince: 8 aya yakın yaptım. 6 ay Cudi Dağı’nın çevresinde hareketlere katıldım. Ben kendim direkt çatışmalara katılmadım. Yalnız düşman, 10 asker veya korucu öldürülürse, 1 kişi olarak gösteriyor. 10’nu 1 diye veriyor.

Berxwedan: Gazetelerde de çıktı, çok sayıda korucu silahını bırakmamakta istiyor. Türk sömürgeci yetkilileri bunu kabul etmiyorlar.

Azad: Benimle birlikte 70 kişi ayrılmak istedi. Hepsisi de silahını bıraktı. İsterseniz bizi öldürün, biz silah almayacağız, dediler. Kaldı ki böylesi bizim için şerefli bir yoldu. Ayrıca 500 dilekçe verilmişti. Bunların hepsi istifa etmek istiyorlardı. Fakat, dilekçeleri kabul edilmiyordu. “Silah almasanız, hepinizi öldüreceğiz, tutuklayacağız” biçiminde tehdit ediyorlardı. Artık kimse bu tehditlere kulak asmiyordu. Ben kendim sürekli dilekçe veriyordum, ama bir türlü kabul etmediler. 3 kere intihara kalkıştım. Yine de silahımı almadılar. En sonunda hasta olduğumu söyleyip 3 gün izin aldım. Daha sonra silahımı muhtara teslim edip, köyden kaçtım. Şu anda da gördüğünüz gibi bu şerefsizlik lekesini alınımdan silmek istiyorum.

Yurtseverlerin
Kaleminden
Kürdistan
Ulusal Kurtuluş Savaşı

Kürdistan Gençliği ve Mücadele

Kürdistan'da gelişen ulusal kurtuluş mücadelesi ve onun önder gücü PKK, ordusu ARGK, cephesi ERNK'nin katettiği gelişmelere karşı çılgına dönen sömürgeci faşist cunta, halkımıza karşı dizgin-siz bir savaş yürütmektedir.

Sömürgeciler, gençliği yozlaştırma, pasifize etme ve ulusal kurtuluş mücadelesinden uzak tutmaya çalışmaktadırlar. Çünkü günümüzde gençlik ARGK saflarında hızlı bir şekilde saf tutmaya başlamıştır.

Genelde Kürdistan halkına özelde gençliğe yönelen faşist cunta; baskı, zulüm, işkence, keyfi tutuklamalarla gençliği ya Türkiye metropollerine, ya da Avrupa ülkelerine özellikle sürgün etmektedir.

Ama tüm özel savaş yöntemlerine rağmen, gelişen ulusal kurtuluş mücadelesi kısa zamanda Kürdistan gençliğini etkileyerek önemli oranda bünyesine çekmiştir. Ve gençlerin mücadelesine örgütü "Yekitiya Xortên Şoreşgerên Welatparêzên Kurdistan" da kurularak Kürdistan tarihinde önemli bir adım atılmıştır.

Öncümüz, her türlü yozluğa, ulusal inkarcılığa ve küçük-burjuva milliyetçiliğine, reformizme, teslimiyete karşı direnen mücadele bayrağını yükseltmiş, özgürlük ve bağımsızlık yolunu açmıştır.

Stuttgart'tan Şehmus

12 Aralık 1981 tarihinde Kamışlı'da, faşist Türk sömürgecilerinin gerçekleştirdiği bir katliamda 15 kişi öldürülmüştü. 9'u Güney-Batı Kürdistanlı olan bu kişilerden 6'sı ise Kawa örgütüne mensuptu. Katliamdan sağ kurtulan 1 kişi vardı. Bu da, 13 kurşun yarası almış olan Heybet Açığöz'dü.

Heybet Açığöz ile Berxwedan muhabiri İsveç'te bir röportaj yaptık. Faşist Türk sömürgecilerinin Kamışlı'da gerçekleştirdikleri bu katliam, onların gerçek yüzlerini bir kez daha ortaya koymaktadır. Berxwedan muhabirinin hem bu katliam ve hem de ulusal kurtuluş mücadelesi üzerine katliamın tanığı ile yaptığı söyleşiden bazı bölümleri yayınıyoruz.

Gerilla Kılığına Giren Kontraları Artık Halk Tanıyor

Bu seneki iznimi Karaköy'de geçirdim. İstanbul'da da geniş izlenimlerim oldu.

Bingöl ve çevresinde, gerilla çalışmalarına karşı düşman en çok kontr-gerilla taktiklerine başvuruyor. Bu faşist birlikler, gerilla kılığına giriyor, köylere iniyor, köylülerini sınıyor, çirkin şeyler geliştiriyorlar. Bununla da gerillaları halk nezdinde kötülemek istiyorlar. Fakat hemen şunu belirteyim: Halk bu özel savaş taktiklerini iyi biliyor ve başa çıkarıyor. Asker öyle istediği köye gidip operasyon yapmıyor. Kontr-gerilla timleri bile, çoğu kez kırdı güvenli yerler seçiyor, en erkenden karakollara dönme yollarını arıyorlar.

Bingöl'de kaldığım süre içinde çok eylem oldu. Düşman bunları ya gizledi, ya da çarpıtarak verdi. Örneğin 3 devrimcinin şehit düştüğü eylemde 8 asker ölmüştü. Bunları vermediği gibi, şehit olan savaşçıların sayısını fazla verdi.

İstanbul'da kaldığım iki

Kamışlı katliamından 13 kurşun yarası olarak sağ kurtuldunuz. Kısaca bize bu gelişmeleri anlatır mısınız?

1980 cuntası ardından birçok örgüt gibi Kawa da pek düzenli olmasa da yurtdışına çıktı. Güney-Batı Kürdistan'ın Kamışlı kentinde kalabalık bir grupken, Türk faşist güçlerinin saldırısına uğradık. Saldırıdan yalnız ben sağ kurtuldum.

Faşist Türk sömürgecileri olayı çarpıtmak istediler. Ama bu oyunları tutmadı.

Ben katliamdan yaralı kurtuldum. Başta Kawa olmak üzere hiçbir örgüt bana sahip çıkmadı. 6 ay zindanlarda kaldım. Hatta yaralı olarak ölüme terkedildim...

Katliamın ardından bu tür bir durumun ortaya çıkışını nasıl yorumluyorsunuz?

hafta içinde yurtsever çevrelerde büyük bir umut, coşku ve PKK'ye inanç gördüm. Bu arada konuşabildiğim çoğu yurtsever ilişkisizlikten ve ellerine yayının ulaşmamasından şikayetçiydiler.

Akşam kahvede TV haberlerini izliyorduk. Haberlerde Zeytinburnu polis karakolu baskını verildi. Hemen herkesin yüzünü bir sevinç kapladı. "Eylemi mutlaka PKK yapmıştır" tartışması başladı. Bu, PKK'ye duyulan güvendi.

Bu arada, İstanbul Kazlıçeşme'de deri işçileri grevi başladı. Greyci işçiler PKK sempatanlarını arayarak greve öncülük etmelerini istiyorlardı.

Aktardığım birkaç olay, gözlemlerimin sadece küçük bir parçası. Çok açık olarak Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesi, Kürdistan halkının umut kaynağı olduğu gibi, Türkiye emekçilerini de geniş ölçüde etkilemiş.

Şandi

Den Haag/12.11.1987

"... GÖREV ERNK SAFLARINDA YER ALMAKTIR"

Bildiğiniz gibi, benim o dönemde Kawa ile ilişkim vardı. Bu örgütte arkadaşlarım olmasına rağmen bana hiçbir yardımları olmadı. Çünkü yönetici şeflerin düşüncelerinde katledilenlerin anısına saygı diye bir şey söz konusu değildi. Daha doğrusu devrimci samimiyetleri yoktu. Bunu tavırları ile de gösterdiler.

Oysa PKK militanlarının, şehitlerinin anılarına ne denli bağlı olduklarını, bugün bunun için mücadele geliştir-diklerini hepimiz bilmekteyiz.

Katliamdan sağ kurtulduktan sonra ne yapmayı düşünüyordunuz?

Benim bir amacım vardı: Faşist Türk cuntasına karşı savaşmak istiyordum. Bütün bireysel uğraşılarıma rağmen Kawa'ları ülkeye yönelik çalışmalara döndüremedim. Bunlar da, diğer teslimiyetçi Kürt örgütleri gibi Kürdistan'ı unutmuş her şeyi İsveç'te sınırlamışlardı. Bu ortamda, ihanet yuvasında onurlu yaşamak için bireysel savaş verdim.

1981-84 yılları arası dönemde, çeşitli nedenlerden dolayı PKK hakkında da yeterli bir bilgi sahibi olamadım. Hala eski şartlanmışlığın etkisi vardı.

15 Ağustos Atılımı büyük bir yankı uyandırdı. Bu atımdan nasıl etkilen-diniz?

15 Ağustos, bende tarif edilemeyecek bir etki yarattı. Çünkü, bunu basit bir saldırı eylemlerinin başlangıcı olarak ele almamak gerekir. En ufak bir eylem bile, aylarca süren bir istihbarat, keşif, mevzi vb. sorunların çözümünü sonucunda oluyorsa, böylesi seri eylemliliğin altında derin gerçekler yatar. Ayrıca bu tarih, ihanetle direniş, devrim ile karşı-devrim saflarının netleştiği, Kürdistan halkının umutlarının şahımlandığı, düşmanın ise korkuya kapıldığı bir dönemin adıdır. 15 Ağustos, katledilen yüzlerce PKK militanının Kürdistan tarihindeki ve bence Kamışlı'da katledilenlerin de anısını yaşatma tarihidir. Bence, bu böyle görülmelidir.

Biliyorsunuz, bazı sol maskeli güçler buna, "provokasyondur", "erken-dir" dediler...

Aslında bunların durumuna fazla şaşmamak gerekir. Ben ve benim gibi birçok insan vaktiyle şu veya bu siyasetin, devrimci olduğuna inanarak saflarına katıldı. Lenin'in deyişiyle "zor yıllar yaman yıllardır." Biz de bu zor yıllarda bu örgütlerin içyüzünü görebildik... Bu örgütlerin en hırçın olduğu dönem, Kürdistan'da mücadelenin en yükseldiği dönemlere denk gelir.

Ülkede silahlı köy korucularına vurulan darbe, dikkat edilirse en fazla Avrupa'daki kıravath köy korucularını etkilemiştir. Hepsini bu mücade-

leye sayfalar dolusu yazarak, "katliam" dediler. Halbuki, TC faşizmi gözüm önünde 15 kişiyi öldürürken, onlar böyle bir kampanya başlatmadılar. Yine Sason'da, Hezil'de ve daha birçok alanda onlarca PKK militanı şehit edilirken, bunlar hiçbir açıklama yapmadılar. Ben PKK'li değilim, ama bu gerçekleri görmemek açıklığın, rezilliğin, namertliğin ta kendisidir. Onun için Mardin'de köy koruculuğuna vurulan darbeyi, Avrupa'daki yandaşlarına vurulan bir darbe olarak anlamak gerekir. Bu konuda Türk soluna değinmeyeceğim. Çünkü onlar hala Kemalizmin icazetli şovenizmi ile doludurlar.

15 yıldır, Türk solu birçok darbe almasına rağmen, şovenlikte ısrarlı davranmaktadır.

Kürt milliyetçiliğine gelince, bence bu duygu kabarsa da zararlı değil. Önemli olan bunu verimli ve sonuç alıcı kanallara yönlendirmektir. Benim teslimiyetçi dediğim örgütler, TKSP, Rızgari, Kawa, Peşeng vd. leri milliyetçi bile olamazlar. Eğer milliyetçilik damarları dahi canlı olsaydı, ülkeleri için bir şey yaparlardı. Ama onlar ihanette inat ediyorlar.

Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesinin bugünkü gelişimi hakkında ne düşünüyorsunuz?

Bu konuda Kürt ulusuna gerçekten büyük görevler düşüyor. Bu görev, ERNK saflarında dürüstçe, samimice işçisi, köylüsü, aydını, öğrencisi, kadını vd. tüm kesimleri ile örgütlü ve kararlı bir şekilde yer almaktır.

Cephe silahını yetkince kullanmalı, böylelikle ulusal bağımsızlığa ulaşma sürecimizi kısaltmalıyız. Düşmana ve işbirlikçilerine güç veren zeminin kurutulmalıyız. Bunu başardığımız oranda Cephemize layık birer nefer olduğumuza inanabiliriz.

Son olarak söylemek istedikleriniz var mı?

Aslında anlatmak istediklerim çoktur. Önemle üzerinde durmak istediğim husus; başta Kawa olmak üzere diğer örgütler içerisinde de yer alan ve gerçekten Kürdistan'ın bağımsızlığını samimi bir şekilde isteyen herkes, bugün şehitlerimizin itikamını kat kat fazlası ile alan Kürdistan Ulusal Kurtuluş Savaşına maddi ve manevi olarak destek olmalı, ERNK içindeki örgütlerde yerini almalıdır.

Yine, binbir zorluklar ve olanaksızlıklar içinde Kürdistan'da zorlu doğa koşullarına ve düşmanla arasındaki güç dengesizliğine rağmen, görkemli ve militan bir mücadele yürüten ARGK savaşçılarına sahip çıkmalıyız. Tüm ilerici insanlığa bu savaşımızı mal edilebilmeliyiz.

Son olarak, bana yıllarca sakladığım bu kinimi bir miktar da olsun döknü fırsatını veren Berxwedan'a üstün başarılar dilerim.

"Dersim'de Zaptedilemez Bir Kin Gördüm"

Ben 1985 yılında Libya'ya işçi olarak çalışmaya geldim. Geldim ama Türk burjuvazisinin baskı ve zulmünden burada da kurtulamadım. Aynı şey, buradaki bütün işçi arkadaşların da başına gelen bir olaydır. Bunlar, anlatılmakla bitmez. Bildiğim tek şey, köklü bir çözümün gerekliliğidir. Zaten bu çözümün yolunun ne olduğunu bugün, artık herkes biliyor. Devrim. Ülkem Kürdistan'a gittiğim zaman bunu daha çok anladım.

Kürdistan'ın Dersim yöresinde oturmaktayım. Bu alandaki halkımızın Türk sömürgecilerine karşı zaptedilemez kını mevcuttur. Kemalizmin zehriyle çılgınlaşmış bazı inkarcıları saymazsak, genelde halkımız her geçen gün kinini daha da bilemektedir. Bugün PKK önderliğinde yürütülen kurtuluş savaşımız

tüm halkımız için vazgeçilmez tek çare olarak kabul edilmektedir. Geçmişten beri bu kutsal davaya sarılanlar şimdi bunun şanlı onuruyla düşmana daha da ağır darbeler indirirken, geçmişte umutsuz olanlarsa, bugün geç kalmamanın ezikliğini yaşıyorlar. Hemen hemen konuştuğum herkeste böyle bir izlenim mevcuttu. İzinde bulunduğum kısa bir sürede gördüğüm, duyduğum her şey düşmanın büyük bir panik ve korku durumu yaşadığını göstermekteydi. Öyle ki her düşman askeri, adeta kendisini her an boğazlayacak gerillanın tuzağına düşme korkusu içerisinde Kürdistan'ı, attıkları ilk adımla birlikte ölüme, ayrıldığı günün ölümden dönüşü geçiş olarak görmektedirler. Bilindiği gibi, 1987 baharında kahr-raman Kürdistan gerillaları

Hozat'a bağlı Sarısaltık köyü civarlarında bir düşman konvoyunu imha etmişlerdi. Sömürgeciler olayı, "Eşkiyalar çobanlık yapan iki çocuğu vurdular" diye yansıtmışlardı. Ama olayın böyle olmadığını yöredeki herkes biliyor.

Gelişmeler karşısında çılgınlaşan sömürgeciler, bazı köyleri sürgün etmişlerdi: Hozat'a bağlı Kızıltaş, Kızılmezra, Koçmezra ve Geçtek köyü...

Şimdi Dersim'de, mücadele günden güne gelişiyor. Eskisi gibi sömürgeciler ile sosyal-şovenlerin artık bora-zanları ötmüyor. Yalnızca kahr-raman Kürdistan gerillasının zafer naraları vardır. Selam olsun bağımsızlık ve özgürlük savaşçılarına...

Libya'dan

Dersimli bir işçi

PKK Kürdistan'dır, PKK Halktır!..

Yıllardır ülkemden uzaklarda bulunan, Kürdistan halkının bağımsızlık ve özgürlük özlemini çeken yüzlerce Kürt kadınlarından biriyim. Yakında Kürdistan'a izine gidip geldim. İzin izlenimlerimi ulusal kurtuluşun sesi Berxwedan'a yazmayı yararlı görüyorum.

Gümrük kapısında kimlik kontrolünü yapan polis, pasaportumda çocukların ismini ve resimlerini görünce, faşistçe bana bakıp, çocukların yanında yok mu diye bağırdı. Ben hayır deyince pasaportumu önüne fırlattı.

Evet, akşam geç saatlerde otobüsle Kürdistan'a hareket ettik. Otobüs tıklım tıklım Dersimlilerle doluydu. Yolculuk boyunca hiçbir arama ve kimlik kontrolü yapılmadı. Malatya'ya varır varmaz, kontrol başladı. Ellerinde isim listesi, gelip geçen tüm araçları didik didik arıyorlardı. Halkımız da sömürgeci askerlerden artık korkmuyor, hele hele kadınlar, arkalarından olmadık küfürler söyleyip alay ediyorlardı. Zaten korkmaya gerek yoktu, çünkü hepimiz Kürdistanlıydık ve o ülke de bizim ülkemizdi. Korkan ve yabancı olan, sömürgeci askerlerdi.

Yıllardır devrimci geçinen sosyal-şoven ve Kürt küçük-burjuva milliyetçilerin, "Halk korkuyor, aman yapmayın halk bilimsizdir, Apocular halkın kaderiyle oynuyor" diye yaptıkları karşı devrimci propagandalarını, ülketopraklarına girer girmez sahtekarlıklarını bir daha hatırladım.

Evet, mevsim kışa giriyordu. Kürdistan'ın dağlarına beyaz karlar yağmıştı. Fakat ARGK savaşıçılarının sömürgeci Türk devletine vurduğu ölümcül darbeyi, ve ülkemize yeni doğan özgürlük güneşini görünce, mevsimin kışa değilde, bahara, güzele ve yeniyeye doğru açıldığını hissettim. Kürdistan Halk Kurtuluş Ordusu için her mevsim bahardı. Dağlarımızdan kentlere doğru esen rüzgar özgürlük rüzgarıydı. Faşist TC'ye ve uşaklarına ölümü, halkımıza ise bağımsızlığı müjdeliyordu.

Dersim'de durumu daha değişik gördüm. Yol boyunca, adım başı askerlerle doluydu. Her tepenin başında bir "mehmetçik" tetikte bekliyordu. Fakat onlar da isteksiz, kendilerinden bezmiş, gün sayıyor gibi görünüyorlardı. Tüm köy ve kasabalarımıza Kemalizin,

özel yetiştirilmiş MİT elemanları yerleştirilmiş, alevicilik ve Tuncelcilik maskesi altında Kemalizm körükleniyor.

ARGK savaşıçılarının son günlerde okulları yakma eylemleri, TC'nin kışla kültürünü yerle bir etti. Tüm faşist yetkilileri birbirine düşürmüş, ajan ve uşak takımı ise kaçacak yer bulamıyor, artık korkularından halk arasında gerillaları övmeye başlamışlar. Ve gene bueylemler TC'nin seçim propagandasına da büyük darbe vurdu.

Ekonomik bunalım, yoksulluk, baskı, zulüm ve yozluk ortamı devrimi dayatmış durumda. Halk, "Kaybedecek bir şeyimiz yok" diyor ve savaşı daha da gelişmesini istiyor.

Köyümüze gittiğimde, örgütlü bir kitle ile karşılaştım. Yediden yetmişe her yaştan insanlarla görüştim, hele kadınlar yanımdan hiç ayrılmadılar. Avrupa'daki mücadeleyi kendilerine uzun uzun anlattım. Onlar da son sekiz yıllık cuntanın zulmünü ve gelişen mücadelemizi anlatmakla bitiremiyorlardı. Halkımız, "Tek kurtuluşumuz PKK ile olacak" diyor.

Hele çocuklar beni soru yağmuruna tuttular. Bir çocuk

bana, "Almanya'daki Apocular da bizim arkadaşlar gibiler mi?" diye soruyor ve bir diğeri ise, "Abla, arkadaşlar geceleri bizim çadırlara gelince bizim köpekler hiç ses çıkarmıyorlar. Bunlar nasıl insanlardır, köpekleri bile örgütlemişler" diyordu.

10 Kasım günü TC'nin savaşıçıkları Dersim'in semalarında dolaşp, belli yerlere bomba attı. Üç gün boyunca havada dolaşp halka gözdağı verdiler, durum tam bir savaşı andırıyordu.

Gene bir gün, köyden Elazığ'a gidiyorduk. Halk, otobüste seçimleri tartışıyor. Bir uşak, halkın konuşmasını kesip, "Babam, siz devletten ne istiyorsunuz; devlet size yol yaptı, okul yaptı, çocuklarımızı memur etti, elektrik getirdi. Siz gene devlete karşı duruyorsunuz. Böyle yaparsanız gene '38'de yaptıkları gibi bizi kıracaklar."

Bunu duyan 80-85 yaşındaki ak sakallı bir dede yerinden kalktı ve tir tir titreyerek şöyle konuştu: "Ulan, bu devletin yoluna da, elektriğine de, okuluna da memuruna da, anasına ..." ve titreyen elleriyle sakalını tutup, "Ulan, bu ağarmış sakalımın her telinde, devletin derdi var. Elini

Harput tepesine uzatıp, Seyit Rızaları da burada darağaçlarına astılar. Çoluk çocuğumuzu süngülediler, köylerimizi yakdılar. Şimdi de bizim devlet olmuş. Ulan Atatürk'ün de, İnönü'nün de, Ecevit'in de, Erbakan'ın da Demirel'in de anasını, avradını... Bunların yaptıkları yanlarına kalmayacak. Bak her gün gençlerimiz bizim intikamımızı alıyorlar. Siz bu gençleri destekleyin. Türk devletinin köpeklerine oyunuzu vermeyiniz."

Yolculuk boyunca TC'ye ve uşaklarına küfürler yağırdıyordu.

Kısacası, Rahimelerin, Delillerin, Mazlumların, Kemalilerin ve Agitlerin Kürdistan topraklarına akıttıkları kanlarla filizlenen fidanlar, sık bir ormana dönüşmüştür. İşte, **PKK Halktır, PKK Kürdistan'dır** gerçeğini ülkede anlamak daha kolay olacak.

O halde, Kürdüm, yurtseverim, demokratım diyen her insanımızın Kürdistan Ulusal Kurtuluş Cephesi'nde yerini alması bir insanlık görevi ve onurudur.

— Kürdistan kazanacak!
— Yaşasın PKK, ERNK, ARGK!

Mannheim'dan Zero

Sarı Misto'nun Torunları, İpin Ucunu Resmen Evren-Özal Çetesine Teslim Etiler

Bilindiği gibi 16 Kasım 1987 tarihinde TKP ve TİP genel sekreterleri kendi istekleriyle Türkiye'ye geri döndüler. Kuşkusuz bu dönüş, kendi içinde çok şeyler taşıyor ve bizzat Türk devletinin de görünürde karşı çıkıp bunları gözetim altına alması vb. gibi bahaneler olsa da, öz anlamda çok önceleri kendi aralarında anlaşuklarını ifade ediyor. Biz yurtseverler açısından, baylarımızın geriye dönüşünün altında hangi neden bulunursa bulunsun, bu, açık ifadesiyle resmen **TESLİMİYETİ** kabullenmektir.

Mevcut yapısı gereği, Türkiye'nin gerçek anlamda demokrasiye dönmüş bir ülke olmadığı ve tam tersine tüm demokratik kişi ve kurumların amansız düşmanı olduğunu sağır sultan bile bilmektedir.

Bay sekreterler, siz Türk devletinin borazanlığını yapmaktan ve basını kendinizle meşgul etmekten başka bir şey yapmadınız. Türk devlet başkanı, hakkınızda resmen açıklamalarda bulundu: "Aramızda bazı ufak tefek pürüzler olsa da bunlar çözümlenir." Evet çok doğru. Şimdi, o bahsedilen pürüz olayı sahte bir TBKP programının hazırlıkları ortakça yapılmaktadır. Duruşmanın hemen başlatılmamasının altında yatan gerçek, bunun hazırlıklarının yapılmasıdır.

Baylar, eğer başta Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesi olmak üzere, ortaya çıkabilecek devrimci çıkışları engelleyebilirsiniz, faşist Ev-

ren-Özal çetesi, her iki gözünüzden öpecek. Yok, şayet istenilen taleplerini yapamazsanız (ki, yapamayacaksınız da) her zaman olduğu gibi, teslimiyetin sonu kötü bir ölüm olacaktır.

Evet, teslimiyet ne ilk ve ne de son olacaktır. Kolları sıvamış hazır duruşta bekleyen ve her uyku yatağına girdiğinde, Ankara parlamentosunda Kürdistan'ın temsilciliğini hayal eden avukat bay Burkay da bu yolu sabırsızlıkla beklemektedir. Evet bayım, biraz daha sabretmelisiniz. Çünkü önce ana, peşinden de yavrusu gidecek...

Biz bütün Kürdistanlı yurtseverler, direnişe inanmış ve sizlerin teslimiyetçi anlayışınızı mahkum etmeye kararlı ve inatçıyız. Çünkü Kürdistan halkı, öncü gücünü sevmekte ve O'na sahip çıkmaktadır. Bükülmez gücümüz ve önder APO'muz vardır. Biz O'na ve O'nun çizgisine inananlarız. Bu çizgiye ve direnişe sonuna kadar inanıyoruz. Bundan böyle, peşinizden giden az bir kitle olsa da, onlar da sizleri mutlaka terkedip yalnız bırakacaklar ve sizler de bilinmeyen köşe ve adalara kaçacaksınız.

Yurtseverler, bu sahtekarların da sonu, H. Kutlu ve N. Sargınlar gibi olacaktır. Zaman kaybetmeden ordumuz ARGK, cephemiz ERNK safalarında birleşmeli ve ortak gür bir sesle kahrolsun teslimiyet, yaşasın direniş diyelim...

Mannheim'dan Cuma
22.11.1987

Ezilenlerin Gazetesi Berxwedan!

Özgürlük Düşüncesine Doyuran, Zülme ve Sömürüye Karşı Halkı Ögütlerde Bulunan Ses

Bir zulüm kalesinin daha yıkılışını herkes duysun isteriz. Bu yüzden Libya'da bulunan TEFA şirketinde çalışmakta olan yüze yakın Türkiyeli ve Kürdistanlı işçi adına bu mektubu gönderiyoruz. Yaşınlarsanız çok memnun olacağız.

Hepimiz daha gencecik yaşlarda aile ocağımızdan kopartıldık. Yıllarca Türkiye'de en ağır işlerde çalıştırıldık. Kimimiz sırtında taş çekti, kimimiz yüksek binalara, hem de sırtında tenekelerle harç taşıdık. Bazılarımız tor çeliği bükerek şekil verdi. Kanallar kazdık, kıtaları dahi birbirine bağlayan köprüler yaptık. Yollar döşedik, en sert dağları bileğimizin gücüyle delerek gedikler açtık. Çin Seddi'ni onlarca kat geride bırakan surlar ördük ve dev binalar yaptık, süsledik ve çok hoş şaheserler yarattık. Evet bütün bunları biz işçiler yaptık.

Bütün bunlara rağmen, bizler ne ekmeğe, aşı ne de ailemize ve vatanımıza hiçbir zaman doyamadık. Çoğu kez günde yirmi saat çalıştığımız sık sık oldu, ama nafile! Çünkü bir kere yaptığımız şeyler bizim değildi. Açıkçası hep başkasına çalıştık ve onlar da sırtımızdan vurgunlar vurdular. Bu arada herkesin bildiği gibi yurt dışında çalışma diye bir muşibet vardı. İşte biz de buna kapıldık. Evdeki öküzümüzü, yorganımızı, karılarımızın boynundaki birkaç altını vb.'ni yok pahasına satarak Libya'ya geldik. Burada da Türk müteahhitlerinin zulmünden kurtulamadık. Çünkü şirket yine onların şirketi idi, zulüm ve baskı kat kat fazladır. Bu-

rada bulunan tüm Türk şirketleri öyledir.

Bizim çalıştığımız zulüm yuvası olan TEFA şirketi, yıllardan beridir Libya'da iş yapmaktadır. Bütün bu süre boyunca sırtımızdan holdingleşmiştir. Çoğumuzun üç yıllık, hatta dört yıllık alacağı vardır. Bu kadar uzun bir süre boyunca bizleri bir tek lokma ekmeğe muhtaç bırakmıştır. Ashında baştan beri hepimizin aile yuvası yıkılmıştır, ama bu arada bazı arkadaşlarımızın yuvaları çok feci şekilde dağıldı. Öyle ki perişanlık had safhaya ulaşmış bulunmaktadır. Hatta buradaki Türk şirketlerinde yaygın olarak intiharlara sık sık rastlanmaktadır.

Bütün bu iğrenç şeylere karşı tümünden susmadık ve sık sık sesimizi yükseltmesini de bildik. Özellikle TEFA şirketine karşı gelişen grev ve mahkemeler, kuruluştan bu yana devam etmektedir. Biz TEFA işçileri olarak bu uğurda üç değerli yurtsever arkadaşımızı şehit verdik. Onların anılarını halen hafızalarımızda canlı tutmaktayız. Nitekim o anıyı yaşattık ve direniş sonucunda TEFA'yı bu kez bir daha kolay kolay kalkmamacasına dize getirdik. Bizlerin sırtında yükselmisti ve onu yükselttiğimiz gibi çöktürmesini de bildik.

Bu konuda en büyük desteği ERNK'den aldık. Bizlere yol göstererek öncülük etti. En acılı günlerimizde yanımda oldu. Kurşun dahil her türlü zorluklara karşı bizimle birlikte göğüslerini siper ettiler. Ebubekir Ayyıldız adlı arkadaşımız böyle bir zamanda şehit düştü.

ERNK'li tercüman arkadaşlar bizlerden daha çok zorluklara katlandılar. Ama yılmadılar. Önderliğin en onurlusunu sergilediler. Bunda hiçbir maddi çıkarları söz konusu değildi. Tek amaçları zulme ve sömürüye karşı direnmek isteyen işçilere, bizzat önderlik ederek dayanışma içerisinde bulunmaktır.

Sonuçta bizler tuttuğumu koparan insanlar olduk. Tabii ki bu özelliğe ERNK sayesinde kavuştuk. Gözlerimizi açtı ve çok şeyler öğretti. Eskiden serçeler gibi ürkek ve çekingendik; ne kendi gücümüzden ne de kendi irademizden habersizimiz vardı. Dünya böyle gelmiş ve de böyle gitmeyecektir. Nihayet bizler bunun pratiğini yaşadık. ERNK'nin öncülüğünde hakkımızı söke söke aldık. Bu arada ERNK'yi benimsemeyen ve başkalarını tercih eden bir kısım arkadaşlarımız da vardı. Onlara çok acıdık, ama elimizden bir şey gelmiyordu, bir kez aldanmışlardı. Oysa o umut diye sarıldıkları güç, direniş destekleme adı altında şirketi kurtarma operasyonlarına eşlik etmekteydi. ERNK'nin azim ve iradesi bizim sınıf kinimizi biletti ve diğerlerin çirkin oyunlarına kanmadık, hatta yaptıklarını başlarına yıktık. Şimdi tek başımıza da kalsak, az da olsak, hakkımızı almasını öğrendik. Ve burada diyoruz ki; ey ERNK: sen her zaman var olasin! Her yerde seninleyiz! Sana karşı olan mantık biz işçilere ve cümle ezilenlere karşıdır.

Libya'dan TEFA işçileri
20.11.1987

SEÇİM SONRASI, GÜNDEME HALK AYAKLANMASI GELDİ

Baştarafı 1. sayfada

ağzından bu büyük kavram duyulur oldu.

Birbirini takip eden üç gün içindeki yorumlar böyle. Başta söylenen söz "istikrar", ama üç gün içinde varılan noktada, bunun tam karşısı olan "krizin derinleşmesi" ve halk ayaklanması. Peki, gerçek hangisi? Üç gün gibi çok kısa bir anı kapsayan süreçte bu denli karşıtlığın ifade edilmesi, böyle büyük bir çelişkinin yaşanması niye?

Bu sorular üzerinde düşünmek ve bunlara gerçekçi cevaplar bulmak isteyen herkes, ortada bir sahtekarlığın ve aldatmacanın varlığını rahatlıkla görebilecektir. Elbette aldatmaca, çalışan insanın yüreğinden kopup gelen "halk ayaklanması"nda değil, faşist canilerin tezgahladığı "seçim" ve "istikrar" komplosundadır. Nitekim üç gün içinde yaşanan acı gerçekler "seçim" denen şeyin ne olduğunu açıkça göstermiştir. O halde seçim olayı gerçekte nedir ve neleri ortaya çıkarmıştır?

Besbelli ki, Türkiye'de seçimler bir anda ortaya çıkmadı. Hem de zamanında yapılamayarak erkene alındı. Yani faşist rejimi normal zamanında seçim yapamayacak kadar zorlayan güçlü nedenler vardı. Akli başında herkes, faşist rejimi erken seçime zorlayan birincil ve temel nedenin Kürdistan'da yükselen gerilla savaşının, Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesinin gelişiminin yarattığı dayatma ve bu gelişme karşısında rejimin yaşadığı çözümsüzlük olduğu gerçeğini teslim eder. Burjuva düzenin derinleşen bunalımı ve Kürdistan'da yükselen devrimci eylemin etkisi ortamında Türkiye'de hareketlenme istidadı gösteren halk muhalefetine yarattığı korku diğer güçlü bir neden olmuştur. Temeli oluşturulan bunlara, görüntüyü ifade eden Özal mantığı da eklenince seçimlerin öne alınması ve erken seçim yapılması ortaya çıkmıştır.

Demek ki, faşist rejim seçimlere, Kürdistan Ulusal Kurtuluş Hareketiyle şiddetli bir mücadele ortamında ve bu mücadelenin dayatması karşısında gelmiştir. Yani seçim öncesinde de, ortada bir "istikrar" yoktur, tersine şiddetli bir savaş ve halk ayaklanması vardır. Demek ki, seçimler bu gerçeği daha da gözle görülür kılmış ve bu gerçeği yaşaması gereken güçlere, Türkiye emekçilerine bunu göstermiş, onlara öğretmiştir. Demek ki, seçimlerle "istikrar aranması" bir yalan ve aldatmacadır, gerçekte seçimler faşist-sömürgeci rejimin yürüttüğü özel savaşın ayrılmaz bir parçasıdır.

Seçim gerçeğinin böyle olduğunu, yapılanın "demokratik seçim" anlamında Türkiye'nin şimdiye kadar yaşadığı en açık sahteliği taşıdığını, olayın gerçekleştirilişi biçimi bile göstermiştir. Seçime katılan ve farklı parti olduklarını söyleyen güçler meydanlarda

neyi tartışmış, birbirlerinden farklı hangi politikaları öne sürmüşlerdir? Türkiye'nin yaşadığı temel sorunlar için farklı hangi çözümleri önermişlerdir? Bugün faşist cellatlar ve sahtekarlar topluluğu olan sözde parlamentoda biraraya gelen üç partinin gerçek anlamda birbirinden hangi ayrılığı vardır? Çok, hem de çok açık ki, adlarından başka böyle gerçek bir ayrılıkları yoktur. Onlar, bir elmanın dilimleri gibi faşist rejimin birer parçası durumundadır. Sadece biri büyük, diğeri küçük dilim olma özelliği taşınmaktadır. Seçimleri erkenden doğurtan ve Türkiye'nin en temel ve güncel meselesi olan Kürdistan Ulusal Kurtuluş Hareketi hakkında tek bir sözün bile söylenmemesi, yapılan seçimin ne denli sahte bir şey, halkı aldatma ve bir süre için bile olsa sorunlardan dikkatleri uzak tutma amacına yönelik olduğunu, faşist rejimin bu denli günü kurtarıcı bir politikayı uygulayacak kadar ağır bir çıkmazı ve çözümüyle yaşadığını çok açık gösterir. Ve meydanlarda yapılanın danışıklı bir karagöz oyunu ve horoz döğüşü olduğunu ortaya koyar. Zaten yaşanan da bu olmuştur.

Bunlarla birlikte, seçim oyununun daha birçok gerçeği iyice görülebilir kıldığını belirtmek gerekir. Seçim ve sonuçları, sağ ve "solu"uyla, bütün figüranlarıyla faşist cepheyi pek açık belirlemiş ve herkese göstermiştir. Öncesiyle birlikte referandum denen olayla güncellik kazanan ve seçimlerle önemli bir duruşa ulaşan bu cephenin yapısı, bugün artık herkesçe görülebilir. Genelkurmaydan Özal'a ve oradan TKP'ye kadar tespih taneleri gibi uzayan halkalara şöyle bir bakınca, insan, bunların nasıl bir bütünlük oluşturduğunu ve halktan nasıl ayrıldı, uzak ve ona düşman bir yapıyı temsil ettiğini rahatlıkla görebilmektedir. Türk faşizmi gerçek yapısına ve gerçek güçlerine kavuşmuş olduğunu ilan etmektedir.

Seçim sonuçlarının açıkça gösterdiği önemli bir olay da, PKK önderliğinde yükselen devrimci hareket ve bunun halk temsilciliğini doğru bir biçimde yapması karşısında orta sınıf politikacılığının, halk aldatıcılığının, sözle halktan, gerçekte ise tekelci burjuvaziden yana olan sahtekarlığın, Ecevit solculuğunun tükenmiş olmasıdır. Ecevit'in görülen durumundan, TKP'nin ağıktan ve alçakça teslim olmasına kadar yaşanan çeşitli olaylar bunu açıkça gösterir. Eski den, devrimci hareketin bir türlü örgütlenemediği ve halkı örgütleyemediği dönemlerde bu tür sahtekarlar, burjuva düzenin en sadık koruyucusu olanlar, halkın karşısına düzen karşıtı ve "solcu" olarak çıkarlar ve halkın engin devrimci potansiyelini düzene kanaliz ederlerdi. Ama artık PKK önderliğinde yükselen devrim ile burjuvazinin faşist karşı-devrimi arasında süren

Formular, temel gıda maddelerinin çoğunun fiyatlarına zam yapıldı

Özel sektör de vurdu

DEMİREL: "Millet yandı" • İkinci parti zam kapıda • Köprü

Zamlar için, Hürriyet - KAMAR araştırmasında acı sonuç:

HALK, BOĞAZINDAN KESİYOR

HALK BİLEMEYEN	HALK BİLEMEYEN	HALK BİLEMEYEN	HALK BİLEMEYEN	HALK BİLEMEYEN	HALK BİLEMEYEN	HALK BİLEMEYEN	HALK BİLEMEYEN
0.7	0.14	0.03	0.02	0.01	0.01	0.01	0.01

Uzmanlar "alarm" veriyor... Böyle yasanmaz

Form tutmaya çalışıyor... ÖZAL, pertizde

Altın döviz tepeğinde, "Çok Glaz" kayıtlı belge...

İnada değer mi? ANAP'a tepki "İstikrar" ama... EK ZAMMI yapan, yapıyor

İnönü de, "sosyal patlama"dan korkuyor

Demirel: "Kıymet olan maddelerin fiyatlarına zam yapıldı"

Ve ekmek 120 lira ÜÇ YENİ SÜRPRİZ DAHA VAR

Zam beklentisi ve stokçuluk fiyat anarşisine yolaçtı

Pahalı kış kapıda

Ecevit kararını erteledi

TKP'ye karşı

M. Ali Bülent ECEVİT'in bu kararı ALMAYI HAKKI YOKTU

şiddetli savaş ortamında bu tür güçler eridi, sahtekarlık üzerinde icra edilen politika tükenişe uğradı, gerçekler halk nezdinde açığa çıktı. Seçim olayı, yaşanan bu durumu sadece daha açık ve herkesin anlayabileceği bir tarzda gösterdi.

Burada seçim sonuçlarının ve sonrasının Ecevit olayı üzerinde de kısaca durmak gerekir. 12 Mart sonrası 1970'li yıllarda Türkiye devrimci hareketini tasfiye etmeyi başaran, bu işi 12 Eylül sonrasında ve şimdi de "sol" adına var olan her şeyi gücü oranında tüketmiş olarak çekilip gitmek istemektedir. Ama bu, gerçeğin hepsi değildir. Gerçeğin önemli ve geleceği temsil eden kısmı, Kürdistan'da yükselen devrimci hareket karşısında, PKK karşısında Ecevitçiliğin tükenmiş, artık iş yapamaz, halkı aldatamaz hale gelmiş olmasıdır. Gerçek, Ecevitlerin şimdiye kadar oldukları yere gitmesi, artık ağıktan orduya sığınmasıdır. "Politikadan çekilme" sözü yeni bir yalan ve sahtekarlık olmaktadır. Bay Ecevit, Özal mantığıyla parlamentonun işlemeyeceği savı çerçevesinde, ordunun başbakanlığına hazırlanmaktadır; upkırı bir dönemin Feyzioğlu'su gibi. Peki, bunlar neyi ifade eder? Ecevit'in onlarca yıl başkanlığını ve sekreterliğini

yapmış olduğu CHP, hayatı boyunca bir sivil kitle partisi mi, yoksa gerçekte ordu partisi mi olmuştur? Türk devletinin gerçek yapısı nedir? Bu devleti yöneten, partiler mi, yoksa ordu mudur? İşte Ecevit olayı bu sorulara açık ve gerçek cevapları daha kolay bulmayı sağlamış, devlet ve ordu gerçeğini ortaya koymuştur. Partiler ve parlamento Türkiye'de bir kurum değil, kukladır; ordu gerçeğini gizlemeye hizmet eden birer örtüdür. Kemalist devletin esası budur ve faşizm bunun günümüzdeki biçimi olmaktadır.

Seçimlerde kullanılan oy oranlarının bölgelere dağılımının da ortaya çıkardığı önemli gerçekler vardır. PKK önderliğindeki silahlı direnişin yükseldiği bölgeler ANAP oylarının en az olduğu bölgelerdir, bunlar dışında ANAP'ın bu denli az oy aldığı başka bölge yoktur. Gerillanın savaş bölgelerinde yaşayan halk kitleleri, bununla, tekelci burjuva faşizminden Türk sosyal-şovenizmine ve işbirlikçi Kürt milliyetçiliğine kadar hepsini kendinde birleştiren ANAP şahsında faşist-sömürgeci rejimi açıkça protesto etmiştir. Gerilla savaşından ve devrimci hareketten edindiği bilinçlenme düzeyini göstermiştir. Gerçek anlamda düzene karşıtlığını ve devrimden yana olduğunu ortaya koy-

muştur. ANAP'a karşı olmayı demokrat olmanın ölçüsü haline getirenler açısından, demokrasinin bu alanlarda ne denli kök saldığını belirlemiştir. Peki, yıllardır PKK'nin yürüttüğü silahlı direnişin, halkı rejimin yanına ittiğini söyleyen alçakların yalancılığı ve rejime uşaklığı böylece daha açık ortaya çıkmamış mıdır? Silahlı mücadele, halkı rejimin yanına mı itmeye, yoksa karşısına dikip devrime mi çekmiştir? Reformizmin ve oportünizmin kök saldığı aydınlar ocağı olan yerlerin ANAP'ı bu denli desteklemesinin nedeni nedir? Halkı faşizmin yanına iten açıkça reformizm ve teslimiyetçilik olmamış mıdır? Ama Kutlu ve Sargın'ın, Evren-Özal rejiminin kucağına oturduğu bir ortamda bunları yazmak bile gereksizdir. Artık gerçekler herkesin görebileceği kadar açıktır.

Seçim sonuçları ve sonrası halkı daha çok bilinçlendirmiş ve devrimi, sorunların tek çözüm yolu olarak gündeme getirmiştir. En karşı-devrimci ve faşist kararları kolaylıkla çıkarabilecek nitelikte olan mevcut parlamento, orada muhalefet yapılamayacağını ortaya koymuş ve muhalefeti, halkı daha çok meydanlara itmştir. Kitlelerin devrimci eyleminin gelişmesi için daha net bir ortam oluşturmıştır.

O halde, bütün bunlardan sonra gelişmeler ve gelecek nasıl olacaktır? Bu konuda fazla söz söylemeye hiç de gerek yoktur. Rejimin sözcülerinin bile itiraf etmek zorunda kaldıkları gibi, bunalım, kriz hızla derinleşecektir. Değişik faşist klikler arasındaki çelişkiler artacak, sorunlar çözümlenemeyecek, halk daha da yaşayamaz hale gelecektir. Özal, geçen dönemde beş yıl götüremediği iktidarı, bu dönemde beş yıl değil, bir-iki yıl bile götüremeyecek, koalisyon arayışları ve yeni hükümet darbeleri birbirini izleyecektir. Bu çözümsüzlük ve yönetememezlik ortamında her şey, devrimci direniş mücadelesinin durumu ve gelişimi damgasını vuracak ve geleceği bütünüyle direniş mücadelesi belirleyecektir. Derinleşen bunalım halkı daha çok yaşayamaz hale getirerek devrime itecek, direniş mücadelesi halkı daha çok eğiterek örgütleyecek ve artık sadece Kürdistan'da değil, Türkiye'de yaşanacak şey, kesinlikle, kitlelerin devrimci eylemliliği olacaktır. İşte şimdiden halk bunu yaşıyor, emekçiler isyanı tartışıyor, ayaklanmadan başka çaremiz yok diyor.

Halk ayaklanması, çok güzel ve bugünün emekçi kitlelerine yakışır bir deyim. Kurtuluşumuzun tek ve bir tek yolu. Şimdi işleyecek, parlayacak yol budur; her emekçinin sıkıca sarılması ve cesaretle yürümesi gereken yol budur; geleceği bu yolda kenetlenmiş olarak yürüyen Kürt ve Türk halkının kahramanlığı, devrimci eylemi tayin edecektir.

Ecevit Şahsında İflas Eden Türk Egemenlik Sistemi ve Kemalizmdir

Ülkemizin her köşesinde hızla gelişen ve güçlenen ulusal kurtuluş mücadelemiz, sömürgeci-faşist TC'yi her alanda derin bir çıkmaza soktu. Özellikle politik arenadaki bu çıkmaz sonucunda TC, sözde referanduma ve onun arkasından da erken seçime yöneldi. Ancak seçim sonuçlarında aradığını bulamadı ve yeni politikalar üretmedi, üretmezdi de. Doğal olarak politik çözümsüzlük derinleşti ve bazıları şahsında açıkça ilan edildi.

İşte tam da bu dönemde bir açıklama yapan eski CHP, "yeni" DSP Genel Başkanı Bülent Ecevit, "Sosyal-demokrat harekete zarar vermemek için faal politikadan çekileceğim" dedi. Adına ne denirse densin veya gerekçe olarak ne gösterilirse gösterilsin, Ecevit şahsında ortaya çıkan bu durum, özellikle Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesi karşısında kemalist politikanın iflasının açıkça ilan edilmesinden başka bir şey değildi. O nedenle de, sağcısıyla "solcu"suyla, faşistiyle "demokrat"ıyla tüm çevreler, bu duruma üzüldüklerini ve kararları erken veya geç bulduklarını açıkladılar. Hatta rejimin başı Evren bile, "sosyal-demokratım" diyen bu zatın politikayı bırakması- na üzüldüğünü söyledi. Kimileri ise, "onurlu" davrandığı için, hakkında övgüler, met-hiyeler dizdiler. Ecevit'in çok yakınları kadar "kanlı-bıçaklı" karşıtlarının da, ona sahip çıkması, elbette hiç de yadırgatıcı değildi. Çünkü Ecevit, Kemalizmin yetiştirdiği politik kişiliklerden belki de en yetkin, en sinsi, en incelerinden birisiydi. O nedenle, bu kararı geniş yankılar uyandırdı ve kemalist ideolojiden nasibini alan çevreleri şu ya da bu biçimde etkiledi. Ve onun şahsında bu gerçekliğin iflası, pratik-somut olarak görüldü.

Türk siyasetinde neredeyse bir döneme damgasını vuran bu yapıyı biraz daha yakından irdelemek yararlı olacaktır. Kimi zaman "umut", kimi zaman "Kahraman Karaoğlu", kimi zaman "şair ruhlu, iyiniyetli hümanist politikacı" veya "Türkiye'de sosyal-demokrasinin babası" olarak lanse edilen Ecevit kimdir, nereden gelip nereye gitmekte, kimin adına kime karşı politika yürütmekte, dolayısıyla gerçekte neyi temsil etmektedir, bu noktaya gelişinin politik izahı nedir? vb. sorularını yanıtlamak ve onun kendi iddialarının aksine hak-kettiği yere oturtmak gerekmektedir.

Bunun için de, her şeyden önce, kişilik yapısına ve siyasal yaşamına kısaca göz atmak yerinde olacaktır. Ecevit; aristokrat, küçük-burjuva aydın sınıf özelliklerinin Kemalizmle bütünleştiği bir ailedendir. CHP'ye kanallı olmasında ve onun içinde hızla yükselmesinde, içinden çıktığı bu yapının belirleyici bir rolü vardır. Çünkü CHP de, başlangıçta kemalist paşaların, feodallerin, küçük-orta burjuvaların ve kemalist aydınların

bileşiminden oluşturulmuş; ideolojisi, politikası, programı, tüzüğü buna göre düzenlenmiştir. İşte, kişilik özellikleri ve sınıf konumuyla bu kadar uyuşan bir politikanın resmi temsilciliğine soyunan ve teşvik edilen Ecevit, önce CHP Gençlik Kolları ve basını, arkasında da genel sekreterlik ve genel başkanlık görevlerine getirilmiştir.

İlk genel başkanlık görevine 12 Mart faşizminin hemen arkasından ve İ. İnönü'ye bir alternatif, CHP'ye de "yeni kan" olarak getirildi. Ancak, rejimin ona bağladığı umutlar bununla sınırlı değildi. 12 Mart faşist darbesiyle bastırılan devrimci kabarmanın, Ecevit'in "ortanın solu" teziyle CHP saflarında eritilerek emilmesi ve rejimin bu tehditten kurtarılması görevi vardı. Genel başkanlığa getirilmesi sadece bir ön hazırlıktı. Daha 1965'lerden sonra ortaya attığı "ortanın solu" tezini, özellikle bu dönemde toplumsal muhalefeti CHP şemsiyesi altında toplamak için kullandı. Bu politikada küçümsenmeyecek başarılar elde etti. Türkiye'de sınıf mücadelesinin kendi devrimci önderliğine kavuşmadığı ve dolayısıyla doğru temellere oturmadığı, Kürdistan adına bağımsızlık, yani ulusal kurtuluş siyasetinin yeni yeni oluşturulmaya çalışıldığı bu dönemde, Kemalizmin bu katıksız temsilcisinin yaptığı, "halkçılık", "sosyal-demokratlık", "solculuk" adına halkların haklı mücadelesini çok sinsi, çok ikiyüzlüce bastırma ve rejimin ömrünü uzatmaya çalışmaktan başka bir şey değildi.

Zaten, hiçbir zaman kemalist burjuvazinin kuyrukundan ayrılmayan ve onun soldaki temsilcisi durumunda olan TKP vb. bu kez de "Ecevitçilik" modasına uyarak yoğun kitle muhalefeti baskı ve sömürü düzeninin sınırları içine hapsedimede Ecevit'le birlikte atbaşı bir yarış yürüttüler. Ve devrimci yönelimleri, ulusal kurtuluşçu çıkışı engellemeye, ortamı bulanıklaştırmaya, gerçekleri toz-duman içinde bırakmaya çalıştılar. Bu dönemde, tüm engelleme çabalarına rağmen Kürdistan proletaryası ve halkı, ideolojik alanda ulusal kurtuluş siyasetine kavuştu. Türkiye solu ise, hepsiz, hastalıkla sakat ve darma-dağın bir yapıda kalarak, bu örülen çemberi kıramadı, bağımsız devrimci bir güç haline gelemedi. Sergiledikleri pratik de burjuva kuyrukçuluğunu aşamadı.

Bu dönemde barış sloganları ve propagandalarını ay-yuka çıkaran Ecevit, gerçekte barıştan şovenist saldırganlığı, işgalciliği ve katliamı anladığını Kıbrıs'ın işgaliyle ortaya koydu. Evet, yaratmaya çalıştığı "barış havarisi" imajıyla, neredeyse barış güvercinleri ile birlikte anılan bu bay kemalist, bu kez de sahte ulusal düşmanlıklar ve yal-nızlıklar yaratarak Türk ege-

men sınıflarının tarihsel karakterini konuşturdu ve Rum halkı üzerinde alçakça katliamlar, talanlar yaparak, TC'nin yaşamayı pahasına ne kadar gözü dönmüş bir insanlık düşmanı kesileceğini sergiledi. Diğer yandan da bunu "barış" adına yaptığını söyleyecek kadar sahtekar olduğunu kanıtladı.

Bu sahte demokrat gerçekte şovenin 1970-80 arası uygulamaları sadece bunlarla sınırlı değildir. Katı Misak-ı Milli mantığıyla yaklaştığı ülkemi-zi ve halkımızı hiçbir zaman tanımadı. Halkımızın öncü gücü olan Partimizin çıkışını engellemek için her türlü komplotan Maraş katliamına ve UDG'nin kurulmasına kadar her türlü yol ve yöntemi denedi. Kendince Kürdistan "Doğu" ve geri kalmış bir bölgeydi. O nedenle de "Doğu'yu kalkındırma planları" hazırladı. Bu planlar, halkımız üzerindeki sömürgeci baskı, sömürü ve asimilasyon politikasının çok ince bir şekilde uygulamaya konulmasını içeriyordu. Bu ad altında sömürgecilik daha da "katlanılabilir" bir hale getirilecek ve böylece ulusal başkalaşım, hiçbir "sorun" çıkmadan gerçekleştirilecekti. Ama evdeki hesap çarşıya uymadı. PKK, Maraş katliamıyla tüm Kürdistan'a yöneltilen imha tehdidine parti ilanı ile karşılık verdi.

Bay Ecevit, bu kez de, kendi eliyle peydahladığı ÖY, DDKD, KUK vb.'lerini, ne olduğu belli olmayan UDG platformunda toplayarak ulusal bağımsızlık siyasetini ve mücadelesini boşa çıkarmaya, halkımızın kafasını bulandırmaya ve böylece sömürgeci statükoyu yaşatmaya çalıştı. CHP ve TKP'nin zımni ittifakıyla devreye sokulan yerli usaklar, bu politikanın içteki temsilciliğini yaparak, halkımıza köleliğin daha ince bir biçimini dayattılar ve onun bağımsızlık, özgürlük taleplerini boğmayı amaçladılar. Belki de dünyanın hiçbir yerinde "sol" adına böylesine ucube yapılanmalar ortaya çıkmamış; "kemalist" veya "demokrat" olduğunu iddia edenler sömürgeci-faşist bir insanlık canavarıyla böylesine bütünleşmemiş, onun değirmenine su taşımamıştır. Ki, bugün geldikleri son nokta, ya da aslında başından beri içinde bulundukları gerçekte, çok ve iğrenç bir biçimde ortadadır.

Kısaca, Ecevit'in 12 Eylül 1980 askeri-faşist rejimi tarafından tamamen işlevsiz bırakılacağı kadar izlediği politika, Avrupa'da çokça sözü edilen ama gerçekte emperyalizmin kadife eldiven içine gizlenen demir yumruğu olan sözde sosyal-demokrasidir. Bugün, Avrupa "sosyal-demokrasisi"nin dünya halklarının ulusal-toplumsal savaşları karşısındaki işlevi bilinir. Ecevit bunlarla bağ içinde aynı politikayı çok daha geri ve ilkel bir biçimde Türkiye ve Kürdistan halkları ve bunların

ulusal-toplumsal kurtuluş savaşları karşısında uygulamış; böylece sömürgeci-faşist rejimin devamını sağlamaya, rejimi korumaya çalışmıştır. Bu politikayla, açık faşist politikalarından çok daha tahrip-kar bir rol oynamış, ve halklar karşısında belli bir dönem gerçek kimliğini gizleyebilmiştir. Bir yandan "halkçı" olduğunu söylemiş, öte yandan onun gerçek kurtuluş yolunun önüne dikilerek, devrim sürecini ertelemeye, devrimci mücadeleyi muğlaklaştırmaya, sınıf mücadelesini reformizme etmeye, halkımızın ulusal kurtuluş mücadelesini başta inkar, daha sonra ise kaçak kıyımlarla susturmaya çalışmıştır. Yani o, halka rağmen halk adına bir politikanın uygulayıcısıdır. Ortada burjuva demokrasisinin zerresi bile olmadığı halde, topluma demokrasi götürdüğünü, demokrasiyi temsil ettiğini iddia edecek kadar, ya kendini tanımazın biri, ya gökteki bulutlardan yerdeki gerçekleri göremeyecek kadar kendinden geçmiş bir hayalperest ya da düzenbazın, sahtekarın, bukaletmunun ta kendisidir.

Evet, Türk siyasetinde Bülent Ecevit gerçeğinin neyi temsil ettiği, neye hizmet ettiği son derece açıktır. Bu yapı, 12 Eylül faşizmi karşısında "demokratlık, halkçılık, eşitlik, özgürlük" vb. iddialarının hiçbirisine sahip çıkamaya-cak veya çıkamayacak kadar düştü ve yenildi. Burjuva anlamda bile bir muhalefet gücü göstermek yerine, sanki bu durumun sorumlusu geniş halk kitleleri imiş gibi, halka küstü ve içine kapandı. Her ne kadar faşizme karşı "direndiğini" ve "muhalefet" yaptığını iddia ediyorsa da, gerçekte kişisel "onur"unu kurtarmaya çalıştı, ancak bunu da beceremedi. Kaldı ki, 12 Eylül sonrasında yargılanmasının asıl nedeni, iktidar olduğu dönemde rejime yönelen devrimci çıkışları ve özellikle de asıl tehdidi oluşturan Partimizin çıkışını nasıl önleyemediği, buna nasıl izin verdiği noktasında yoğunlaşıyordu.

Ulusal kurtuluş savaşımızın gelişip serpilmesiyle tamamen tükenen ve politika üretemeyen faşist rejimin, kendini yenilemeye çalışma sürecinde, Ecevit'in de temcit pilavı gibi ısıtılarak yeniden piyasaya sürülmesi gündeme geldi. Yoksa bazı akılcıların sandığı gibi "rejim demokratikleşti"ği için değil. Bu azgın faşist rejimi köşeye sıkıştıran Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesi, Ecevit ve diğerlerinin yeniden siyasete dönmesinin ve göreceli bazı "yumuşama" esas nedenidir. Ancak, ilginç olan şudur ki, Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesinin yarattığı ortam nedeniyle ağızlarını açan, dillerini oynatan ama bunu rejime yönelik radikal bir çıkış için değil de, son derece haklı ve meşru devrimci savaşıma saldırmanın aracı haline getiren pek çokları gibi, Ecevit de

aynı şeyi yaptı. Zaten başka bir şey de yapamazdı, çünkü buna gücü yoktu. Kürdistan'daki devrimci savaşımlar nasıl ki, TC'yi emperyalist sistem ve hatta sosyalist sistemi bile Kürdistan'a yönelik yeni politikalar belirleme doğrultusunda zorlamakta, eski statükoyu parçalayıp atmaktaysa; bu eski politikaların tek tek temsilcilerini de yeni politikalar, yaklaşımlar üretmeye zorlamaktadır.

İşte, bugün Ecevit, biraz da Kürdistan'daki savaş karşısında tükenmiş, yenilmiş ve bir kenara çekilmeyi tercih etmiştir. Yaşamayı gerekenle yok olması gerekeni birbirinden ayıran bir ayraç rolünü oynayan devrimci ulusal kurtuluşçu savaşımlar, onun da ömrü dolan ve yok olması gerekenler arasında olduğunu kanıtlayarak, bu karara zorlamıştır. Çünkü o, Kemalizmin ne Kürdistan politikasını aşabilir ne de tarihsel misyonunu oynayarak çoktan çağdısına itilmiş olan TC'yi yaşatacak "yeni kan" olabilmisti. Gerçi Ecevit özellikle Avrupa "sosyal-demokrasisi" tarafından biraz da böyle görüldüğü için desteklendi ve öne çıkarılmaya çalışıldı, ama pratik onun çürümüşlüğü ve tükenmişliğini gün gibi ortaya koydu.

Bugün geçmişte Ecevit'in üslendiği koyun postu içindeki yarı tilki-yarı aslan rolünün en iyi yeni aktörleri olduğu sanılan Kutlu ve Sargın'ın da gerçekte çok kötü oyuncular olduğu, daha ilkt perde açılmadan ortaya çıktı.

Sonuç olarak, PKK önderliğinde gün gün, saat saat gelişen devrimci savaşımların sağtığı ışıklar ne Kürdistan'da ne de Türkiye'de üstü örtülü, sislerle kapalı hiçbir gerçek bırakmadı, hepsini gün yüzüne çıkardı. İyiyle kötü, eğriyle doğru; yani, yıllar yılı tersyüz edilmiş, maskelenmiş, muğlaklaştırılmış tüm olgular, asıl yüzleriyle tarih sahnesinde yerlerini almaya başladılar. Sömürgeci-faşist rejime, çağa, insanlığa kendini dayatan bir gerçeklik olarak ulusal kurtuluş mücadelemiz, herkesin halkımıza, davamıza ve ülkemize nasıl bakması, nasıl yaklaşması gerektiğini ortaya koydu. Bu ölçünün dışında kalan, buna gözlerini kapamak veya ters yandan bakmak isteyen her gücün, politikası, savaşa uygunluk düzeyine göre ya iflas etti ve ediyor, ya da gelişiyor. İşte Ecevit olgusu da, Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesi karşısında tükenen bir politik gerçekliğin somutlanması ve dış vurumudur. Bu tükeniş, Türk egemenlik sistemi ve Kemalizmin tükenişiyle içiçedir. Hangi yöntemle baş vurursa vursun, nereden destek alırsa alsın sömürgeci Türk egemenlik sistemi de devrimci mücadelemizin gücü, otoritesi ve haklı-meşru şiddeti karşısında yıkılmaktan kurtulamayacak, dünya insanlığına bir hakaret olarak kendini yaşatmaya çalışan bu köhne canavar, tarihin hurdalığına atılacaktır.

Birliklerin Çalışma Tarzı Üzerine

Birliklerin Örgütlenme Sorunları

PKK 3. Kongresi kararları doğrultusunda kuruluşları gerçekleştirilen cephesel birliklerin örgütlenme ve mücadele sorunlarına ilişkin konular, Haziran 1987'den itibaren Berxwedan'da düzenli olarak yayınlanmaktadır. Bu değerlendirmelerin önemli bir halkası olarak kuruluşları gerçekleştirilen birliklerin programları da yayınlandı. Gerek Ulusal Kurtuluş Cephesi, gerekse birliklerin kuruluşuna ait ilkesel sorunlar, program ve talimatlar düzeyinde çözümlenmiştir. Bununla da kalınmamış, asıl belirleyici olan pratikte de önemli deneyimler edinilmiştir.

Ancak, pratik engin zenginlikleri içerir. Her örgütlenme gibi birlikler için de zorluk, programdan uygulamaya adım atarken olmaktadır. Yaşamın sınıf ve sınıf çeşitlilikleri ile karşıtıklarından gelen karmaşık bir görünümü ve o düzeyde sorunları vardır. Bu karmaşıklık bilinemez değildir. Program ve örgüt bu bilinmezliğin anahtarıdır. Bundan böyle değerlendirmelerimizi, birliklerin bu pratik, yani örgütlenme ve mücadele sorunları üzerinde yoğunlaştıracğız.

Sorun hayatidir. Çünkü Ulusal Kurtuluş Cephesi, hem Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesinin politik-örgütsel gelişiminin zorunlu bir aşaması olmuş, hem de Kasım seçimleri ile parlamenter biçimlerin ilginçliği içine gizlenmiş Türk askeri-faşist sömürgeciliğinin halkımıza dayattığı özel savaşa karşı kitlelerin cepheleşen gücünü çıkarmak zorunlu olmaktadır.

Türk faşizmi sağ ve solu ile düzenini meşrulaştırmak istiyor. Aralarında program farkı olmayan partilerden parlamento oluşturuyor. Bununla da yetinmiyor, stratejide kendisiyle uyumlu 'sosyalist sol' yaratıyor. Başta TKP-TİP tasfiyeci, sosyalşöven güçlerinden Kürdistan işbirlikçi-otonom ve reformist güçlerine kadar 'yasal reformist' bir duvar oluşturuyor. Türk burjuvazisi, bu hazırlıkları ile sözde demokrasiyi kuruyor. Özüde ise rejimini oturtuyor ve yasal zeminini illegal örgütlenmeye, devrimci örgütlenmeye ve silahlı mücadeleye karşı tasfiyeci amaçla kullanmak istiyor.

Türk burjuvazisi, emperyalist çevrelerin aktif desteği ile dünya kamuoyunu da aldatmak istiyor. Becerebilirse sosyalist ülkeleri de, rejimini meşrulaştırmaya razı edecek.

Parlamentonun kitleler için bir çözüm alternatif oluşturmaktan çıktığı, sosyal-şöven Türk solu'nun emekçiler üzerinde inanırlığının en aza indiği, Kürt işbirlikçi küçük-burjuva reformculuğunun kitlelerden tam tecrit olduğu ve sefil bir yıkımı yaşadığı dönemde açık ki tek kurtuluş ve direnme yolu kitle örgütlülüğü ve mücadelesidir.

Türk sömürgeci faşizminin kitlelere dayattığı pahalılık, yozlaşma, teslimiyet ve yılgınlığa ancak örgütlü direnişle cevap verilebilir.

Örgütlü gücü, siyasal-örgütsel etkisiyle, faşist sömürgeciliğin politikasına alternatif temel güç Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesi ve örgütlenmesidir.

Silahlı mücadeleyi yaşatmak ve geliştirmek, faşizmin 'alternatifsiz' politikasını bozmak, kitlelerin örgütlü savaşını geliştirmekten geçer.

Dönem ve sınıfların özellikleri, her zamankinden çok şehir yığınlarının örgütlenmesi ve mücadelesine elvermektedir. İşçiler iş, insanca yaşam koşulları istiyor. Gençlik, sömürgeci orduya gitmek istemiyor. İşsizdir, eğitim sorunları olduğu gibi durmaktadır. Şehir kitleleri baskılara ve yozlaşmaya karşı çıkıyor. Şehir kitleleri her zamankinden çok kurtuluşun sömürgeci egemenlikle savaştan geçtiğine inanıyor.

Birliklerin örgütlenmesi ve mücadelesinin ülke zemininde geliştirilmesi, sadece Kürdistan'da kitlese devrimci savaşın geliştirilmesi açısından değil, Türkiye'de de Türkiye emekçilerinin en fazla ihtiyaç duyduğu örgütlü devrimci direnişin gelişmesi açısından da zorunludur. İlkelerini faşizme karşı Birleşik Direniş Cephesi'nden alan birleşik halk direnişi net ilkelerle örgütlenen yığınların illegalden legale, siyasaldan askeri biçimlere kadar direniş içinde yaratılmaktadır.

Şehir kitlelerini kucaklayacak birliklerin karşı karşıya bulunduğu en ciddi sorun pratikte çalışma tarzını tutturmaları, yani siyasal ilkelerini günlük uygulama gücüne indirgemeleridir. Çalışma tarzı, bir devrimcinin siyasal inanç, özümseme ve taktik uygulama gücüdür.

Siyasal ilkeleri doğrultusunda örgütsel, politik ve mücadele amaçlarını planlamaya dönüştüren birliklerin en önemli hedefi örgütlenmesidir. Bu sorunlara önceden genişçe değinildi. Burada birliklerin tüzüksel açılımlarını yaparak, örgütsel inşaa sorunlarını inceleyeceğiz.

KOMİTELER:

Bir devrimci örgütün örgütlenme biçiminin ifadesi komitelerdir. Komitenin herhangi bir devrimci birimden farkı, sadece devrimci-yurtsever mücadelenin bir alanında değil, ama tüm alanlarını kapsayan sorumlu organ olmasıdır. Bir komite, illegal koşullarda örgütlendiği için en az sayıdan oluşur. Ancak, so-

rumlu olduğu alanda bütün faaliyeti yürütebilecek sayı kapasitesinde olur.

Komiteler, en yetkin devrimci ve yurtseverlerden oluşurlar. Bir yurtsever, gücünü yetkiden değil, yetkinlik, iş yapabilirlik ve kitleler içindeki saygınlıktan alır. Bir komite, yetkinliğin ve yeteneklerin bileşimi, uyumu ve zirvesidir. Komiteler, sorumluluk alan-

larında ulusal kurtuluş çalışmalarının tümünü yürütebilecek bir bileşimde olurlar. Komitenin her bir bireyi ulusal kurtuluşun bir alanında uzmanlaşmıştır. O halde komite rastgele bir bileşim değil, işbölümü temelinde bir bileşimdir. Her bir komite üyesi, örgütlenme, askeri mücadele, politik faaliyet, propaganda, basın-yayın vb. alanlarda uzmanlaşmıştır.

Yeni örgütlenen Ulusal Kurtuluş Cephesi ve birlik komiteleri tümüyle deneyimsiz değildir. Deneyimsizlikleri, yeni başladıkları bir çalışmanın örgütsel ölçüsünü tutturmadır. Çokça denildiği gibi, örgütsel çalışmada deney ya da uzmanlaşma kendiliğinden edinilemez. Enerji ile çalışarak, çalışmayı irdelerek ve her adımdan sonuçlar çıkararak deney edinilebilir. Bir komiteyi komite yapan onun pratiğidir.

Komite, en programlı ve planlı çalışan birimdir. Bir komitenin çalışmasının ilk ve en temel adımı, planlama gücüdür.

PLANLAMA:

Planlama; siyasal ilkele ve taktik doğrultusunda dönemseller görevlerin karar düzeyine çıkarılması, uygulamaya hazır duruma getirilmesidir. Planlama sadece teorik, politik, örgütsel ve eylem-mücadele görevlerini ve gerekçelerini kapsamaz. Aynı zamanda örgütsel güçlerin de planlanan görevleri yerine getirebilecek şekilde düzenlenmesidir.

Bir komitenin planlama gücü, onun iş yapabilme kapasitesidir. Planlamalarda iki önemli sapma sözkonusudur. Birincisi; planlamaların salt teorik izahlarla geçirilmesi, pratiğin somut koşullarına uymaması, kağıt üzerinde kalmaya mahkum olmasıdır. Planlamanın bu şekli, bürokratik yani demagojik izahlarla doludur. Böylesi planlamalar ya iş yapmak istemeyen ya da örgütsel gücün değerlendirilmesinden ve pratik gerçekleri algılamaktan yoksun kafaların ürünü olurlar. Böylesi planlamaların hayata geçirilme şansları yoktur. İkincisi; plansız çalışmadır. Salt cesaretle ve atılmalıya dayanan bir çalışmada, dar pratikliği ve kendiliğindenciliği doğurur. Böylesi bir çalışma fazla yol alamaz, kısa sürede tıkanır, tersini doğurur, yerini pasiflik ve dağıtıcılığa bırakır.

Doğru planlama, siyasal koşulların güçlü tahlili, örgütsel güçlerin uygun düzenlenmesi ve planlamadan sonra cesaret ve atılmalıktan doğar.

TOPLANTI:

Sadece bir komitenin değil, her devrimci-yurtsever faaliyeti biriminin çalışmasının en temel örgütsel halklarından biri toplantı sistemidir. Toplantı, kolektivizmin, uyumun, eleştiri-özeleştirmenin, güçlü planlamalara varmanın ze-

minidir.

Toplantısız bir komite faaliyeti söz edilemez. Bir komite, düzenli aralıklarla toplantı yapmak zorundadır. Aslında işin abc'si toplantıdır. Bunlar biliniyor. O halde neden toplantının gerekliliği üzerinde duruyoruz?

Toplantılar nasıl tüzük kuralı ise, toplantıların işlevine göre gerçekleştirilmesi de devrimciliğin gereğidir. Toplantılar, yetkin raporlarla gerçekleşir. Rapsuz gerçekleştirilen komite toplantıları verimsizdir. Toplantıların yata ve yanlışların aşıldığı, hataların giderildiği, doğru planlamalara varıldığı zemindir. Bir toplantı, mutlaka kararları doğurmalı, kararlar mutlaka önceden tartışılmalı, karar birliğine ancak böyle varılmalıdır. Her toplantı, bir öncekinde saptanan görevlerin ne ölçüde yapıldığını saptamalı, yapılmayanın nedenleri tespit edilmeli, aşma yollarını bulmalıdır.

Komite toplantılarına hazırlıksız katılmak, eleştirileri ve tartışmaları sessiz geçiştirmek liberalizm ve duyarsızlık olur ki, böylesi bir tutum ulusal kurtuluşçu sorumluluğa zıttır. Yurtsever sorumluluk, alınan her kararın kitlelerin yaşamını ve kaderini etkilediği bilinciyle hareket eden, en üretken tutum içinde olur, komitenin gündemine gelen her konunun değerlendirilmesi ve karar haline gelmesine en yetkin tarzda katılır.

Sorumlu her ulusal kurtuluş komitesi, toplantılarını sistematik yapar, toplantıları faaliyeti ilerletmenin zorunlu bir işlemi olarak kabul eder; toplantıların bilinen şeylerin tekrarlandığı, önemli bir tüzüksel işlemin geçirilen bir bürokratik işlem durumuna düşürülmesine izin vermez; her toplantıyı gizlilik koşullarında büyük bir disiplinle gerçekleştirir; mutlaka planlama ve uygulanabilecek kararlara varır.

RAPOR:

Bir komitenin ve bir ulusal kurtuluşçunun faaliyetinin tüzüksel bir işlemi ve ölçütlerinden biri rapordur. Rapsuz çalışan bir devrimci olamaz. Rapor, bilinçli ve planlı çalışmanın ifadesidir. Rapor çıkarmayan bir komite, bir yandan tüzüksel olarak suçlu duruma düşer, diğer yandan ne yapacağını bilmiyor demektir.

Kısaca özetlenebilecek rapor kuralları da şunlardır: Bir rapor sadece yapılan değil, yapılması gerekeni de, yani uygulamayı ve planlamayı da içermelidir. Raporlar kısa ve öz olmalıdır, fakat sözkonusu komite ya da bireyin bütün faaliyetini içermelidir. Raporlar tekrarın birikimi olmalıdır. Raporlar, en erkenden yerine ulaştırılmalıdır. Raporunu zamanında üst organa ulaştırmayan bir birim tüzüksel suç işlemiş demektir. Raporlar kolektivizmin ürünü olmalıdır. Bir birimin ra-

poru, tüm birimin ortak değerlendirme ve önerilerinin bileşkesi olmalıdır. Bir komite, raporundaki bilgilerin ciddiyetine inanarak, üst organa ulaştırma işini en güvenilir yoldan yapmalıdır.

Rapor, bir birimin faaliyetlerini değerlendirmesinin olanağıdır. Diğer izahıyla bir eleştiri ve özeleştiri aracıdır. Bir komite ya da yurtsever, ciddi hatalara düşmek istemiyor ve verimli bir çalışma sürdürmek istiyorsa, çalışmasını sürekli değerlendirmeli ve raporlamalıdır.

TALİMAT:

Bir komitenin, talimata karşı pozisyonu, onun doğrudan ulusal kurtuluş otoritesi karşısındaki tutumunu belirler. Tüzüksel ifadesiyle, talimat her ulusal kurtuluş biriminin uyması ve yerine getirmesi gereken emirler topluluğudur. Ulusal kurtuluş örgütlenmesinde, talimat otorite gücüdür. Otorite ulusal kurtuluş çıkarlarının kurum ve kurum kararlarında somutlanıdır. Bir yurtsever, talimatlara karşı tutumunu izaha çalışırsa her şeyden önce ulusal kurtuluş otoritesine ne denli bağlı olup olmadığını değerlendirmek zor.

Anlamı bu denli önemli olan talimatlar, alt organ faaliyetlerinin sıhhatli yürütülmesi içindir. Bir devrimci organ eline ulaşan talimatı son noktasına kadar uygular. İçeriğine katılmazsa da uygular. Talimatın içeriği konusunda tasarruf hakkı yoktur. Yetki ve sorumluluk, talimat kararlarını hayata geçirme yöntemleri üzerinedir. Talimatın içeriği konusunda eleştiriler varsa, bunları sonradan rapor, toplantı vb. yollarla yapar.

Bir devrimci, talimatların yönlendirici gücünü artırmak istiyorsa —ki bu her devrimcinin tutumu olmalıdır— rapor yazmalı ve raporlarını üst organı en fazla bilgilendirici tarzda yazmalıdır.

Bir komitenin eline üst organın talimatı geçtiğinde, onu kolektif değerlendirmelidir. Herhangi bir komitenin sorumlusu, sadece talimat ile komite arasında araçtır. O da diğer komite üyeleri gibi talimatın değerlendirilip sonuçlar çıkarılması uygulamasına eşit ölçüde katılmalıdır.

Bir ulusal kurtuluşçunun talimatların içeriğine içerenip gereklerini yapmaması ya da geciktirmesi ve istediği tarzda uygulaması durumunda, örgüt kararlarına karşı kendini suçlu duruma düşürür. Yurtsever odur ki, içeriğine katılmazsa bile, örgüt emirlerini hayatı pahasına yerine getirsin.

ELEŞTİRİ-ÖZELEŞTİRİ:

Eleştiri, bir örgütün ilerleme silahıdır. Eleştiri iki olgunun, ulusal kurtuluşçu çalışmadan yeterli ile yetersizin, doğru ile yanlışın mukayesesi, doğruya varma gücüdür. Eleştiri, bilimsel değerlendirme gücüdür. Pratikteki diya-

Devamı 19. sayfada

KÜRDİSTAN KADINI VE CEZAEVİ

RÊZAN

GEÇEN SAYIDAN DEVAM

İddianamelerimiz de, hazırlanan özel dayak törenleriyle veriliyordu bize. PKK ana davasının açılacağı günlerde yine biz bir grup arkadaşı hücreye koydular. 5 Nisan 1981'di. Bu kez hücreye konulma gerekçemiz, 1981 Direnişini sürdüren ve ölüm orucunda olan arkadaşlarımızın durumunu öğrenmek istememizdi. Oysa asıl amaç çok farklıydı. Direnişin ve ölüm orucunun yaygınlaşmasından ve yeni katılmalarla desteklenmesinden korkuyorlardı. Bunun için de her günden daha fazla terör estiriyor, akıl almaz gerekçelerle işkence yapıyor ve kitleyi bu şekilde sindir-

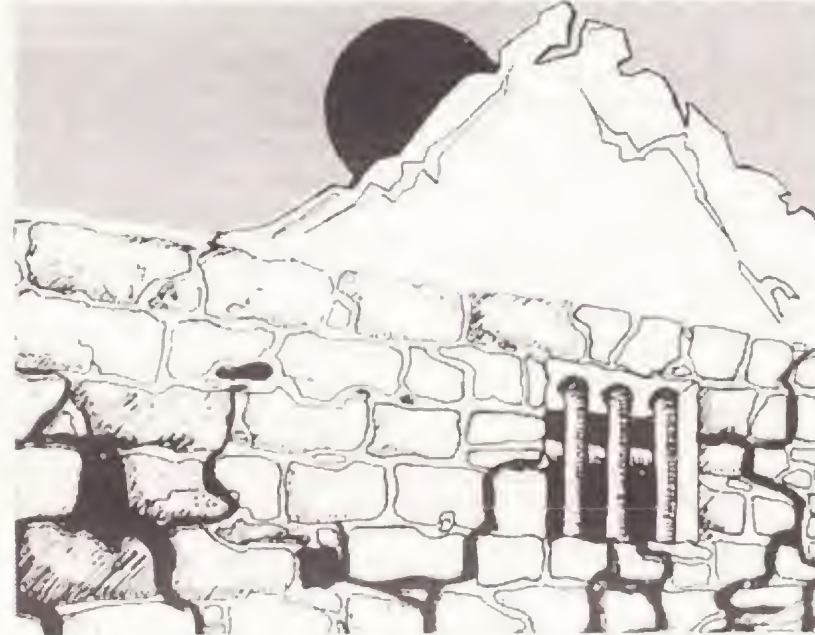
"... Biliyor musunuz ne yapacağım? Sizin ipinizi kendi ellerimle bizzat ben çekeceğim"

Rastgele bir kadın tutukluyu bu sandalyenin üzerine çıkarttı. Tavandan sarkan elektrik kablosuna bir ip bağlayıp bu arkadaşın boynuna geçirdi ve ani bir hareketle sandalyeyi arkadaşın ayakları altından çekti..."

meye çalışıyorlardı. Hücreye atma da bunun bir parçasıydı ve kendileri için bir önlemdi. Nitekim, 3 gün sonra bizi yeniden hücreden çıkardılar. Dayakların ve psikolojik yaptırımların dozağı daha fazla artmıştı. Ve 12 Nisan 1981'de Esat Oktay, PKK ana davası iddianamesinden yargılanan iki arkadaşı (A..., F...) koğuştan alıp götürdü. Biz ne olacağını merak ederken, yarım saat geçmeden arkadaşlar geri geldiler. Özellikle A... arkadaş feci şekilde dövülmüştü. Elleri şişmiş ve morarmıştı. Kısa bir süre sonra Esat Oktay koğuşa geldi. Zafer kazanmış kumandan havasıyla kahkahalar atıyordu. Esat Oktay, sırayla A..., S..., G... ve benim önümde durarak, TCK'nin 125. maddesinin anlamını bilip bilmediğimizi sordu. Biliyoruz deyince de; "İyi, çok güzel. Biliyor musunuz ne yapacağım? Sizin ipinizi kendi ellerimle bizzat ben çekeceğim" ve daha sözünü bitirmeden koğuştaki bulunan kırık dökük bir masanın üzerine gardiyana getirttiği bir sandalyeyi koydu. Rastgele bir kadın tutukluyu bu sandalyenin üzerine çıkarttı. Tavandan sarkan elektrik kablosuna bir ip bağlayıp bu arkadaşın boynuna geçirdi ve ani bir hareketle sandalyeyi arkadaşın ayakları altından çekti: "İşte böyle çekeceğim. O günü sabırsızlıkla bekliyorum. Benim için büyük bir zevk olacak bu" diyerek, yarım bıraktığı sözlerini tamamladı. Sonra da defolup gitti. Gözdağı vermeye çalışıyordu. Bu manzara karşısında hemen herkes derin bir tiksinti duymanın yanında adeta şok geçirmişti.

Kanalizasyonlar sık sık tıkanmış için havalandırma ve

koğuşlarımız pis sularla doluyordu. Ve sömürgeciler bilinçli olarak aylarca açmıyorlardı. Bu tıkanmış olan kanalizasyonları. Koğuşlardaki tuvaletleri kullanma imkanımız yoktu. Bu nedenle ihtiyacımızı gideremiyorduk. Çünkü tuvalete çıkma olayı sınırlandırılmış ve günde bir sefere indirilmişti. Bu durum, böbreklerimizden hasta olmamıza neden olmuş ve diğer benzeri hastalıklar kronikleşmişti. Bunun dışında kanalizasyon sularında askeri eğitim yapmaya zorlanıyorduk. Karşı koyunca bu pis sularla sürüleniyor ve yatırılıyorduk. Pis sular ağızımıza burnumuza doluyordu. Bu saatlerce sürüyordu. Sonra da coplanıyorduk. Yıkama imkanımız olmadığından pisliklerin bulaştığı elbiselerimiz üzerimizde kuruyordu. Zaten 1984 yılı ortalarına kadar banyo yapma imkanımız hiç yoktu. Bulabildiğimiz ölçüde soğuk suyla yapmaya çalışıyorduk. Diyarbakır'ın -35 derece dondurucu soğukunda soğuk suyla banyo yaptığımızda el ve ayak parmaklarımız kaskatı kesiliyor

ve kan doluyordu. Uyuşuyordu ve iki gün sonra ancak normale dönebiliyorduk. El ve ayak parmakların eklem yerlerinde yaralar açılmıştı. Ve saçlarımız buz tutuyor, tarak işlemiyordu. Ama biz bitlerimizden arınmak için bunu yapmak zorundaydık. Bilinçli olarak su vermediklerinden dolayı, bulaşıklarımızı da yıkamıyorduk. Karavanaları ise temizleme imkanımız yoktu. Dolayısı ile kirli kirli yemek konuyordu içlerine. Temiz ya da kirli olmasının pek önemi de yoktu o anki şartlarımızda. Çünkü, yemekler zaten yenmeyecek durumdaydı. Üstelik oldukça azdı. Bazen de tam tersi alabildiğine fazla yemek veriyorlardı. O zaman biliyorduk ki bu fazlalığın nedeni diğer tutuklu arkadaşların yemeğinin bize getirilmiş olmasıydı. Manevi anlamda derin bir acı veriyordu bu bize. Arkadaşlarının aç olduğunu bile bile mümkün değildi getirilen bu yemekleri yememiz.

Üçüncü kez mide kanaması geçirmiştim. Tarih 14 Kasım 1981'di. Ve bir ziyaret günüydü. Bu kez nasıl oldu ise

"... Beni arabaya koyduklarında, cezaevi avlusundaki ziyaretçileri hala copluyorlardı. Neydi bu insanların suçu? Yalnızca bizlerin ana-babaları veya yakınlarımız olmaları mı? Dünyanın hiçbir ülkesinde böyle bir suçun tarifini yapmıyordu kitaplar. Ama burası Kürdistan'dı..."

hastaneye kaldırdılar. Beni, hastaneye götürecek olan arabaya kadar iki arkadaş götürdü. Cezaevinin avlusuna çıktığımızda askerler ellerinde coplarla o an avluda bulunan 30-40 kadar ziyaretçiyi copluyor, bir taraftan da, "Bakmayın ulan bakmayın, hepinizi yakarız! Yüzünüzü duvara dönün, gözlerinizi kapatın. Bakanın anasını..." vb. sözlerle ziyaretçileri bir duvarın önünde toplanmaya zorluyorlardı. Manzarayı şu an bile kelimelerle ifade etmek imkansız. Amerikanlı sığır çobanlarının (kovboyların) at sırtında, ellerindeki kement ve kamçılarla hayvanları önlerine katıp bir araya getirmeleri

daşların anneleri ve 4-9 yaşlarındaki kardeşleri de tutuklanmıştı.

Mazlum DOĞAN yoldaşın annesi, ablası ve 3 yaşındaki yeğeni tutuklanıp koğuşa getirildiklerinde, faşist yüzbaşı Esat Oktay, büyük bir zafer kazanmışçasına kahkahalar atarak koğuşa daldı. Mazlum yoldaşa ve O'nun şahsında Parti Önderimize, şehitlerimize yönelik hakaretlerde bulundu. Bizleri tahrik etmek istiyordu. Bu açıktı. Sonra Mazlum yoldaşın annesinin üzerine yürüdü. Mazlum'un 3 yaşındaki yeğeni nenesinin bacaklarına yapışmış saklanmaya çalışıyordu. Esat Oktay bağırıp çağırırdı o korkudan ağlıyor,

"... Söyle kadın, söyle bakayım bana. Sen O'nu niye doğurdun ha, niye? Mazlum'u doğuracağına bir taş doğursaydın olmaz mıydı? Sen O'nu devletimizin başına bela etmek için mi doğurdun? Söyle, konuş. Konuşsana moruk...."

bir yandan da, "Annemi istiyorum" diye çılgık atıyordu. Bizler kendi kendimizi yiyip bitiriyorduk yerimizde. Tırnaklarımız avuçlarımızı kanatacak ölçüde yumruklarımızı sıkıyorduk. Duyarsızlık değildi bizimkisi. Biliyorduk ki, bizim en ufak bir hareket ya da müdahalemiz K... ananın daha fazla dayak yemesi, acı çekmesine yol açacaktı. O nedenle müdahale etmiyorduk. Mazlum'un ablasını ise hücreye koymuşlardı. Sürekli dayak atıyorlardı. Küçük çocuğun "Annemi isterim" diye ağlaması da bundandı. Ne olup bittiğini anlamıyordu belki ama, bacaklarına sınıksız sarıldığı nenesinin üzerine yürüyen, kurt ulumasını andıran konuşması ve konuşurken sağa sola sıçratmış salyası ile üzerine üzerine gelen bu üniformalı celiadin dost olduğunu da farketmişti. Çocuğun bağırımları karşısında, kendisine iş çıktığını gören bu yılan ruhlu cellat, gardiyana verdiği emirle Mazlum'un ablasını hücreden alıp getirmesini söyledi. Ve yeniden K... anaya dönerek, "Söyle kadın, söyle bakayım bana. Sen O'nu niye doğurdun ha, niye? Mazlum'u doğuracağına bir taş doğursaydın olmaz mıydı? Sen O'nu devletimizin başına bela etmek için mi doğurdun? Söyle, konuş. Konuşsana moruk.... Ama hiç merak etme sen. Şimdi O'nun anasını...tim. Elimden kurtulamaz artık. Nasıl olsa elimdesiniz. Karşı koymak nasılmış, direnmek nasılmış göstereceğim O komüniste." Yüzbaşı, daha sözlerini bitirmemişti ki, gardiyan Mazlum'un ablasını getirdi. O daha koğuştan içeriye adımını atar atmaz yüzbaşı saldırdı ve tokatlamaya başladı. Çocuk ise artık kendini kaybetmiş bir şekilde çılgık atıyor ve sürekli, "Anne... anne!..." diye ağlıyordu. Annesi, dayak yediği ve

acı çektiği halde kızının "Anne, anne" diye yükselen feryatlarına yanıt vermiyor, hatta çocuğundan taraf bile bakmıyor ve inatla susuyordu. Susuyordu çünkü, biliyordu ki, kızının seslenişlerine cevap vermesi demek, çocuğunun kendisine karşı kullanılması demekti. Suskunluğu bundandı. Yüzbaşı kan-ter içinde kalmıştı dayak atıktan. Hırslından soluyor ve küfrediyordu. Küfürlerini daha çok Mazlum yoldaş üzerinde yoğunlaştırıyordu. Tahrike yöneldi. Onur kırıcıydı... Nice sonra tehditler savurarak çekip gitti. Ama ne var ki, Mazlum'un ailesi için işkence, acı ve çile bitmemişti. Daha yeni başlıyordu. Cezaevine getirildiklerinden 15 gün kadar sonra, Y. D... ve H. K... 'nin anneleriyle birlikte yeniden polis sorgu merkezine götürüldüler. Uzun süre sonra yeniden cezaevine getirildiklerinde kendilerini tanımak mümkün değildi artık. Anlatmaya başladılar. Gözlerinin önünde Mazlum'a korkunç işkenceler yapmışlar ve bu işkenceleri baştan sona kadar kendilerine seyrettirmişlerdi. Hangi insan dayanabilirdi ki buna? Ya bir ana, bir ana dayanabilir miydi buna? Ama onlar dayanmışlardı. Ve bu dayanma gücünü onlara Mazlum'un kararlı, tavizsiz tavrı, duru inancı vermişti.

Bir iki söz de sağlık üzerine uygulanan yasak ve baskılardan söylemek mümkün. Her-

"... Sömürgeciler, kullandıkları işkence yöntemleriyle birçok yönden başarı elde edebilmişlerdir. Bu açık olan bir durumdur. Başarılı olmalarının temelinde hiç şüphesiz birçok toplumsal, sosyal, kültürel, fiziki ve psikolojik etmenler rol oynamıştır.

Örneğin; daha polis sorgu merkezlerinde kadını erkeğe, erkeği kadına karşı kullanma; düşürme ve teslim almanın başlıca yöntemlerinden birisini oluşturmaktadır..."

şeyden önce belirtmek gerekir ki, Diyarbakır Cezaevinde hasta olmak birinci derecede suç kapsamındadır. Sağlık konusu, baskı ve sindirme yöntemi olarak dayatılmaktaydı. Cezaevi revir doktoruna, çok ama çok acil olanların dışında kimse çıkarılmamaktaydı. Daha 12 Eylül öncesinden böyleydi bu. Eskaza çıkarılanlar da tedaviye değil sorguya alınmaktaydı. Uygulanan devlet terörünün bütüncü öğelerinden olan askeri doktorlar, muayaneden önce "Suçun ne?", "Niye tutuklandın?", "Siyasi görüşün ne?", "İslamın şartı kaçtır?", "Otuziki farzı say!" vb. sorular sormaktaydılar. Hoşlarına gitmeyen bir yanıt verdiğimizde ise küfür-hakaret ve tehdide yöneliyorlardı.

DEVAM EDECEK

Vietnam Halkı Gibi, Kürdistan Halkı da Düşmanın Savaş Tekniğini Yerlebir Edecektir

Milliyet'in 19 Kasım tarihli sayısının, "PKK'ya karşı helikopter" başlığı altındaki haberi şöyle:

"Doğu ve Güneydoğu'daki güvenlik birimleri Fransız yapımı 'Puma', Amerikan yapımı 'Kobra' ve 'Panter' marka helikopterlerle donatılacak. Güney Afrika'dan da anti-terör tipi zırhlı araçların alınması kararlaştırıldı.

Olağanüstü Hal Bölge Valiliği, PKK terörüne karşı mücadelede teknolojik üstünlük sağlanması için yoğun bir reorganizasyon programı başlattı..."

Ve yine, 5 Eylül 1987 tarihli Milliyet gazetesi, "PKK militanlarına aman verilmeyecek... İşte Puma'lar" başlığıyla savaş araçlarının geldiği haberini duyuruyor. Ardından faşist Türk Genelkurmay Başkanı N. Torumtay da 9 Eylül günü, sözkonusu uçakların uçuş tatbikatını izlemek ve kış mevsiminde sömürgeci savaş konusunda yeni perspektifler sunmak için Diyarbakır'a giderek, faşist vali H. Kozakçıoğlu ve özel kolordu komutanı H. Sayın'la görüşmeler yaptı.

ABD emperyalizmi, en son model savaş tekniğiyle Vietnam halkına karşı savaşı ve devrimi böylece bastırabileceğini sandı. Tam tersine ABD, modern savaş tekniğiyle umduğunu değil, ummadığını buldu. Vietnam batağına bir daha çıkmamacasına saplandı.

NLF (Vietnam Ulusal Kurtuluş Cephesi) Başkanı Nguyen Huu Tho, halk savaşında tekniğin belirleyici rol oynamadığını söylüyor: "Sonucu belirleyen etkenlerden biri de,

hiç kuşkusuz savaşın kimin şartlarıyla yapılacağıdır. Eğer Amerikalılar, kendi şartlarını empoze edebilselerdi, bizim silahlı kuvvetlerimiz çabucak tükenirdi. Uçaklarımız, deniz vasıtalarımız, tanklarımız, ağır toplarımız yok... Biz onların ile değil, Amerikalılar bizim şartlarımızla savaşmak zorundalar. Hatta her saldırılarında, taktik insiyatifini ele alsalar bile, çarpışmayı ne zaman, nerede ve nasıl vereceğimize karar veren bizim kuvvetlerimizdir. Amerikalılar her şeyin; yalnızca insanların değil, aynı zamanda doğanın ve iklimin de onlara düşman olduğu topraklarda, saldırgan olmanın cezasına katlanmak zorundalar. Pekçok yabancı gazeteci, Amerikalıların topraklarımızı yıtdığı akıl almaz miktardaki malzeme karşısında hayrete düştü. Bize sempatisi olanlar bile, bu muazzam askeri teknik karşısında kısa sürede ezileceğimize inanıyordu. Fakat bunun, Chau'nun da gözlemlediği gibi, yüksek moralin sonucu belirlendiğini ve bizim adamlarımızla göğüs-göğüse çarpışmayı onların cesaret edemediği zamanlarda nasıl bir yararı olabilir?" (Vietnam Kazanacak, sayfa 81-82).

Sömürgeciler, her kış mevsiminde Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesine karşı başarı kazanacakları konusunda yeniden umutlanırlar. Doğal ki kış mevsiminde doğa koşulları elverişsizliğiyle amansızlaşır. Bu durum Kürdistan kurtuluş savaşçıları için geçerli olsa da, sömürgeci Türk ordusu için katbekat

daha geçerlidir ki, askeri tekniğe ağırlık verme gereğini düşünüyorlar. Kaldı ki, elverişli hava şartlarında Kürdistan dağlarına çıkamayan bir güç, elverişsiz hava şartlarında nasıl çıkacak! Vietnam'da olduğu gibi, Kürdistan'da da halkımız dışında, ülkemizin coğrafyası da sömürgecilere tümenden düşmandır. O dağlar ki, bir halkın varlığını, bağımsızlık tutkusunu yüzyıllardan beri kendi bağrında saklı tutmuş.

Türk sömürgeciliği, PKK-TC savaşında her gün daha da savaş yoksulu düşmektedir. Bu nedenledir ki, her şeye umutla sarılmakta. Bir söz vardır; 'umut yoksulun ekmeği' diye, ama gerçekte ise ekmecek değildir. Böylesi bir durumu Türk sömürgecileri de yaşamaktadırlar. Tekniğin, halk savaşı karşısında bir umuttan öte, sonucu belirlemede bir rol oynayamayacağı Kürdistan bağımsızlık mücadelesinde tekrar görülmekte ve bu kesinlik kazanmakta.

Bu konuda, PKK Genel Sekreteri Abdullah ÖCALAN yoldaş şöyle diyor:

"Savaş alanına kesinlikle hesap sormak, nihai zafere doğru pekişen adımlarla yürümek için çıkıyoruz. Burada çok kan dökülebilir... Halkın yeteneği birleşip örgütlendi mi ve eyleme kalktı mı, karşısındaki en yaman teknikleri bile yerle bir edebilir. Dolayısıyla düşmanın teknikleri de boştur..." (Serxwebün, Ocak 1987, Partimiz ve Halkımız 1987 Yılında Ulusal Direniş Savaşımızı Daha da Yükseltecektir.)

YORUMSUZ

Hayri Kozakçıoğlu:

"Görüşlere saygımız var, ancak kafalarındaki açıklamalarını ve alternatif göstermelerini de bekliyoruz..."

"İyi eğitilmiş korucuların bulunduğu köy ya da mezraya bir tabur bile kolay kolay giremez." (Milliyet, 20 Kasım 1987)

"Yeni kararname ile bana verilen yetkiye dayanarak bölgemdeki bütün belediye başkanlarına silah taşıma ruhsatı vereceğim.

Belediye başkanlarının verimli çalışabilmeleri için, kendilerini güven içinde hissetmeleri şarttır." (Milliyet, 9 Aralık 1987)

"Çünkü sizler, devlet demeksiniz. Sizler olmazsanız, devlet olmaz... Ne kadar korucu olup eline fazla para geçmesini isteyen varsa, onu görevlendireceğiz." (Hürriyet, 12 Aralık '87)

İçişleri Bakanı Ahmet Selçuk:

"... Sadece 27 Kasım ya da 29 Kasım için değil, her zaman için eşkiyanın bu eylemlerine hazır olmak durumundayız. Her zaman için eylem bekliyoruz. Çünkü alınan kararları var... Bunun tatbikatını da görüyoruz, yapıyorlar... Fakat hedefler o kadar dağınık ki, bunların nereden ve ne zaman vuracağı belli değil. Bunun için çok geniş önlem almak durumundayız... Eğer gerek duyulursa, Doğu ve Güneydoğu'da görev yapan öğretmenlere silah vermek yoluna da gidebiliriz..."

"... Seçimler sırasında, köylerde geçici karakollar kuracağız. Bu karakollara, sivil polislerin yanında özel timler de yerleştirileceğiz..." (Hürriyet, 23 Kasım 1987)

"Bu kış PKK'ya ağır darbe indireceğiz..."

Kış içinde PKK'yı ezmek için zırhlı helikopterler ve yeni silahlar yakında bölgeye sevkedilecek, vurucu timlerin sayısı artırılıyor..." (Tercüman, 23 Kasım 1987)

Son aylar içerisinde çeşitli imzalar altında ve çeşitli merkezlerden postaya verilmiş bildiriler çoğalmaya başladı. Bildirileri ele alan herkes, bu faaliyetlerin kimin eseri olduğunu tahmin etmekte gecikmiyor. Birbirinin kopyesi biçiminde yazılan ve çeşitli adreslere postalanmış bu bildirilerde işlenen konular aynı içerikte. İlginç olan diğer bir durum ise, bildirilerin altında bazı sol geçinen örgütlerin imzasının olması.

Bu bildirilerin bunlar tarafından dağıtıldığını iddia etmiyoruz. Ama ortaya çıkan bir gerçek var ki, bu güçlerin imzaları çok rahatlıkla başkaları tarafından kullanılabilir. İlginç olan diğer bir durum ise, bu bildirilerle, bu sözü edilen güçlerin kendi adlarına dağıttıkları bildirilerde dişe dokunur bir ayırımın olmaması. Gerçi bu bile, bu durumu izah etmek açısından yeterli bir kanıt oluşturuyor. O halde gerçeği tam olarak ifade etmek için şöyle bir cümle kurmak yanlış olmayacak: Bu güçlerin bildiri dağıtmayı unuttukları veya süreyi olduğundan fazla geciktirdikleri zaman, bu görevi başka eller yerine getiriyor. Bu nedenle bu durumda böyle yapılacak bir nokta da bulunmuyor.

Gerçi sözkonusu edilen

MİT GÜDÜMÜNDEKİ BİLDİRİLER VE MASKESİ DÜŞEN SOL

güçler, her bildirinin ardından bir tektip yayınıyorlar, ama dağıttıkları bildiriler ise içerik olarak aynı görüşleri taşıyor. Bunların dışında sesini yeni duyuranların imzaları da var.

Bütün bu faaliyetler Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesi ve bu mücadelenin öncüsü PKK'yi karalamayı hedefliyor. Bildiriler PKK'ye saldırı ile başlıyor ve bitiyor. Bu nedenle adı geçen örgütlerin bildirilerinden ayırtetmekte zorluk çekiliyor. Tek farkları -sarız şimdiye kadar da budur- bunların posta ile dağıtılmasıdır.

Bildirilerde imzası en çok bulunanlar arasında Komkar başta geliyor. Sol-Birlik-Yeni Demokratlar, Kürdistan Devrimci Yurtseverleri, Türkiye Komünist İşçiler ve TKP-ML de bunu takip ediyor. Diyarbakır'dan gönderilen bir bildiride ise, Doğu ve Güneydoğu Türkiye'lilerin Sesi imzası var.

Bildirilerin hepsinin ortak teması Kürdistan'da PKK önderlikli yürütülen ulusal kurtuluş savaşının "katliamlara başvurduğu, kadın ve çocukları katlettiği" görüşleridir. Yine, PKK önderliğine saldırılı

yor, PKK apayrı bir örgütmüş gibi kamuoyuna yansıtılmaya çalışılıyor.

Bu bildirilerden bazı örnekler verirken, kamuoyu, mevcut güçlerin niteliğini ve onlar adına dağıtılan bildirilerin içeriği hakkında daha iyi bilgi sahibi olacaktır.

Sol-Birlik imzası ile dağıtılan bildiri: "PKK'nin bu kanlı eylemleri ancak, sömürgeci rejimle emperyalist ve faşist saldırganların işine yararmaktadır. Zira çete başları dışarda olan ve cunta rejiminin ajanlarından kurulu PKK, kurtuluş savaşı verdiğini iddia ettiği Türkiye Kürdistan'ında dost-düşman demeden insan öldürmekten başka bir şey yapmıyor."

Komkar imzalı dağıtılan bildiri: "Apo ve katillerinin gerçekleştirdiği bu katliamlar ise, Kürdistanlı yurtsever halkımıza PKK tarafından açıkça ihanet edildiğini göstermektedir."

TKP-ML imzalı dağıtılan bildiri: "Ulusal kurtuluşçuluk", 'demokratlık', 'devrimcilik', 'yurtseverlik' ve sözümona 'kızıl direniş' ile zerre kadar bir ilişkisi bulunmayan PKK şeflerinin..."

Doğu ve Güneydoğu Türkiye'lilerin Sesi bildirisi: "Halk kurtuluş savaşı verdiğini ilan eden eşkiya çeteleri gibi..."

Bildirilerden aldığımız bu parçalar bile, bunların kendi adına dağıttıkları bildirilerde söylediklerinden pek de farklı olmayan şeylerin burada yazıldığını çok iyi göstermektedir. O zaman bu güçlerin bir bardak suda fırtına koparmaya kalkışmalarının hiçbir anlamı yoktur. Eğer bugün MİT elemanları çeşitli alanlarda kalemi eline alıp bildiriler adına bildiri yayınlatabiliyorsa, bu güçler sorumluluğu kendilerinde görmelidirler. Çünkü, MİT ile aynı çizgiye düşmeleri nasıl izah edilecek.

Farzedelim ki, MİT bunlar adına bildiri kaleme alıp çeşitli adreslere postılıyor. Bunlar ne yapıyorlar? Kalemi ellerine alıyorlar, bu bildirileri tektip ediyorlar. Burda korkunç bir duruma düşürüyorlar kendilerini. Bildiri 'bize ait değil' diyorlar, ama bunun dışında kalan bütün cümleleri ise yine PKK düşmanlığı ile dolu. Haklı olarak her yurtsever de bunların bu MİT imzalı bildirilerden ne farkı oldu-

ğunu soruyor. Bunlar karşısında ise, adama 'bu ne perhiz, bu ne lahana turşusu' derler. Bir yandan MİT'in bildirisi diye kamuoyuna açıklama yapacak, diğer taraftan MİT'in bildirisi dediğin bildirideki bütün görüşlere katılacak. Bu yalan söze kim inanır...

Bütün bu açık gerçeklerden dolayı, bu güçlerin ağılayıp-sızlamaları boşunadır. Geçmiş bir sayıda Komkar'ın benim dediği bir bildiri ile MİT'e ait dediği bildiriyi Berxwedan yanyana getirerek yayınladı.

Bu güçler şimdiye kadar Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesi ve öncüsü PKK'yi haksız yere suçlamaya kalkıştılar. Bazı olayları bahane ederek, "PKK bu tutumu ile MİT'e davetiye çıkarıyor" dediler. Şimdi soruyoruz: PKK'yi MİT'e davetiye çıkarmakla suçlayan bu güçler, kendileri adına MİT'in yürüttüğü çalışmalara, MİT ile aynı çizgiye düşmelerine ve MİT ile her bakımdan işbirliğini geliştirmelerine ne diyecekler? Yasallaşma sorunları diyeceklerse; biz de öyle diyeceğiz, zaten şimdiden bunu başlattıkları da açıkça görülüyor. Gelişmeleri hep birlikte izleyip, bunların yuvarlandıkları TC batağında daha ne tür işbirliği geliştireceklerini göreceğiz.

KÜRDİSTAN'DA GÖÇLER; NEDEN VE SONUÇLARI - V

Baştarafı 1. sayfada

sınayacak ve iktidarına kanallı edecektir. CHP, rejimin tek partisi, devlet partisi olarak varlığını sürdürmektedir.

Dış gelişmeler de Kemalizme yön vermektedir. İtalya'da Mussolini faşizmi iktidardadır. Almanya'da Hitler iktidar olmuş, yeni bir paylaşım savaşı hazırlıkları içindedir. Bir yandan emperyalist devletler, SSCB'ye karşı haçlı seferleri hazırlıkları yaparken, diğer yandan kendi içinde bloklaşmaktadır. Kemalist burjuvazinin asıl tercihi Hitler faşizminden yanadır. Emperyalist devletlerin sosyalizme toplu saldırısından yanayken, bloklaşma da İngiltere emperyalizmine bağımlı hareket etmektedir.

CHP Sekreteri Recep Peker, Mussolini İtalyası'na ziyaret eder. Benzer ziyaretler Almanya'ya yapılır. Faşist devletlerle ideolojik, ekonomik, siyasi, askeri ilişkileri en üst düzeye çıkar. Kadro dergisi, Mussolini hayranıdır. Cumhuriyet dahil pek çok Türk gazetesi Hitler faşizminin desteği ile çıkar. İtalya'dan 141, 142 vb. faşist ceza yasaları alınır. Getirilen yasalarla grev ve sendika hakları tümüyle yasaklanırken, diğer yandan var olan işçi birlikleri kemalist kadrolar eliyle yönlendirilir. Kemalist ordu durmadan silahlanır. 1937'de TKP, kendini feshederek Kemalizmle bütünleşir.

Sınıfsızlık teorisi, devletin ve CHP'nin topluma da egemen kılınan ideolojisi olur. Bunlardan bazı örnekler alırsak; Kemalizmin faşizme varması için ne denli çaba sarfettiği çok açık görülür.

"Türk kültürünü kabul etmiş her fert fırka'ya (CHP) girebilir."

"Türkiye Cumhuriyeti dahilinde (Misak-ı Milli sınırları içinde) Türk dili ile konuşan, Türk kültürü ile yetişen, Türk ülkesünü benimseyen her vatandaş Türktür."

"Türkiye'de sınıf yoktur, sınıf kavgası yoktur, imtiyaz yoktur, derebeylik, ağalık; aile, cemaat imtiyazı yoktur." (Recep Peker, 1934)

Aynı dönemde M. Kemal, Türk toplumunu ebedi şefi ilan edilir. Ölümüne dek bu ünvanı taşıyacaktı. Sonradan İ. İnönü, milli şef ilan edilir.

Toplumdaki tek "parti varlığı, devlet varlığı ile beraberdir" (CHP, 15 yıl kitabı, sayfa 12-15)

Bu da ebedi şef M. Kemal'in sözleri: "Biz benzemekle, benzetmemekle iftihar ederiz, çünkü biz bize benzeriz" (Nutuk, Aralık 1921)

Bu ideolojinin, Mussolini ve Hitler faşizmiyle zerre kadar farkı yoktur. Hatta ırkçılık onları da aşar. Toplama uygulanan anti-demokratizm ve baskılar açısından da onları aşar. Konumuzu 1930'lardan uzaklaştırmamak için bu kadarla sınırlıyoruz.

Bu politikaların Kürt halkı ile ilişkilerine gelince, Kemalizmin ırkçı ideoloji ve politikası tümüyle Kürdistan'ın in-

karına göre biçimlenmektedir. CHP, devlet partisi olarak kemalist kadro olan valiler, pašalar eliyle örgütlenmektedir. 1930'larda üretilen ve kurumsal varlığına kavuşan, "Güneş Dil Teorisi" ile "Türk Tarih Tezi"ne göre, bütün dünya dilleri Türkçeden türeme, insanlık da Orta Asya'dan türemedir. Bu ırkçı teorilere göre Kürt halkı yoktur. Var olduğunu iddia etmek, Türk toplumuna, Türk aydınına ve Türk solcusuna da benimsetilen "kemalist bilime" tersti.

Kemalist burjuvazi 1920-30 arasında Kürdistan'ı boydan boya işgal ettiğine ve dize getirdiğine göre, artık askeri ve siyasal gücüne dayanarak ulusal yapısı içinde eritilebilirdi.

Mecburi iskana başlarken, Türk burjuvazisinin hazırlıkları budur. Gerekçe de açıktır. "Kürt ekalliyetleri, Türk unsuruna karşı 1/2 oranında bırakacağız. İstanbul'daki ekalliyet meselesi mühim değildir. Şark vilayetlerindeki Kürt meselesi halledildiyse, som bir Türk devleti haline gelmiş oluruz."

Mecburi İskan Kanunu

Bu bölümdeki alıntılar, İsmail Beşikçi'nin sürgünler üzerindeki verimli araştırması olan **Kürtlerin Mecburi İskanı** kitabından alıyoruz. 2510 sayılı İskan Kanunu, 14 Haziran 1934'te kanunlaşıyor ve 21 Haziran'da Resmi Gazetede yayımlanıyor.

"İskan kanununun 1. maddesi ile ilgili kanunda bütün yetkiler içişleri bakanlığına verilir."

"Madde 2: İskan mıntıkaları üç nevi mıntıkaya ayrılır."

"1 numaralı mıntıkalar: Türk kültürü nüfusunu tekasüfu istenilen yerler" (Bu mıntıkalar Türk göçmenlerin yerleştirileceği Kuzey-Batı Kürdistan'dır.)

"2 numaralı mıntıkalar: Türk kültürüne temsili istenilen nüfusun nakil ve iskanına ayrılan yerlerdir" (Bu mıntıkalar sürgün edilen Kürt nüfusunun iskan ettirileceği Batı Anadolu kentleridir.)

"3. Yer, sıhhat, iktisat, kültür, siyaset, askerlik ve inzibat sebepleri ile boşaltılması istenilen, iskan ve ikame yasak edilen yerlerdir." (Boşaltılacak ve yerleşime yasak edilen bu alanlar; Ağrı, Sason, Dersim, vb. ayaklanma bölgeleridir.)

Madde 3. dışında Türk soyundan olanlar muhacir kabul edilirken, "Madde: 4. a) Türk kültürüne bağlı olmayanlar, b) Anarşistler, c) Casuslar, d) Göçebe çingeneler, e) Memleket dışına çıkarılmış olanlar Türkiye'ye muhacir olarak alınmazlar" (Bu madde de kasdedilenler, tümüyle hedeflenen Kürt halkı ve öncüleridir.)

"Madde 1-A: Türk ırkından olup, hükümetten iskan yardımı istememeyi yazı ile bildiren muhacir ve mülteciler, Türkiye içinde istedikleri yerde yerleşmeye serbest bi-

rakılırlar. Hükümetten iskan yardımı isteyenler hükümetin gösterdiği yerlere gitmeye mecburdurlar."

"Madde 7-B: Türk ırkından olmayanlar, hükümetten yardım istemeseler bile, hükümetin göstereceği yerde tutmaya ve hükümetin izni olmadıkça buralarda kalmaya mecburdurlar. İzinsiz başka yerlere gidenler ilk defasında yerlerine çevrilirler. Tekerrürü halinde icra vekilleri heyeti kararı ile vatan-daşıktan düşürülürler. (A bendi Türk ırkından olanları, B bendi ise Kürt halkını kapsamaktadır.)

"Madde 9: Türkiye tabiiyetinde bulunan gezginci çingeneleri ve Türk kültürüne bağlı olmayan göçbeleri, toplu olmamak üzere kasabalara serpiştirip, yerleştirmeye... dahiliye vekili selahiyetlidir." (Böylelikle göçe tabi tutulan Kürtler, Türk kentlerine serpiştirilerek yerleştirilecek.)

"Madde 10-B: Kanunun neşrinden önce, herhangi bir hüküm veya vesika ile veya örf ve adetle aşiretlerin şahsiyetlerine veya onlara izafette reis, bey, ağa, ve şeyhlerine ait olarak tanınmış kayıtlı-kayıtsız bütün gayri menkul-ler devlete geçer. Bu kanun hükümlerine ve devletçe tutulan usullere göre bu gayri menkul-ler muhacirlere, mültecilere, göçbelerine, naklohanlara, topraksız veya az topraklı yerli çiftçilere dağıtılıp, tapuya bağlanır." (Bu madde tamamen ayaklanan aşiret reislerine uygulandı. Alınan toprak Kürt köylüsüne değil, işbirlikçi ağalara ve Türk göçmenlere dağıtılmıştır. Türk solu'nun Kemalizmi anti-feodal göstermesinin altında, bu ırkçı uygulama yatmaktadır.)

"Madde 10-C: Bu kanunun neşrinden önce aşiretlere reislik, beylik, ağalık, şeyhlik yapmış olanları ve yapmak isteyenleri ve sınırlar boyunca oturmasında emniyet ve asayiş bakımından mahsur bulunanları aileleri ile birlikte münasip yerlere naklettirip yerleştirmeye... dahiliye vekleti selahiyetlidir." (Bu, içişleri bakanının istediğini sür-gün etme yasağıdır. İstisnasız, direnişçileri kapsamaktadır.)

Madde 10'un C bendi, Türk olmayanların 2 nolu mıntikalara, belirlenmiş yerlere yerleştirilme yetkisini içişleri bakanlığına veriyor.

Madde 11-A'da ana dili Türkçe olmayanların köy, mahalle, sanatçı, işçi kümesi kurması ve soydaşlarına devretmesi yasaklanıyor. Bunların belediye sınırları içindeki sayısı %10'la sınırlandırılıyor.

Madde 12-A: Birinci iskan bölgesi olan Kürdistan bölgelerine Türk kültürüne bağlı olmayanların yerleşmesi kanunla yasaklanıyor. Böylece Kürtlerin bir daha vatanlarına dönmesi kanunla yasaklanıyor.

Madde 13: Türkiye'nin batı kentleri olan 2. iskan bölgesine tümüyle (Kürdistan kasdedilerek) 1. ve 3. bölgelerinden

göçettirilendenin yerleştirilmesi kanuna bağlanıyor.

Madde 14: İsyen bölgelerinin boşaltılıp, kimsenin buralara iskan ettirilmemesi kanuna bağlanıyor.

"Madde 16-A: Karı-koca bir aile olarak iskan edilir. 16-E: Erli çocuklar ve erli torunlar başı başına bir aile olarak iskan görürler. 16-G: Türk muhacir ve mülteciler, husum ve akrabalarının bulundukları yerde iskan olunurlar." (Böylece Türk ırkından olanların akrabaları ile beraber yerleşimlerine izin verilirken, Kürt aileler atomlarına kadar parçalanmaktadır.)

Madde 29'da 1. iskan bölgesine yerleştirilenlerin on yıl yerlerini değiştirmemeleri kanuna bağlanmıştır. 10 yıl dolsa bile ancak icra vekilleri heyetinin kararı olursa yerlerini değiştirebileceklerdir.

İskan kanununun maddeleri çoktur. Ancak içerik ve amacı nettir. İskan kanunu ırk ayırımı temelinde hazırlanmıştır. Ayaklanma bölgelerinin boşaltılmasını, yasak bölgelerin yaratılmasını, kitlesel sürgünleri, asimilasyonu, örgüt-süzlüğü, sürekli önderlerden yoksun bırakması, ekonomik çökertmeyi, asimilasyonu hedeflemektedir. Doğrudan Kürt ulusunun en küçük birimine kadar imhayı amaçlayan iskan kanunu, daha sonradan çıkarılan kararnamelerle daha da sıkılaştırılacaktır.

24.11.1939'da çıkarılan bir kararname ile hemen hemen tüm Kürdistan 1. iskan bölgesi olarak gösterilmekte, böylece istenen insanın toprağına el konulması, sürgün edilmesi ve bir daha vatanına dönmemesi tümüyle içişleri bakanlığının yetkisine geçiyor. Dünyada benzeri bulunmayan bu faşist uygulama kapsamına sokulan Kürdistan alanları şunlardır:

(...)

"III- Diyarbakır vilayetinin, Sallar istasyonundan başlayarak, Ergani, Diyarbakır, Bismil, Beşiri, Kurtalan, Baykan, Bitlis, Tatvan, Gevaş, Van ve Özalp kazalarını katederek geçen ve geçecek demiryolu güzergahı imtidadınca (boyunca) tarafeyndeki 20 km'lik sahalara,

IV- Fırat köprüsü, Yolçatı (Yolçatı-Elazığ), Diyarbakır demiryolu güzergahı imtidadınca tarafeyndeki 20 km'lik sahalara.

V- Divriği, Kemaliye, Erzincan, Tercan, Aşkale, demiryolu güzergahı ile Çobandere köprüsünden Sarıkamış'a kadar olan Dekovil hattı güzergahı ve Sarıkamış'tan Benli Ahmet'e Mümted demiryolu güzergahının tarafeyninden 20 km'lik sahalara.

VI- Malatya, Fevzipaşa, Divriği'e kadar olan demiryolu güzergahı ve imtidadınca tarafeyndeki 20 km'lik saha.

VII- Urfa ve Mardin vilayetlerinin cenup hududunu teşkil eden demiryolunun Türkiye topraklarına isabet eden kısmının bütün imtidadındaki

25 km'lik derinlikteki sahalara.

VII- 1 numaralı mıntika dahilindeki Suriye, Irak ve İran ve Rus hududu, imtidadınca olan topraklarımızın 25 km'lik derinlikteki sahalara.

IX- Diyarbakır-Mardin şosesi ve Mardin istasyonu.

Diyarbakır-Siverek-Urfa, Akçakale,

Urfa-Birecik,

Diyarbakır-Silvan-Ziyaret,

Diyarbakır-Hani, Darahin,

Çapakçur,

Bitlis-Muş, Bulanık-Malazgirt,

Muş-Hinis,

Muş-Solhan

Van, Muradiye, Hoşap-

Başkale-Yüksekova,

X- Pasinler kazasının Çobandere köprüsünün yanından itibaren Velibaba-Eleşkirt-

Karaköse-Diyadin-Doğubeyazıt kazalarından geçen Gür-cübulak'ta nihayet bulan transit yolu,

Karaköse-Hamurderesi-

Patnos,

Doğubeyazıt-Muradiye,

Erzurum, Taşkesen-Hinis,

Çobandere-Sarıkamış-Benli Ahmet-Kars,

Kars-Kötek-Karabulak-

Doğubeyazıt-Kağızman,

Tuzluca-Iğdır-Cengelgediği-Karaköse-Kağızman,

XI- Elazığ, Pertek-Mameki-Seyithan-Darboğaz,

Pütümür-Mutki köprüsü-Sanboğazı,

Pertek-Hozat-Karaoğlan-

Mareşal Çakmak-Zeynigediği-Erzincan,

Refahiye Erzincan-Tercan,

Erzincan-Gümüşhane,

Elazığ-Palü-Solhan,

Palü-Karakoçan-Kığı-Tercan,

Elazığ-Yolçatı-Kömürhan köprüsü,

Elazığ-Gezin-Maden-Ergani,

Elazığ-Keban-Arapkir şosesinin imtidadınca ve güzergahlarının tarafeyninden 15'er km derinliklerdeki sahalara.

XII- Divriği-Zara-Koyulhisar yolunun 1 numaralı mıntıkaya isabet eden kısmı.

Malatya-Hekimhan-Kangal-Ulaş.

Pazarçık-Elbistan-Darand-Gürün-Ulaş,

Elbistan-Göksun,

Maraş-Göksun-Pınarbaşı yolunun 1 numaralı mıntıkaya isabet eden kısmı, şosesinin bütün imtidadınca ve güzergahlarının tarafeyninden 15'er km'lik sahalara.

XIII- Divriği demir, Ergani bakır, Guleman krom madenleri ile Malatya merkez kasabası ve Van gölü işletme tesisi merkezlerinin dairenemadar 20 km'lik sahalara.

XIV- Ereğli'ten itibaren Tatvan'a kadar Van gölü sahilinin 25 km şimal ve şimali garbisindeki sahalara.

XV- Muş vilayeti hududundaki Murat nehrinden itibaren Palü'ya kadar Murat nehri tarafeynindeki 25 km'lik sahalara.

İskan kanunu meclisten geçerken, kanunun gerekçesi Osmanlı döneminde başarıla-

Devamı 19. sayfada

KISA...KISA...KISA...KISA...

Küba Angola'ya Yeni Birlikler Gönderdi

Angola'ya karşı uzun bir dönemden bu yana devam eden Güney Afrika ve UNITA adlı karşı-devrimci güçlerin saldırıları geçtiğimiz günlerde yeniden yoğunlaştı. Güney Afrika, Angola topraklarına girmiş ve UNITA adlı karşı-devrimcilerle birlikte hükümete karşı savaş açmıştı. Angola'nın güney bölümünde saldırılarını yürüten bu birlikler, yerli halktan yüzlerce kişiyi katletmesinin yanı sıra, ekonomik kurumlara da çeşitli sabotajlar düzenlediler.

Küba daha önceleri bu saldırılara karşı, Angola hükümeti ile birlikte savaşmak için birlikler göndermişti. Son günlerde Küba yeni bir takviye birliğini daha Angola'ya gönderdiğini açıkladı. Daha önce 55 bin Kübalı asker, Angola'da olduğu söyleniyor, gönderilen takviye birliğinin sayısı hakkında ise herhangi bir açıklama yapılmadı.

AET Ülkeleri İkinci Kez Anlaşamadı

AET yıllık olağan toplantısını Kopenhag'ta yaptı. 1988 yılı bütçesinin de görüşüldüğü toplantıda, AET ülkeleri toplantıdan anlaşma sağlayamadan ayrıldılar. Böylece AET tarihinde, topluluk üyesi ülkeler ikinci kez anlaşma sağlamadan toplantıyı sonuçlandırmak ve başka bir tarihe ertelemek zorunda kaldılar.

Topluluk üyesi ülkelerin tarım kredilerinin 2/3 oranında kısıtlamaya uğratılması üzerinde anlaşmadığı bildiriliyor. Bu sorunun ortaya çıkmasından dolayı, topluluk 1988 yılına bütçesiz giriyor. Bütçe oluşturulana kadar aylık bütçelerle idare edileceği bildiriliyor. AET'nin ikinci toplantısı ise gelecek yılın başlarında gerçekleştirilecek.

Basra Körfezi'nde Misilleme

İran ile Irak arasında gergin bir şekilde devam eden savaş karşılıklı misillemelemlerle Basra'da devam ediyor. Irak, İran'ın petrol tesislerinin yanısıra, İran'dan petrol götüren tankerleri bombalamayı sürdürüyor.

Geçtiğimiz günlerde İran da Irak'a yeni misillemelemlerle bulunarak karşılık verdi. 5 Aralık günü Danimarka bandıralı bir petrol tankeri, İran hücum botları saldırıya uğradı. Saldırıda tanker ağır bir yara aldı. Kurtarma ekibi olarak olay yerine gelen helikopter de kaza geçirdi. Daha sonra yaralı iki gemi mürettebatı gemiyle Dubai'ye götürüldü.

Bundan bir gün sonra da İran bu kez başka bir gemiye saldırı. Singapur bandıralı bu gemide ölü ve yaralı olmadığı bildiriliyor.

Orta ve Kısa Menzilli Nükleer Silahların Kaldırılması Antlaşması İmzalandı

ABD'nin kaldıracağı

Orta menzilli
108 Pershing II 1 nükleer başlıklı
64 Cruise 4 nükleer başlıklı
Kısa menzilli
72 Pershing 1A 1 nükleer başlıklı

Kaldırılacak toplam nükleer silah başlıkları

436

SSCB'nin kaldıracağı

Orta menzilli
441 SS-20 3 nükleer başlıklı
112 SS-4 1 nükleer başlıklı
Kısa menzilli
120 SS-12 22 1 nükleer başlıklı
20 SS-23 1 nükleer başlıklı

Kaldırılacak toplam nükleer silah başlıkları

1.575

SBKP Genel Sekreteri Mihail Gorbachev ile ABD Devlet Başkanı Ronald Reagan 8 Aralık günü Washington'da bir araya geldiler. Her iki lider orta ve kısa menzilli nükleer silahların sökülmesi antlaşmasını imzaladı.

Daha önceden üzerinde yapılan görüşmeler sonucu SSCB ile ABD, orta ve kısa menzilli nükleer füzelerin kaldırılması konusunda görüş birliğine varmışlardı. Reagan ile Gorbachev'in imzaladığı antlaşma metni ise bu çerçevede hazırlanmıştı. Salı günü her iki lider biraraya gelerek, bu metni imzaladılar.

Antlaşmanın yürürlüğe girmesi için, ABD Kongresi'nin de bu antlaşmayı kabul etmesi gerekiyor. ABD Kongresi, bunu reddettiği takdirde, antlaşma da geçersiz sayılacak. SBKP Genel Sekreteri Mihail Gorbachev, bu amaçla Kongre üyeleri ile de bir görüşme yaptı. 9 Aralık günü Kongre ileri gelenlerinden bir kısım üyenin katıldığı toplantıda, Gorbachev ile bir süre bu konu üzerinde konuştular.

Bilindiği gibi, ABD Kongresi'nde Reagan'ın partisi Cumhuriyetçiler azınlıktalar. Demokratların üye sayısı bunlardan daha fazla. Kongre daha önceleri de Reagan'ın çeşitli konulardaki girişimlerini kabul etmemişti. Ancak, gözlemler, bu son antlaşmanın Kongre tarafından onaylanacağı görüşündeler.

Reagan ve Gorbachev, bu imza töreninden sonra da başbaşa görüşerek üç kez daha bir araya geldiler. Açıklanan gündemin Afganistan, İran-Irak savaşı ve Nikaragua-Kontra sorunlarının yanı sıra, başka konuları da kapsadığı bildirilmektedir. Gorbachev ile Reagan bu konularda da görüşerek antlaşma yollarını aramaya çalışıyorlar.

Reagan ile Gorbachev arasında imzalanan bu nükleer füzelerin kaldırılması antlaşması sonucunda, ABD'nin 244, SSCB'nin ise 693 füze sökeceği belirtiliyor. ABD'nin sökeceği füzeler arasında menzili 720 ile 250 km arasında değişen Pershing 1A, Pershing 2 ve Cruise füzeleri bulunuyor. SSCB ise 500 ile 5000 km arasında menzilleri değişen SS-23, SS-12/22, SS-4 ve SS-20 diye bilinen füzeleri kaldırarak.

Antlaşmanın imzalanması ardından birçok devlet ve hükümet başkanı açıklamalarda bulunarak, bu antlaşmayı olumlu karşıladıklarını ifade

ettiler. İngiltere Başbakanı Margaret Thatcher, Almanya Başbakanı Helmut Kohl ve daha birçok devlet ve hükümet başkanı, bu konuda olumlu bulduklarına dair mesajlar yayınladılar. BBC radyosu Margaret Thatcher ile yaptığı bir mülakatı yayınladı. Thatcher, bu mülakatta antlaşmayı olumlu bulduğunu belirtmesinin yanı sıra, Gorbachev'e güven duyup duymadıkları konusunda yöneltilen bir soruya ise, şu karşılığı verdi: "Gorbachev ile belli konularda görüştük. Gorbachev bize ne söz verdi ise, onu tuttu. Bu bir güven noktasıdır." Gorbachev ve Reagan da yaptıkları açıklamalarda övgüyle sözettiler. Ve yeni konularda antlaşmaya hazır olduklarını belirttiler.

Görüldüğü gibi, bu antlaşmanın sağlanması karşısında ilk gelen tepkiler olumlu ancak, bu antlaşmanın daha başka konularda nasıl yeni bir antlaşma yaratacağı konusunda şu anda kesin bir şey söylenmemekte. Her iki taraf da yaptıkları açıklamalarda ve yapılan diğer görüşmelerde başka sorunları da gündeme getirdiler.

Antlaşma sonucu sökülün nükleer silahlar, mevcutları

içerisinde asgari bir oranı oluşturuyor. Henüz, dünyayı onlarca defa yok edecek güçte nükleer silah konumlandırılmış durumda. Antlaşmanın ileriki günlerde bu silahları da kapsamına alıp almayacağı ortaya çıkacaktır.

Emperyalizm ile sosyalizm güçleri arasında yürütülen barış görüşmeleri konusunda görüşlerimizi daha önce de çeşitli vesilelerle açıklamıştık. Gelişmeler, yaptığımız bu değerlendirmelerin doğruluğunu ortaya çıkarmıştır. Bugün bu gerçekler, ilerici-sosyalist güçler tarafından da daha çok dile getiriliyor.

Emperyalizme karşı mücadeleyi bir barış sorunu, ki bunu sık sık kullanılan deyimlerle ifade edersek, nükleer barış ile sınırlamak doğru bir yaklaşım değil. Biz, bunu daha önceleri söylediğimiz gibi, bu gün de söylüyoruz. İlk söylediğimiz günden bu yana, barış görüşmelerinde çeşitli gelişmeler meydana gelmekle birlikte, bunlar bizim düşüncelerimizi daha da kuvvetlendirdi.

ABD sadece bazı silahları indirmekle yetinmek istemiyor. Sosyalizmin birçok mevzısından vazgeçmesini de dayatıyor. Afganistan, Nikara-

gua vb. gibi alanlarda tavizler isterken, Basra, Ortadoğu'nun başka alanlarına ise, yeni mevziler ele geçirmek, var olanların sağlamlaştırmaya çalışıyor. Bunun karşısında sosyalizmin de sadece görüşme yöntemleri ile yetinmemesi gerekiyor. Bu yöntem bir taktik mücadele olarak ele alınabilir, ama bunun tek mücadele biçimine dönüştürülmesi veya emperyalizmle mücadelenin bununla sınırlandırılması doğru olmayan bir tutum olacaktır.

Son yapılan antlaşma ve görüşmeler çerçevesinde gerginlik noktalarında ne kadar yumuşama sağlanacağını, önümüzdeki günlerde göreceğiz. Emperyalizmin saldırganlığını daha cüretli bir şekilde yürüttüğü günümüzde gerginliklerin yumuşaması mümkün görünmemekte. Çünkü, halklar, bağımsız ve özgür bir yaşamdan vazgeçmeyecek, emperyalizme bağımlılığı kabul etmeyeceklerdir.

Sosyalizm güçlerinin bu gelişmeleri gözönünde bulundurarak, emperyalizme karşı mücadele, sadece bu yöntemle sınırlanamazlar. Ancak bu temelde, bu görüşmelerin sosyalizmin güçlenmesine hizmet etmesi mümkün olabilir.

Alman Çelik Sanayisi Krizde

Almanya'nın en büyük çelik ve kömür firmalarından olan ve uluslararası tekellerin en büyükleri arasında yer alan Krupp firması, 6 bin işçiye çıkış vereceğini açıkladı. Daha önceleri Thyssen de işçi çıkarmak istediğini açıklamıştı. Yine, Alman KHD firması da 4 bin işçi çıkaracağını duyurdu.

Alman çelik sanayinde başgösteren krizin nedenlerinden biri emperyalist ekonomilerin, tüketim fazlası mallarının birikmesidir. İşçi çıkarılmalarına yol açan bir diğer

etken ise, makinalaşmaya geçilmesidir. Fakat, Krupp vb. çelik sanayi daha da çalışan fabrikaların kapanmasının belli başlı nedeni, uzun bir süredir darboğaz içinde bulunan Alman çelik sanayinin krizde olmasıdır. Arzın, talebin çok çok üstüne çıkması bunalımı doğurmaktadır.

Krupp firmasının 6 bin işçiye çıkış vermek istemesi büyük gösterilere yol açtı. Binlerce işçi, okul öğrencisi ve aileleri gösteri düzenlediler. Duisburg'ta Krupp'un işçi çı-

karımını protesto etmek amacıyla yoğun olarak gösteriler düzenleniyor.

Bunlara rağmen, Krupp tekeli Rheinhausen'daki tesisini kapatacağını ve yıllık üretim kotasını Thyssen ve Mannesman'a bırakacağını açıkladı.

10 Aralık günü binlerce işçinin katıldığı gösteriler düzenlendi. Krupp işletmelerinin merkezi sayılan Duisburg'ta gerçekleştirilen gösteriye binlerce işçinin yanı sıra, öğrenciler, esnaflar ve halktan da binlerce kişi katıldı.

10 Aralık günü sabah saatlerinden itibaren Duisburg ve çevresindeki çelik ve kömür işçileri işlerini bırakarak Duisburg merkezinde toplandılar. Şehrin bütün giriş ve çıkışlarını tutan ve trafik akışını engelleyen işçiler, eylemlerini gece geç saatlere kadar sürdürdüler. Eylem süresince gösteriler düzenlediler, mitingler yaptılar. Ayrıca şehir içinde de hiçbir taşıt da çalışmadı. İşçiler düzenledikleri bu eylemle Krupp işçi çıkarmasını protesto ettiler.

Federal Almanya'nın Ordu Dergisinde Çarpıtılan Kürdistan Sorunu

KÜRDİSTAN

Makaleyi Günter Knabe kaleme aldı. Knabe, Almanya'nın sesi, "Deutsche Welle" radyosu redaktörü. Makale, Alman Savunma Bakanlığının kara, deniz ve hava kuvvetleri için hazırladığı "Truppenzeitschrift Heer" (15 Kasım), "Marine" (11 Kasım) ve "Luftwaffe" (Kasım) dergilerinde yayınlandı.

Alman Savunma Bakanlığı, makalenin başına şu notu düşmüş: "Birçok silah arkadaşlarımızın silah arkadaşları Türk'tür." Alman Savunma Bakanlığı, Kürdistan'ı erlerine tanıtmaya kadar işi yapıyor. Soruna neredeyse kendi sorunuymuş gibi bakıyor. Tabii Türk devletinin çıkarı açısından.

Alman Savunma Bakanlığı amaçlarını net koyuyor. Türk basınının yorumsuz bir tepki ile karşıladığı makaleyi şimdilik yorumsuz ve olduğu gibi veriyoruz:

Hayal otonomi ve Türkiye için şok

Kürdistan ismi kulağa romantik geliyor. Acaba bu Kürdistan nerededir? Karl May'ın "Vahşi Kürdistan"ı var mı, gerçekten var mıydı? Her şeyi rağmen 18 milyon Kürdün kafasında bu vardır. Ölüme giden her gerilla savaşçısı peşmergenin kalbinde haklı olarak bir Kürdistan, en az bir otonomi yaşıyor. Bu, başka şekilde mücadele edenler için de geçerlidir. Kürdistan devleti hayali, NATO üyesi olan Türkiye için bir trauma (şok)dır.

Gerçekten Kürdistan vardır. Batı Asya olan burası, en az üç bin seneden beri Kürtlerin yaşadığı yerdir. Mesala bugünkü Irak devletinin kuzeyindeki Erbil şehri eski Ortadoğu'nun ilk medeniyet merkezi olup, eski şarklıların ilk yerleşim yeridir. Kürdistan çeşitli manzaralar arz eder, kuru tepelik ve dağlıklardan oluşup, buranın yerlisi için bir gerilla savaşıma çok uy-

gundur. Birçok mağara ve dar yollar da gerillanın işini kolaylaştırır. Yaz mevsimi sıcak ve kuru geçer. Kışlar ise soğuk ve karlı geçer. Kürtlerin ülkesi yerleşim açısından bir bütündür, fakat devletleri yoktur. Kürdistan, şu an beş ülke tarafından bölüşülmüştür. Güneydoğu Türkiye'de aşağı yukarı sekiz, Kuzey ve Kuzeybatı İran'da beş, Kuzey Irak'ta üç milyon, Kuzeydoğu Suriye'de ise 800.000 Kürt vardır. Soruyetler Birliği'ne bağlı Ermenistan'da ise 90.000 ile 300.000 Kürt vardır.

Asırlardır Süren Kendi Kaderini Tayin Hakkı Savaşı

Kürtler Indo-Aryanlardır, büyük bir kısmı İslam ve sunnidirler. Bağımsız bir Kürdistan sadece şu ana kadar hayal olarak kafalarda var olmuştur. Bu dağ halkının tarihi savaşlarla doludur. Kürtler asırlarca kendi kaderini tayin için savaştılar. Bağımsız bir Kürt devleti yalnız bir defa 327 gün Kuzey-Batı İran'da 1946 yılında Gazi Muhammed tarafından

kurulan Mahabad cumhuriyetidir. Bundan başka Kürtler daima, yabancı hükümlarlığına karşı savaştılar. İran Sefavilerine ve Osmanlılara karşı savaştılar. Neticede pek başarılı olamadılar. Bazı aşiretler Akdeniz'e kadar gittiler, bazı bölgelere hakim olup bağımsızlıklarını ilan ettiler. Kürtler savaşmayı öğrendiler, ve CIA'nın ifadesine göre dünyanın en iyi gerilla savaşçılarıdır.

Ulusal bir devlet için ilk ve en büyük örgütlü ayaklanma 1880 yılında Şeyh Ubeydullah tarafından Türk-Osmanlı hakimiyetine karşı yapıldı. Neticesiz 1920'de Türkiye ile yapılan Serr antlaşmasına göre otonom bir Kürdistan belirlenmişti. Bu da unutuldu. Kemal Atatürk tarafından yapılan 1923'deki devrimden sonra dağılan Osmanlı imparatorluğunun yerine kurulan Türkiye için yapılan Lozan antlaşmasında, Kürtlerden bir söz edilmedi.

Modern Türkiye'nin kurucusu Mustafa Kemal Atatürk modern Avrupa bir devlet kurup, 1924'ten sonra Kürtçeği gerek okullarda, gerekse mahkeme ve bütün dairelerde yasakladı. Bugün hala Kürt halkı mevcut olup Güneydoğu Türkiye'deki vilayetlerin yüzde 50-70'ini oluşturmaktadır. Ama bu kabul edilmeyip Kürtler dağ Türkleri olarak geçerler.

Türk hakimiyetine karşı 1925, 1929, 1935 ve 1938 yıllarında yapılan Kürt ayaklanmaları bastırıldı.

Politik Cepheler Arasında

Kürtler geçmişte ve bugün Yakındoğu ile Ortadoğu hükümetleri, komşular arasında sorun yaratmak veya başkasının içişlerinde kullanılmak açısından hazır bir malzeme olarak görülür ve böyle değerlendirilir. Böyle olmasının veya böyle değerlendirilmesinin izahı oldukça kolaydır. Çünkü Kürtler çeşitli hükümetlerin hakimiyeti altında yaşamaktadırlar ve bir de kendi aralarında aşiret ve kabilelerle mevcut oluşu nedeniyle bölünmüşlerdir.

60'lı yıllarda Molla Mustafa Barzani önderliğinde Irak Baas hükümetine karşı verilen otonomi savaşı, İran Şah'ından yardım almaktaydı. Ancak 1975 yılında sınır anlaşmazlığı ve Şatıl Arap sorunu, İran ile Irak arasında bir antlaşma ile son buldu (Cezayir'de). Şah, Barzani'ye yaptığı yardımı kesip, desteğini geri aldı. Barzani düştü ve sempatisini peşmergeler dağıldı. Şah'ın Humeyni tarafından düşürülmesinden ve ülkeden kovulmasından sonra 1980'de İran ile Irak arasında savaş başladı. Gerek İran ve gerekse Irak Kürtleri her iki tarafta da zaman zaman Kürdistan için cepheler arasında savaşıyorlar. Fakat NATO uzmanları, Kürt meselesini yalnız Körfez Savaşı açısından değil, NATO üyesi Türkiye'deki kanlı olaylar nedeniyle de izliyorlar.

Orada her şeyden önce PKK (Kürdistan İşçi Partisi) sempatisizantı askeri odaklara hücum edip, köyleri basıp ülkenin Güneydoğu'sunda huzursuzluk yaratmaktadır. PKK'nin kanlı ve vur-kaç eylemleriyle, Türk ordusunun Kürtlere karşı gidererek sertleşen bir tutum izlemesini ve böylece Kürtlerin yönetime baş kaldırmalarını plan-

ladığı görüşü haklıdır. PKK, İran'ın "Komele" partisi gibi marksist-leninist bir görüşe sahiptir. PKK, sadece İran değil, Soruyetler Birliği ile yakın askeri ilişki içinde bulunan Suriye tarafından da destekleniyor. PKK, gerilla savaşını Suriye'den yürütüyor. Moskova, ayrılıkçı Kürtleri stratejik gönden önemli olan Türkiye'nin istikrarını bozmak için kullanıyor. Suriye de, bu amaçla aracı olarak hizmet ediyor. Kürtler, İran dan da yardım almaktadırlar.

Türkiye, şu ana kadar Kürtler için hiçbir alanda otonomi tanımaya hazır değildir. Bu hususta hiçbir açıklamada da bulunmadı. Bu azınlık, ülkede toplam nüfusun dörtte birini oluşturmaktadır. Kültürel otonomi de istemiyor. Ankara hükümeti de, açıkça Türk ulusal devletinin bütünlüğünden korkmaktadır. Buna mukabil ise işpencılara oldukça sert davranmaktadır, bazen Türk ordusu Irak sınırlarından 10 km kadar içeriye girip operasyonlar yapmaktadır. Irak hükümeti bu hakkı 1984 yılında Ankara'ya tanıdı.

Geçen sene ekim ayında Kürtler ilk olarak Suriye sınırında 30 km olan bir NATO üssüne, Güneydoğu Türkiye'de Mardin'de radar istasyonuna saldırdılar.

Kürdistan İşçi Partisi'nin ideologları ve stratejisini çizenler bununla, Türk ordusunun Kürtlere karşı giderek sertleşen bir tutum içine girmesine ve böylece Kürtlerin yönetime baş kaldırmalarını zorlamaktır. Türkiye kendi ülkesinde bir gerilla savaşı vermek zorundadır. Tabii sivil halk da, ister görüşü olsun, ister tarafsız olsun bundan zarar görüyor.

Dış Politika Zannı

Kürtler Türkiye için dışarda bazı zorluklar getirmektedir. Avrupa Parlamentosu, geçen haziran ayında şöyle bir karar aldı: Ankara'nın Osmanlı imparatorluğunun devamı olarak 1915-17 Ermeni katliamını kabul etmesini istedi. Güncel politika için belki Avrupa Parlamentosunun Ankara'ya Kürt sorununu kabul etmesini istemesi daha zordur, zira AT'a girmeye hazırlanan Türkiye için bu bir engel ve imtihandır. Bu da Türkiye'yi kızdırdı. Buna karşılık Türkiye Cumhurbaşkanı Kenan Evren, her şeyi rağmen Türkiye'nin NATO ile olan ilişkilerinin tekrar gözden geçirileceğini hatırlattı. Türkiye'nin köşe taşı olarak övüldüğünü belirtti.

Böyle açıklamalar ciddi bir tehdit olmayıp, belli bir sınırlanma neticesinde söylenen görüşlerdir. Mamefi Kürt meselesi saklanmayacak real politik bir püktür kendi müttefikleri için. Savaş ise real bir tehlikedir Türkiye için. Çünkü Kürdistan İşçi Partisi'nin hareket alanında petrol boru hattı olup, bundan önemli döviz ihtiyacını karşılamaktadır. Petrol buradan dört yolla Akdenize ulaşıyor. Avrupa 24 nolu yolda günde 5000 vasıta işliyor, bunların büyük kısmı tankerlerden oluşmaktadır.

Özgürlük, demokrasi ve insan hakları gibi NATO'nun korumak için yola çıktığı değerler ve kavramlar, Türkiye'nin Kürt sorununu barışçı bir biçimde çözeceğini ummak için yeterli nedenlerdir. Kürtler için en azından böyle bir barış ve kültürel otonomi istenebilir.

The Middle East, Aralık 1987 (no: 158)

Sayısının Ana Konusu Kürdistan

"Gelecek" ile "Kürtler yaşamak için savaşıyor" başlıkları altında, kısa Kürdistan tarihini ve mevcut durumu özetleyen dergi, PKK mücadelesine geniş yer verdi. Derginin yazdıkları kısaca şöyle:

"Basını en fazla işgal eden grup, Türk devletini hedef alan PKK'dır. Abdullah Öcalan tarafından yönetilen bu güç, zora dayalı devrime maniyor. Sadece devlet kurumlarını değil, feodal destekçilerini de hedefliyor.

"Vur-Kaç"

PKK ülkelerinin sömürgeci güçlerce işgal edildiğini söylüyor... Alanı gezen son ziyaretçilerden biri, Irak sınırına yakın Sirt, Hakkari gibi 3000 m yükseklikteki alanların bile tamamen askerileştirildiğini belirtti.

Bingöl ve Mardin vilayetleri, PKK'nın Türk güvenlik güçlerine ve 'köy korucularına' vur-kaç eylemlerini yoğunlaştırdıkları alanlardır.

Cezaevlerindeki binlerce Kürt'ten başka, salt dillerini

konusukları için tutuklananlar var. PKK'nın bölge halkının desteği olmadan eylem yaptığını söylemek imkansız. Halkın zorla yarıdına koşulduğunu iddia etmek çok zor.

Eski bir üye Ahmet, 'işgalci güçleri şöyle anlatmaktadır': Güvenlik kuvvetleri, Diyarbakır'da Ahmet'in evinde PKK gerillalarını sakladığına dair yanlış bilgilendirilmiş; 'Ben bir sabah saat 03'te sadist askeri polis komandoları tarafından içeri daldım. Kapıyı açınca hemen içeri daldılar. Öldürüleceğimi sandım. Ailemle yalnız olduğumu gördüklerinde biraz rahatladılar. Buna rağmen ailemle ayrı ayrı saatlerce sorguya çektiler.'

Lüksün ve fakırlığın her köşede net ayırdedilebileceği yarım milyonluk bir şehirde, bir genç kadın şunları söyledi: 'Biz PKK'yi destekliyoruz. Çünkü onlar Kürdistan'da kalan tek örgüttür. Belki biraz hata yapıyorlar, ama haklarımızı ancak savaşarak alabiliriz. Kürdistan ulusal sorununu ortaya atan aydınlar, koşullar sakınken konuşuyorlardı, fakat koşullar zorlaştığında he-

men Avrupa'ya koşarak zamanlarını karanlık tartışmalarla geçiriyorlar.'

Bir yaşlı adam: 'Bazıları onların terörist olduklarını söylüyorlar, fakat bu doğru değildir. Ankara bize o kadar kötü muamele yapıyor ki, savaşmaktan başka çözüm yolu yoktur' dedi.

Bir dükkancı şöyle bir çerçeve çizdi: 'Biz, hükümetin karlıamlar hakkında söylediklerine inanmıyoruz. Bir bomba attığınız da herkes ölebilir. Olayların olduğu alanlardaki halk hükümete inanmıyor.'

"Köy Korucuları"

"Geçen 12 aylık süreden beri hükümet, PKK'nın saldırılarını önlemek için köy koruculuğunu istemiyordu. Köylüler buluşmak istemiyor, ama güvenlik güçleri zor kullanıyor.

PKK bunlara karşı eylemler geliştiriyor. Haziran ve Temmuz aylarında Peçenek, Yuvah, Pınarcık köylerinde 60 kişi cezalandırıldı.

PKK, gençleri topluyor, köylere rahat giriyor, toplanıyor yapıyor, durarlara sloganlarını yazıyorlar..."

bağımsız kürdistan yolunda

W. S. A. N. E.
S. I. X. W. E. B. U. N.

GOVENDE'DE NUMAYİŞ VAR

*Çoktandır unutulmuş hasret
Karadiken misali yüreklerde gizli
Umutlar ihanete inat dipdiri ayakta
Söylenir türküsü yarınların güzelliği için*

*Vatan diriliş kavgasını yürütür
Oysa ihanet maskelenmiş yüzüyle
Savaş, millet ve hürriyet adına
Aşındırmaktadır kutuplar ötesini
Elinde izzet nefisinin posası
Satılıkta borsası meydanlarında
Ölesiye yaşamak aşkına*

*Siz beklemeye durun
Tufan gibi kopacağım gün yakındır,
Türkülerimle numayişlerde
Adımı anarak haykıracağım
Bağımsızlığın kutsal haldelerinde
Amed'de, Hilvan'da, Batman'da
Yani her yılın on iki ayında
Şanlı Mayıs'ın o güzel günlerinde...
Andımız var sizleri geçireceğiz
Direnişin dört nala kalktığı
O kutsal Ağustos'lara...*

*Burası Dilan kapısı...
Eteklerinde abideler dizilmiş
Burçlarında Mazlum ve Cemil okunur
Ötekilerde parıldıyor yanbaşılarında
Şimdi selama durmuşlar öncekilerine
Matem bürülü değil, yani
Saygı duruşundadırlar direniş*

*Telaşın can korkusunda olmasın
O heyacan nöbet devrinde olmalı
Koşar adım gidilirken üstüne düşmanın
Sakin tütnek olmasın ellerin...
O candan değil...
Canından olsa
Sen ya da ben olsam...
Varsa boynunda ihanetin ilmiği
Sana nasihatım olsun...
Acınp vicdan azabı duyarsan
Dönekler kralı bir satılık uşaksın...*

Ağustos 1987
C.R.

ÇAND • PİŞE • TORE — KÜLTÜR • SANAT • EDEBİYAT

Bir Kitap Üzerine:

BAĞIMSIZ KÜRDİSTAN YOLUNDA

Geçtiğimiz Kasım ayı sonlarında Serxwebûn Yayınları arasında yeni bir kitap çıktı. **Bağımsız Kürdistan Yolunda** adıyla çıkan kitap, ARGK komutan ve savaşçıların anılarından derlenmiş. Kitapta toplam 20 tane anı yazısı bulunuyor. Birbirini tamamlayan anılar, Kürdistan Ulusal Kurtuluş Savaşının belli bir kesiti hakkında bilgi veriyor.

Ulusal kurtuluş savaşının bu kesit, çok önemli bir evreyi oluşturuyor. Kitap 1983'ten 1985'e kadar devrimci faaliyet yürüten çeşitli birliklerin hareketlerini kapsıyor. Kürdistan tarihinde bu evrenin adı ve anlamı hep canlı duracaktır. Bu dönemi halkımız hep onurla anacaktır. Biz bu dönem üzerine yapılan sayısız değerlendirmeleri okuyucuya yeniden tekrar etmek istemiyoruz. Gelecekte bu dönem üzerine yapılacak daha birçok değerlendirme, tarihimizin bu önemli aşamasını kavramamızı fazlasıyla sağlayacaktır.

Kitap, "Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesinde yeni bir dönemin, kahramanlık döneminin adı olan 15 Ağustos Atılımının yaratılmasında ve geliştirilmesinde büyük katkıları olan direniş şehitlerimizin anılarına ithaf..." edilmiş. Biz de bu kahramanlık döneminin yaratılmasını, bizzat bu savaşta yer almış ve kimi de şehit düşmüş savaşçıların anılarından, birlikte okuyalım ve bu evrede, bunlarla birlikte bir gezintiye çıkalım.

Kitabın ilk sayfalarını çevirdikten sonra, şehit Mustafa YÖNDEM'in resmi ve O'na ait olan bir anı yazısı **Kılavuzsuzlar Grubu** ile karşılaşılıyor. Gerillalar ile birlikte, biz de uzun bir hazırlığı tamamlamış ve ülkeye ilk adımı atıyoruz. Onların yaşadığı coşkuyu aynı şekilde yaşamamak imkansız gibi bir şey. Hazırlanmış ve kendilerini bekleyen yükleri sırtlayan gerillalar uzun bir yorculuk ardından hedeflerine varıyorlar. Yol boyunca, ülkemizin eşsiz güzellikleri, dağları, ovaları ve en şirini de insanları birer birer bize anlatılıyor; biz de bu yolda onlarla yolculuk yapmış gibi tanıyoruz her şeyi. Hele her yeni olayda biz de heyecanlanıyor, bir an kendimizi onlarla birlikte hissediyor, şu yola sapalım diyoruz. Öyle ya onlar da bizimle beraber değil mi? Hepimizin emeğini, kinini, özlemine ve en büyüğü de bağımsızlık tutkusunu sırtlamış, kalplerine ortak vatan sevgisini doldurmuşlar. İşte bunu biz bir daha anıyoruz. Kılavuzsuzlar Grubunu burada bırakıp, biz yolumuza devam ediyoruz.

Beytüşşebap, Van yaylalarına uzanıyoruz. Göçerlerin arasına bizi götürüyorlar. Coşku ve sevgiyi bir kez daha öz pınarlarından, yani halktan

tattırıyorlar bize. Bu pınar biledir ki, ne kadar içsen insan bunun güzelliğine doymaz. Her soluktan sonra bir daha onlarla birlikte olmaya can atıyorsunuz. Bir an, ben de göçer çadırına girip bu sonsuz pınardan tatmak istiyorum diyorsunuz. Gerillaların arasına karışmış, onlarla yürüyorsunuz. **Kasırgaya Doğru**, şimdi hep birlikte yürüyoruz.

Eruh'ta duruyoruz, bir an. Komutan Mahsum KORKMAZ (Agit) bize sesleniyor. Sıraya dizilmiş ve tek bir yumruk olmuş gerilla gibi biz de, başımız dik, göğsümüz önde, haykırıışlarına eşlik ediyoruz. "Hazırız", "Eruh'a gidiyoruz, onlarla hoparlörden yükselen sese kulak veriyoruz. İşte bütün dünyaya bir kez de Eruh'tan haykırıyoruz. "Kürtler ölmedi, yaşıyor ve Kürdistan'ın bağımsızlığı için PKK bayrağı altında savaşılıyorlar." Agit'in komutunu alıyor ve yeni zaferlere doğru dağlara, özgürlüğümüzün bu kanlı geline bir daha yöneliyoruz.

Eruh'un yanında, diğer kardeşini onunla adı içiçe geçmiş Şemzinan'a, yani Şemdinli'ye de uğruyoruz. Yüksek dağlardan birlikte bakıyoruz, önümüzde uzayan bu müthiş manzaraya. Halk gerilla bir olmuş bayramı birlikte kutluyoruz. 21 Mart Silahlı Propaganda Takımı aralarına sizi de alıyor ve birlikte Şemdinli'ye götürüyor. Bu büyük savaş en iyi seyredeceğiniz köşeyi size veriyorlar. Ama duramıyor onlarla katılıyorsunuz, saldırıya. Silahlar yeni bir türküy söylemeye başladılar bile. Hayır siz geç kalmadınız. Bu türküyü, dudaklarınız arasında söylenen "Bugün 15 Ağustos" dizelerini güzel bir nağmeye dönerek bir an eşlik ediyorsunuz. Ne güzel de birbirlerine uyum sağlıyorlar: "Yeni bir gün doğdu."

Yine kitabın bir bölümünde Diyarbakır zindanına ait anılara da yer verilmiş. Dicle'de şehit düşen Zülfü YILDIZ (Hesinger)'in zindan anıları, direnişin boyutunu en ayrıntılı bir şekilde yeniden gözönüne getiriyor. Savaş esirleri ile birlikte hücreleri dolaşarak, işkence-lerden geçiyoruz. 15 Ağustos'ta cezası biterek dışarı çıkan Hesinger, "Artık benim için de, yeni bir dönem açılmıştı..." diyerek, kendisini en kısa sürede mücadele saflarına kavuşturdu.

15 Ağustos şanlı atılımının ardından açılan yeni direniş dönemi de gerillaların kaleminden bize sunuluyor. Yüzlerce militanın, savaşçının halkla bütünleşerek geliştirdiği savaşın nasıl bir mücadele, çaba sonucu ilerletildiği çok açık bir şekilde dile getiriliyor.

Gerillaların anıları ile birlikte, adım adım biz de Kürdistan'ı dolaşıyoruz. Yazın sıcaklığını, kışın karını tadıyor

ve baharın umutları filizlendiren gelişini birlikte yaşıyoruz. Baharın mis kokuları arasında her köye giriş ve çıkışta daha büyük bir güçle hareket ediyoruz.

Van, Çatak, Bitlis dağlarına uzanıyor. Kar altında yol yürüyor, donma tehlikesini atlattıktan sonra, sisli, fırtınalı yolda çobanların yardımı ile tehlikesiz bir bölgeye ulaşıyoruz. Etrafımızı köylüler sarıyor, onlarla çeşitli konularda konuşuyoruz. Hepsisi büyük bir özlem içinde, özlemlerimiz birleşiyor, bir volkan gibi büyüyor ve gaz lambasının zayıf ışıkları ile aydınlatıldığı odaya sığmıyor. Kısa bir süre sonra, büyük bir güçle patlayarak, dağlarda, ovalarda yankılanıyor.

Mardin'e ulaşıyor ve ERNK'nın ilanını halkımıza duyurmak için hummalı bir çalışma içine giriyoruz. Sason'dayız, 8 kahraman savaşçı ile birlikteyiz. Binlerce düşman askeri çevremizi kuşatmaya çalışıyor. Helikopterler gök gürültüsünü andırır sesleri ile üzerimize geliyorlar. Her taraf bembeyaz. Kış, örtüsünü doğanın üzerine bir perde gibi çekmiş. Karda yol almak bir mesele. Burda 8 partizanın kanı o beyazlığı kıpkızıl yapıyor. İşte, Kürdistan toprakları bu kızılıkla bağımsızlığa kavuşacak, diyorlar. Bütün bunları düşünüyorsunuz, bu kahramanları okurken...

Anıları bu şekilde, yeni bölgelere geçerek devam ediyor... Kürdistan'ın en yüksek dağlarında dolaşıyoruz. Savaşı bir de yaşayanlardan öğreniyoruz. 411 sayfaya kadar bu sürüyor. Kitabın burada bitmesi içimize bir buruk acı bırakıyor. Bitmesini hiç istemiyorsunuz. Yenilerini şimdi daha büyük bir istekle bekliyorsunuz. Birçoğunuza bunlar belki de yabancı değil. Ama olsun siz yine de öğrenmek istiyorsunuz. Kitap bunu ister istemez yaratıyor.

Biz bu kitabı bu ve benzeri duygularla okuduk, son sayfayı çevirdiğimizde güzel bir rüyadan uyandırılmış gibi olduk. Evet biz gerçek bir rüya görüyoruz. Bağımsız Kürdistan Yolunda aldığımız mesajın ne kadar uzun olduğunu daha iyi anlıyor ve rüyamızın gerçekleşeceğine dair umutlarımız daha da güçleniyor.

Kitap, yaşanmış gerçek olayları, yer yer edebi güzelliklerle süsleyerek okura sunuyor. Ama bu sadece bir edebiyat eseri olarak görülmemeli. Bir dönemi aydınlatan belgesel bir anı kitabı içerdiğinde. Burada okuyucuya edebi güzellikten çok, bir parçaları oldukları ulusal kurtuluş savaşını bütün gerçekliği ile vermeyi amaçlıyor. Bu amacına da ulaştığını söyleyebiliriz.

Bu tür kitapların az sayıda çıktığı dikkate alınırsa, kâğıtlı olmaması gereken bir yapıt

Kürdistan'da Göçler, Neden ve Sonuçları...

Baştarafı 15. sayfada

mayan Türkleştirmeyi başarmak olarak getiriliyor. Bunun için de Kürt nüfusunun, Türk kültürünün güçlü olduğu bölgelere %10 oranında serpiştirilmesi uygun görülüyor. Aynı şekilde Türk nüfusunu çoğaltmak için Kürdistan'a dışardan getirilen göçmenler yerleştiriliyor.

Oldukça kapsamlı ve sistematik bu şiddet ve soykırımcı plan, Kürdistan üzerindeki Türk burjuva egemenliğinin bütün karakterini yansıtıyor. Göç, doğrudan planlı geliştirilen ve ulusal imhayı amaçlayan zoraki bir uygulama olarak geliştirildi. Fiziki olarak Kürdistan'ın doğal örgütlenmesi, ekonomik, sosyal, kültürel yaşamının aile birimine kadar parçalanması hedeflendi ve süreklileştirildi. Kema-

lizmin vargücüyü faşist karaktere büründüğü bir dönemde iskan yasası uygulanmaktadır. İttihat-ı Terakki döneminde 700 000 Kürtün göç ettirilmesi ve yarısının kırımında başrolü oynayan Şükrü Kaya, o zaman muhacerat dairesinin başkanı iken 1930'larda mecburi iskan yasasını uygulamada sorumlu olan içişleri bakanıdır.

Kemalist burjuvazi, bu ırkçı ve soykırımcı uygulamasına anti-feodal yaftası geçirdi. Soruna bir geri kalmışlık, bölgesel ekonomik-sosyal eşitsizlik, hükümetlerin ihmali maskesini geçirdi.

Kemalizmin bu tezi, dünyayı aldatı. Türk soluna egemen oldu. Gerçekten en değme Türk solcuları, mecburi iskan gerçeğini atlattılar, yada "anti-feodal Kemalizme" des-

tek oldular. Soruna sömürgecilik ve ulusal sorun çerçevesinde değil, basit bölgesel eşitsizlik düzeyinde baktılar. Türk solculuğunun, kemalist olduğunun en net göstergelerinden biri de budur.

Bu şekilde sürgünle mecburi iskana tabi tutulan yüzbinlerce Kürdistan insanını bekleyen hangi gelecek olabilir. Sürgündür, yabancı bir kültüre adım atılıyor, tümüyle sermayesizdir, sürekli baskı altında ve her hareketi kontrol altındadır. Ülkesine geri dönmesi, yer değiştirmesi, ulusunun, ülkesinin adını anması yasak ve büyük risktir. Yaşamayı için çalışması gerekir. Yeteneği yoktur. Kültür farklılığı vardır. Asimile oldukça, uşaklığı kabul ettikçe, kendisine iş verilecektir. O da en tortu ve Türkiye halkının artığı olan işler. Türkiye halkının işsiz ve perişan olduğu koşullarda, sürgün ve mimli Kürt insanı nasıl iş bula-

bilsin. Günlük yaşamını dahi sürdürebilmesi zorunlu belli koşullara bağlanmıştır.

Adım ve kıyafetini değiştirecek, ülke adını anmayacak, Türk kültürünü özümseyecektir. Ne kadar erken Türkleşir, yani medenileşirse, o kadar göze girecektir. Türkiye'de yaratılan 'vahşi Kürt' yakıştıması kocaman bir siyasal gerçeği ifade eden deyim olmuştur.

Kemalizmin 1920'lerden beri hedefi olan, adım adım kuşatılan, katledilen, sürgün edilen Dersim, 1938 direnmesi ardından katliama tabi tutulacak, mecburi iskanın en belirgin uygulandığı alan olacaktır.

1945'e kadar tarihi süreç içinde aldığımız göçleri ya da mecburi iskanları belli sonuçlara vardırılmaz mümkün.

Birincisi: Kürdistan'da göç, egemen sömürgeciliğin yayılma ve yerleşiminin bir ögesi olarak geliştirilmiştir.

İkincisi: mecburi iskanlar,

Kürt halkının direnme gücünün ortadan kaldırılması amacıyla uygulanmıştır. Öncelikli direnişçi alanlar ve kesimler olmak üzere tüm Kürdistan'a ve halkına uygulanmıştır.

Üçüncüsü: mecburi iskanlar, Kürdistan'da örgütlenmeyi, sermaye biriminin, dolayısıyla ulusal ekonomi ve sınıfların oluşumuna imkan vermemek amacıyla uygulanmıştır. Başta Kürt hakim sınıfları -özellikle direnişçi konumda olanlar- alınmış ve sürgün tüm kesimlere de dayatılmıştır.

Dördüncüsü: mecburi iskan, Kürt halkının ulusal varlığının ortadan kaldırılması amacıyla uygulanmıştır. 1915'te sistematikleştirilen bu politikayı Kemalizm 1930'lar da doruğuna çıkarmıştır. Aynı uygulamayı 1975'te Güney Kürdistan'da Irak burjuvazisi ve Tuncelcilik maskesi altında Kemalizm körüklenmektedir.

DEVAM EDECEK

Birliklerin Örgütlenme Sorunları...

Baştarafı 12. sayfada

lektik çelişkiler, ulusal kurtuluşçu pratikte olguları değişik biçimleriyle karşımıza getirir. Her biçim için geçerli ortak yöntem olamaz. Pratikte yaratıcılık ya da iş yapabilirlik hangi biçime ilkelere ters düşmeden hangi yöntemin uygulanabileceğini bulma üretkenliği ya da gücüdür.

Karşımıza her yurtsever için örgütlü faaliyetini, her an değerlendirmesinin zorunluluğu ortaya çıkar. Toplantılar ve raporlar bunun zorunlu araçlarıdır. Eleştiri, bilimsel tahlil ve hatayı bulup doğruyu bunun yerine nasıl koyacağını bilme gücüdür.

Özeleştirisi ise, bulunan doğruyu kabullenme ve uygulama gücüdür. Demek ki eleştiri ve özeleştirisi tamamen gerçeklik sınırları içinde mücadelenin çıkarlarına göre hareket etme işlemidir. Kendi pratiğine eleştirisel yönelmemek, doğruyu aramamak demektir. O zaman yetersizlik ve yanlışın nereden kaynaklandığı bilinmez, dar pratikçiliğe düşülür ve sonunda böylesi bir faaliyet amacından sapar. O halde eleştiri, kolektif bir işlem olarak kavranmalıdır. Bireyin pratiğine yönelse bile böyle alınmalı ve uygulanmalıdır.

Eleştiri, kişide somutlaşsa bile, politik ve örgütsel konularda yoğunlaşmalıdır. Odanın politik-örgütsel sorunları almaya bir eleştiri amacına ulaşamaz.

Hemen şunu da belirtmek yerinde olacaktır, kişi ya da bir birim veya örgüt için özeleştirisi günah çıkarmak değil, doğruyu yakalayıp uygulama gücüne ulaşmaktır. Bu nedenle doğru eleştiri kimden gelirse gelsin, faaliyetin olumlu yön-

de gelişimi için yapılmış zorunlu bir değerlendirme olarak algılanmalıdır.

ADEMI MERKEZİYETÇİLİK:

Bir yurtseverin ulusal kurtuluşa ve onun örgütsel ifadesine karşı bireysel sorumluluğu ya da manevi bağlılığıdır. Ademi merkezietçiliğin alanı bireyin sahip olduğu imkanları devrim lehine en büyük duyarlılıktan, kitle ilişkilerindeki tutarlılıktan, savaş meydanında sergilenen fedakarlıktan, zindanlarda işkenceler karşısında takınılacak olumlu tutuma kadar engin bir alana sahiptir. Devrim ustalarının belirttiği gibi ademi merkezietçilik, örgüt otoritesi olan merkezietçiliğin tersi yönden ifadesidir.

Somutlaştırırsak, bir yurtsever bir an için örgütün belli bir mali varlığına sahiptir. Kimse görmez ya da duymaz düşüncesiyle bu mali imkan üzerinde bireysel tasarrufta bulunursa ya da tek başına işkence uygulamaları karşısında gerilerse vb. durumları sergilerse ademi merkezietçilik ya da bireysel sorumluluk ilkesini zedeler.

Bir yurtseverin örgütü ile bağı kopabilir, tek başına kalabilir. Böylesi bir durumda düşünce ve davranışında egemen olması gereken, ulusal kurtuluş çıkarlarını en iyi temsil etmesidir. Saygın ulusal kurtuluşçuluk pratikte ulusal kurtuluşu en iyi temsil etme ile yaratılır.

Bu konuda ulusal kurtuluş mücadelemizin sayısız eşsiz örnekleri vardır. 1983'te İsrail siyonizminin zindanlarında iki yıl örgütünden bağı koptuğu halde ulusal kurtuluşu eşsiz

bir şekilde temsil eden Sabri GÖZÜBÜYÜK'ün pratiği bilinir. Benzer örnekleri, düşmanın eline geçmemek için bombasını vücudunda patlatarak vb. şekillerde şehit olan sayısız yurtsever-devrimci sergilemiştir.

DENETİM:

Birliklerin her kademede komitelerinin önemli bir işlevi de denetim halkasıdır. Denetim, üst organın alt organları yönlendirme ve ilerletme işlemidir. Hemen şu sonuca varabiliriz: Eğer denetim, alt organların sorunlarını çözüyor ve onları güçlü uygulamalara vardişamıyorsa bu biçimsel ya da bürokratik denetimidir.

Denetimin bir işlemi, talimatlarıdır. Talimatın açıklanmasında içeriğinin somut ve yapılabilir karakterde olmasının zorunluluğuna değindik. Ancak salt talimatlarla yetinen bir denetim yeterli olamaz.

Pratiği, sürekli eğitim, politik, örgütlenme ve eylemle dolu olan birliklerin bir yerde çalışabilmelerinin ölçüsü denetim güçleridir.

Yerinde denetim zorunludur. Her komite elemanı yönettiği birimlerin bizzat uygulamasına katılarak denetim işlemini gerçekleştirmelidir. Kendini uygulamadan soyutlayan bir komite elemanı, bürokratlaşmaya adım atıyor demektir. Yerinde denetliyorum diye, durmadan dolaşıp komite çalışmasını rafa kaldıran bir çalışma da dar pratikçiliktir.

Birliklerin ihtiyaç duyduğu denetim, yetkin komiteler yaratan, raporları detaylı inceleyen, komite çalışmasını zaafa uğratmadan yerinde yapılan ve uygulamayı güçlendiren denetimidir. Böylesi bir denetim gücü hem üst organa güveni artıracak hem de çalış-

maları ilerletecektir.

DİSİPLİN:

Ulusal kurtuluşçu birliklerde disiplin, tüzüksel çalışma, yani kurallı çalışma gücüdür. Şimdiye değin saydığımız örgüt kurallarını işletme ve uygulama gücüdür. Tüm örgütlü faaliyet içindeki davranışın, tüzükte ifadesini bulan örgüt otoritesine uyumu, ulusal kurtuluşçu bireyin disiplin karşısındaki durumunu belirler.

Buna göre, her ulusal kurtuluşçu örgüt elemanı tüm çalışma ve davranışını örgüt disiplinine göre ayarlamak zorundadır. Bu bütün çalışmasını programlaması ve bu programsallığı da günlük yaşam ilkesi haline getirmesi demektir. Gizlilikten, örgüt sırlarını korumaktan, örgüt çıkarlarını korumak için her an bilinçli çaba ve fedakarlık içinde olmayı gerektirir.

Genel olarak çalışmalarını, günlük olarak pratiğini programlamayan, özellikle de bu programsallığı taktik ilkelere ve örgüt ilkelere göre ayarlayamayan bir yurtseverin ve böylesi ölçülerin oluşturduğu bir komitenin başarı şansı olamaz.

Şöyle bilinen bir gerçeklikle hareket edebiliriz: Her gelişmenin önünde mutlaka örgüt bulunmalıdır. Ya da ulusal kurtuluşçu gelişmeyi ancak örgütlenmiş güçler yaratabilir. Bunu en açık olarak Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesi tarihinde görebiliriz. Örgütlü güç demek, disiplinli güç demektir. Bilinç, davranış, fedakarlık ve örgütlü düzeyi ile normal yığından ayrılmak demektir.

Cephesel birlikler çok geniş ve değişik örgüt biçimlerini ortaya çıkarırsa da, esas olarak birlikler faşist sömürgeciliğin kitleleri her an tutuk-

lama, işkence ve öldürme uygulamalarıyla teslim alma ya çalıştığı koşullarda gelişecektir. Bu gerçek karşımıza birliklerin ne denli güçlü ve disiplinli örülmesi gerektiğini ortaya koyar. Bilinçli ve inançlı bireylerin toplamı olan birlik organları, koşulların karakterindeki biçimsel yanlara bakmayıp, hangi alan ve koşulda olursa olsunlar çalışmalarını en sıkı disiplinle yürütmek zorundadırlar.

Sadece düşmanın sızma ve saldırılarına karşı değil, kitle ilişkilerinde, örgüt elemanlarının aralarındaki uyumda, ideolojik, politik, örgütlenme ve eylemde, pratikteki esnekliği de içeren programlı bir çalışma, ulusal kurtuluşçu disiplinin zorunluluğudur.

Programsız çalışan, attığı adımda kararsız, bir adım atmadan tersini düşünen, ürken ya da önüne gelen doğrultuya göre yürüyen bir yurtsever, beceriksiz bir ulusal kurtuluşçudur. Kitlelerde saygınlık uyandırmayan hiçbir yurtsever gelişme yaratamaz. Kitlelerde saygınlık yaratmanın koşulu disiplinli ve programlı çalışma ile üretkenliktir.

Bu bölümde kısa da olsa birliklerin tüzüksel işlemlerinin açılımını koyduk. Pratiğin dersleri içinde bu işlemler örneklerle tekrar açıklanabilir. Ulusal Kurtuluş Cephesi, halkımızın siyasal örgütlülüğüdür. Adım adım ilerleyerek tüm yurtsever halk kesimlerini kapsayacaktır. Örgütlenme geleneği zayıf olan ve doğrudan örgütsüzleştirilen yığınların örgütlenmesi için her şeyden önce öncülerinin örgütlü olması gerekir. Bu açıdan birliklerin ve tüm organlarının disiplinli bir çalışmaya tutturmaları her gelişmenin zorunlu koşuludur.

Impressum:
M. Atar
Göttinger Chausse 75
3000 Hannover 91

Yazışma Adresi:
Feyka-Kurdistan
Postfach: 153
5300 Bonn 1

Ödeme Adresi:
BfG.-Bonn
Konto Nr: 1205242100
BLZ: 380 101 11

Norveç 7.50 nkr.
Fransa 6.— ff.
İsviçre 2.50 sfr.
İsveç 6.— skr.
Avustralya 3.— \$

Danimarka 8.— dkr.
Avusturya 18.— s.
İngiltere 0.80 £
Hollanda 3.— hfl.
Belçika 60.— bfr.

BÎ LIVBAZIYÊN NÛH ŞEREKÎ XURTTÎR

Hêzên ARGK çendekê Kosar girtin

Kiryarên hêzên ARGK li bajarê Mêrdînê bi şeweyeka tunde pêşvedikevin. Li derdorên Mêrdînê, ku hêzên dijmin lédanên mezin li vir digirin, hêzên dijmin nikarin xwe bilvênin. Gelek kes xwe digihênin ARGK. Xebatên rêkxistinîkirinê li Mêrdînê bi lez pêşvevir dikevin. Li sedan gund, civin hatin çekirin. Bi hezaran welatparêz beşdarî civinan bûn.

Livbaziye ku li derdorên bajarê Mêrdînê pêktên, hikariyeka mezin li girsên gel dikevin. Derfeta hatina wan nav refên şoreşê de, dileze. Li gelek deran, xortên Kurd kombikom xwe digihênin şerê rizgariyê.

Roja 4'ê Kanûnê bajarê Kosarê (Kiziltepe) çendekê ketê destê pêşmergan. Erişek mezin çû ser tugaya leşkerî a bajarê Kosarê. Ev rûdan, li derdorê dilê gelê me xweş û şakir. Ji ber ku bajarê Kosarê li ser erdeka rast (li destê) hatiye danîn, dijmin bawer dikir ku li vir êrişên ARGK pêknayin. Herçûqasî dijmin li Mêrdînê derbên gelek mezin xwariye ji, di bîr û baweriyê de bû ku, li vir livbaziye gelek bi zehmetî wê karibin birêkevin.

Yekitiyeka ARGK, di demekê de û li cihê wusa de,

lédanên xedar li dijmin xist. Yekitiya ARGK ku êvarî dora seet 20'an de ji hêla avahiyên leşkerî avête ser bajêr, êrişek ji bire ser tugaya leşkerî û şerekî dijwar digel hêzên dijmin derket. Hêzên ARGK, xalên bajêr ên sîstratejîk anîn bin kontrola xwe û vegirtin. Demeka dirêj şer doma. Polês, şirti, endamên hêzên taybetî, yekitiyên komando û serbazên dijmin tevî şer bûn. Çend seetan, pêşmergan û hêzên dijmin li hev reşandin.

Di şer de, ji ber hîma hêza ARGK, dijmin nekarî xwe rabigire û debarbîke. Gelek kuştî û birindarên dijmin çêbûn. Hinek ji polêsan, şirtiyan û endamên hêzên taybetî hatin kuştin. Mêtîngerên Tirk, kuştîyên ji xwe nola şirtiye û komiserêkî birindar pejirandin. Mêtîngerên ku herdemê kuştîyên ji xwekêm şanidikin, vê carê ji serî dan derewên xwe ên herdemê. Ji ber ku, weke agahiyan ji Kosarê gihan me, tê gotin ku gelek kes ji dijmin hatine kuştin.

Yekitiya ARGK, ku livbaziyeke jêhatî bikaranî û çendekê bajêr vegirt, dure xwe ji bajêr dûrxist. Di vê rûdanê de, ti kuştî ji pêşmergan nebû. Ev bûyer, şahiya gelê me hêj ji xurt û bi hingeh kir.

Li bajarê Bêtlîsê navça Tatwanê kamyona cebilxanê hat firandin

Kamyonek ku ji bajarê Amadê hacetên leşkerî dikişand bajarê Wanê, li dora navça Tatwanê hat firandin.

Weke nûçên gihan me, tê gotin ku ev kamyona belediya Wanê, ji bajarê Amadê cebilxane barkiribû. Çek û hacetên kamyonê de, gişt hatin şewitandin.

Tandîn. Tevî cebilxanê, komyon ji şewitî.

Berî ku kamyon bê bombe kirin, pêşmergan şofêr ji kamyonê derxistibûn, lewra tu kes nehate kuştin. Weke em tîgî hêştinê, digel firandina kamyonê agirekî mezin ji derketiye.

Nimunka bênişê ji tengezarî û aloziya mêtîngerîya Tirk :

"Liserxwe çek gerandin li Kurdistanê bû serbest!"

Weke biryareka nûh ku roja 4'ê Kanûnê 1987'ê di rojname mirî de hat nasdan, kesê bi-xwaze ê din dikare bi serbestî çek li ser xwe bigere. Ev biryar ji bo 11 wilayetên li Kurdistanê hatiye pejirandin. Kin bê gotin, li bal xwe gerandina çekan li Kurdistanê e din serbest!

Biryara dewleta Tirk wusa dibêje. Sedem ji, ji binî eşkere nekirine. Lê sedem pir ronakî. Kijan demê dewleta Tirk bera xwe bide gelê me, pêşî dixwaze gelê me bîçek bike. Lewma gelek zagon di vê barê de derxist û xwest bikarbêne. Domana bikaranîna zagonan de jî, gelê me kuşt. Armanî diyar û berçavbû. Dixwest derfetên parastina gelê me ji holê rake û bi hesanî gelê me bi destê xwe ve bîne.

Lê mêtîngerîya Tirkan, ji hêlekê çek komkir, ji hêla din jî çek belavkir. Gelê me bîçekkir, lê çînen serdest ên xulam bi çekan kemilandin. Di diroka çînen serdest ên Tirkan de vê barê de gelek nimune hene, wek: Alayên Hamidiye!

Dewleta kemalist ji vê serpehatinê domand. Ji axayên

cahş, milîsên eşkiya ên bi navê, "Kuvayî Milliye" saz kir û berda gelê me. Tiştên serhildana Şêx Seid de çêbûn, li Dêrsimê jî birêketin.

Belê gelê Kurd tucaran çek ji destê xwe berneda. Lew çek namusa gelê me bû.

Piştî rejîma 12'ê Êlûnê, bi hiceta komkirina çekan, gelê me dagirtin zindanan, hingavtin û dan ber lédanê.

Lê 15'ê Tebaxê 1984 dure hat. Konevaniya mêtînger perçiqî. Dewleta Tirk şuna çek komkirinê, çek belavkir. Şert ji ev bû, ku kesên çek bigirin, giring bû li dijî pêşmergan birawestin.

Bin siha axayên welatfiroş de, yekitiyên milîs hatin saz kirin. Bi zorê çekên xwe kirin destê gundiyan Kurdistanê ên hêjar û belengaz. Hemû berpirsiyarên dewletê û cahş xwe bi çekan xemilandin.

Lê ev gişt pere nekirin. Çetevanî fişkilî û perçiqî. Parêzkariya gundan belavbû û hilweşî.

Niha ji dixwazin destura li bal xwe gerandina çekan bîdin. Dewleta Tirk bi vê nolê dixwaze milîsiyê xurtbike. Bi-

Li Dêrika Çiyayê Mazî dijminê mêtînger hate perçiqandin

Roja 6'ê Kanûnê li Dêrika Çiyayê Mazî, şerekî giran ku ji beyanê heya êvarî doma, derket. Hêzên ARGK êrişek birin ser îstasyoneka benzîne û parka TIR'an a navnetewan. Dure şerekî giran digel hêzên dijmin derket. Di şer de, 4 pêşmergên ARGK berxwedaneka leheng birêxistin û şehîd ketin.

Hêzên ARGK, di navbera bajarên Kosar û Ruhayê li ser rêya "Îpek"ê li dora bajarê Dêrika Çiyayê Mazî êrişek birin ser îstasyoneka benzîne. Livbaziyeke dorfireh bikaranîn. Dest danîn ser 5,5 milyon Lîrên Tirkî ê welatfiroşê cahş û xwediyê îstasyona benzîne. Dest danîn ser çeka şirtiyeke. Dure parka TIR'ên navnetewan vegirtin û agir berdan TIR'an û îstasyona benzîne.

Piştî rûdanê hêzên ARGK 2 hevkarên dijmin tevî xwe birin û çendek paşê dîsa berdan.

Her di wê şevê de hêzên ARGK li gundê Mişenêş li Dêrika Çiyayê Mazî rastî hêzên dijmin bûn. Şerekî giran derket. Şer tevayî şevê doma. Dij-

min hêzên xwe ên leşkerî li cihê rûdanê gelek tîkuzkir. Xwest dora pêşmergan bizivîrêne. Lê ji ber berxwedaneka keleş a pêşmergan, daxwaza dijmin bi serî neket. Herçûqasî tava rojê hilatibû ji û dijmin hêzên xwe gelek xurtkiribû ji, pêşmergan çend caran çemberên dijmin şikandin û xwe rizgarkirin. Hêzên dijmin perçiqandin. Weke agahî û nûçên gihan me, 14 serbazên dijmin tevî hinde serleşkeran hatine kuştin. Hevqasî ji birindar ketine. 4 pêşmergên ARGK jî şehîd ketin.

Du bûyerê hêzên mêtînger bi çavsorî êrişî gelê me kirin. Gundiyan gundê Mişenêş tev girtin. Bin hingavtinan de wan birin qereqolan. Taliya hingavtinên dij-mirovahi, 3 gundî hatin kuştin.

Li Dêrsimê 3 sîxur hatin kuştin

Li Dêrsimê gundê Halbarî, destpêka meha Kanûnê de 3 sîxur û welatfiroş ji hêla pêşmergên ARGK hatin kuştin.

Li Dêrsimê şerê rizgariya netewî bi livbaziye xurt pêşveçûna xwe didomîne. Herrojê derbên nûh li mêtîngeran û cahşên wan tên xistin. Bili hoyên zivistanê ên bêdebar, pêşmergên ARGK, fidekariyeka herî mezin birêdixin û livbaziye rizgariya netewî bi awakî tunde bilind û pêşdixin.

Destpêka meha Kanûnê de

Avahiya ANAP li Nisêbînê hat bombekirin

Li Nisêbînê, li dijî merkeza partiya ANAP, livbaziyeke bi bomban hat pêkanîn.

Iroj ANAP partiyeke wusa ye, ku pêşemin li Kurdistanê nûneriya konevaniyên faşîst dike. Azînenê konevaniyên faşîst li Kurdistanê bikartêne û li hemberê têkoşîna serxwebûna gelê me diraweste. Ji ber vê yekê, avahiyên ANAP û berpirsiyarên vê partiye di nav hedefên livbaziye me de ne.

Taliya bomba ku li Nisêbînê avahiya ANAP'ê de peqî, xusareka direvî a mezin derkete holê. Ji ber ku bombe bi şev peqî, mirî an birindar çênebûn. Lê avahî, yekber hate hilweşandin.

Li bajarê Licê bombeyek peqî

Roja 1'ê Kanûnê, li navça Licê bajarê Amadê, li ser rêya tomoşîlan bombeyek hat peqandin û şirtiyeke (bekçî) birindar ket.

Ev bombe ji hêla hêzên ARGK hatibû danîn. Gava şirti li pêl bombê dike, bombe dipeqe. Weke tê gotin, birinên şirti girtiye, gelek xedarin.

Ev livbazi roja hîlbijartinan bikarhat. Bi wî awahî hîma şerê rizgariya netewî, yekcardin hat şanikirin.

li navenda êrdama Dêrsimê gundê Halbarî, êrişeka hêzên ARGK pêkhat. 3 sîxurên ku li vî gundî bûn, bi mirinê hatin cezakirin.

Bilî hemû bangên hêzên ARGK, ev 3 sîxurên dîlkîret dev ji karên xwe ên kîret û gemar bernedan û welatfiroşîya xwe berdewam kirin. Ji ber vê sedemê hêzên ARGK, van dijminên gel bi mirinê cezakirin. Bi êrê gotina şeniyê gundê Halbarî, livbazi bicîh hat anîn.

Operasyonên mêtîngeran avê de diçin

Operasyonên mêtîngeran, ku berî hîlbajartinên gelenperî kêmibûn, destpêka meha Kanûnê de li gundan û bajarên xwe ji nûh lezandin. Dijminê mêtînger bi operasyonên tunde, pîkolyeka dijwar birêdix û girsên gel ên welatperwer diêşene. Bi vî awahî mêtînger dixwazin gelê me, ji şerê rizgariya netewî durbixin û çavê gelê me bişkênin û di nava refên gel de tîrê belavbikin.

Dijminê mêtînger, gelê me yekderbê dike hedefê xwe. Gelek kes digire, dihingivîne û dixê zindanan. Heya niha bi sedan mirov hatine girtin û ji lédanê hatine derbaskirin. Hinek ji ên hatine girtin derdixin pêşîya rojnaman û televizyonê û bi rengê "endamên PKK" bin

tên naskirin. Bi vî awahî jî, dixwazin li pêşîya awira gelemperî xurtiya xwe şanibikin û bêjin, "me derbên mezin li PKK xistin". Herwusa dixwazin girsên gel pasîfîze (bêliv) bikin. Armanca operasyonên ku vê taliyê li bajarên Amadê, Mêrdînê û Serêkehnî (Ceylanpınar) çêbûn bi vî nolê ye.

Dijminê mêtînger, mîna heya niha ji niha û pêde jî bi operasyonên xwe wê nekaribe biserkeve û operasyon, wê di avê de biçin. Gelê Kurdistan dijminê xwe iroj rind dinase. Bêşerefiya dijmin gelek ronî ye. Her êrişî li dijî gelê me, wê bersiva xwe bigire. Pîkolî û nîriya dijminê çavsor, dikare tenê agirê şoreşa Kurdistan geştir û xurttir bike...

★

Karbidestiya emperyalist a Frense, weke daxwazên dewleta Tirk a faşîst, 3 welatperwerên ji Kurdistanê koçberê welatê Gabon li Afrîka kir

Berî niha bi hefteyekê, karbidestiya Frense 3 welatperwerên Kurd bêsedem xiste bin çav. Hinde sedemên bêbingeh avête holê. Çi bi awakî sansasyonel wanan koçber kir.

Karbidestiya Frense herwusa dora 10 Îrani jî koçberkir. Bi vî awahî jî hêlekê dixwaze pêwendiyên xwe digel rejîma Îranê pêşvebibe, jî hêla din jî dixwaze bi vî awahî, bi dizî û bêdeng tewrê xwe li dijî welatperwerên Kurd deynê holê.

Ev bikaranîna Frense, bilî alikariya jî bo dewleta Tirk a faşîst, nayê tu manekî din.

Emperyalîzma Frense ku dirokê de risteke pêşemîn bo dildariya gelê me leystiye, iroj jî li dijî Têkoşîna Rizgariya Netewa Kurdistan him digel Tirkîyê him jî digel rejîma Îraqê hevkarîya xwe pêşvebibe. Vê taliyê de dewleta Frense û monopolên wê, avakirina barêgaha radar li Tirkîyê girtin serxwe. Lê jî bo vî yekê jî, hinde daxwazên dewleta Tirk bicihtênin, daku bikaribin vî daxwaza xwe bicîh bînin. Herwusa Frense û Almanya Rojava dixwazin balafir û çekên zirxî bifiroşin Tirkîyê.

Ger em vî pîrsê tenê jî aliyê dadî û ehlaqî jî bînin berçavan, pîr eşkereye ku dewleta Frense bîfihîtiyeke mezin birêdixe. Bin siha demokratbûnê, hevkarî digel rejîma Tirk a faşîst birêdibe.

Berpirsiyariya ERNK li Ewropa roja 10'ê Kanûnê di vî barê de belavokek derxist. Komploya karbidestiya emperyalista Frense wusa pişangekir û rabirî:

"Ji ber ku hedef û planên rejîma mêtîngera faşîst binkeftî dibin, karbidestiya emperyalist jî dikevin nava aloziya bêhnstiyê. Hînkara vî a eşkere ye ku karbidestiya Frense a emperyalist, 3 welat-

perwerên ji Kurdistanê koçberê welatê Gabon li Afrîka Navîn kir. Tu bîngeheka dadî a koçberkirina van welatperweran nîne. Karbidestiya Frense mêtîngera xwe bo mêtîngeriya kevnare jî nûn ve birêdixe. Xwe dirêjî bikaranîna xwe ên qurna navîn dike. Sedema bi vî nolê birêketina Frense jî, tirs û bizdana mêtîngeriya Tirk a faşîste, ku rojbîroj li hemberê têkoşîna gelê me tengezartir dibe. Niha karbidestiya Frense jî dibe hevkarê vî tirs û xofê. Bi vî bikaranîna, ku mirovan jî hemû azadiyên maf û dadî qutdike, Frense jî şerêfa xwe a netewî gelek tişt hundakir. Daku xwe li bal rejîmekê şerî bike, ku ev rejîm rehmet li faşîzmê. Hêtlêr dixwêne, dewleta Frense xwe ruswaker. Bi koçberkirina 3 welatparêzên Kurd ku tu gunehên wan jî bilî ku lawên gelekî dîlî ne, nînin. Gunehên welatperwerên Kurd tenê eve, ku ewan serî li dijî dildariyê hildane. Koçberkirina 3 welatparêzan ber bi welatê Afrîkê de, bi navê dewleta Tirk a faşîst bicihtê. Ev rûdan "Dawekî Dereyî" a nûne, ku hikumeta Frense a emperyalist li welatê xwe birêdixe."

3 welatperwerên hatin koçberkirin li Gabonê dest bi berxwedana mirinê kirin

3 welatparêzên Kurd ku bûn goriyê komploya karbidestiya Frense û ber bi Afrîka ve hatin nefikirin, li Gabonê dest bi berxwedana birçîmayînê heya mirinê kirin, jî ber ku zû têgihêştin ku ev komplo li dijî gelê Kurdistan û Têkoşîna Rizgariya Netewa Kurdistan e. Bi lez delametên xwe jî bo şerê rizgariya netewî, destpêkirin ku bicîh bînin.

Li Brûksel civîna rojname

Roja 11'ê Kanûnê, berpirsiyariya ERNK li Ewropa li Brûkselê di "merkeza weşanên navnetewan" de, civinek bo rojnameyan çêkir. 18 rojnamekar tîkili civinê bûn. Li kêleka dengê Emerîka û radyoya Hollanda, gelek radyo û rojname dengûbehs jî civinê belavkirin.

Berpirsiyare ERNK, sedemên koçberkirina 3 welatparêzên Kurd jî bo rojnameyan da nasdan. Li ser dijnînahiya dewleta Frense li dijî gelê Kurdistan û hevkarîya digel mêtîngeriya Tirk a faşîst rawestiya.

Di konferansa mafên mirovan li Tirkîyê de nunerê ERNK şovenîzma TKP pişangekir

Konferansa rojê 27 û 28'ê Mijdarê de jî hêla "Koma Dostên Tirkîyê", li bajarê Parîsê hat çêkirin. Ev "Kom", di mehên Tirmeh û Tebaxê de, di vî salê de, ku livbaziya li Kurdistanê pîr bilindbûn, bi xebatên TKP (Partiya Komunîsta Tirkîyê) hate damezrandin. Herçûqasî di nav komê de hinde mirovên dîpkar jî hene, xebatên mîna lobî bo parastina Tirkîyê li derveyî welatên birêvebirin.

Serekê komela aşitiyê ê kevn Mahmut Dikerdem û serekê komela mafên mirovan Ay Nevzat Helvacî jî Tirkîyê hatibûn konferansê. Li kêleka van kesan gelek endamên TKP jî beşdarbûn.

Endamên Tirk, jî bîni behsa Kurd û Kurdistanê nekirin. Di konferansê de hinde kes

Tirkîyê rexnekirin. Lê endamên Tirk, li dijî wan rawestiyên û dixwestin ku tu kes Tirkîyê rexne neke.

Endamekî Ingilîz ê di komîsyona dadgerî de, bang li Tirkîyê kir, ku peymanê Lozanê dermafê Kurdan de biciht bîne. Lê ev kesê xulam xwest jîbîrbike, ku welatê Kurdan bi destê vî peymanê hatîye debaşkirin.

Heyeta Tirkan xwest bîrawestîne, ku berpirsiyare ERNK pîrsa Kurdistan neynê konferansê û tîkili konferansê nebe. Lê daxwaza wan biserneket.

Berpirsiyare ERNK bilî rastîya vî konferansê, pîrsa Kurdistan kîre babê gûtibêjê Şovenîzma TKP pişangekir û rabirî. Bersiva endamê Ingilîz, ku dermafê Lozanê peyivîbû, da. Erişî tewra şovenîst a

Berpirsiyare ERNK jî Frense xwest, ku bi lez dev jî van bikaranînan berde. Heke ev yek neyê bicihanîn, pişangekirina Frense wê xwe bilezêne.

Xweragirtina birçîmayînê li Parîsê

Berxwedana birçîmayînê, ku jî hêla 15 welatperweran roja 7'ê Kanûnê li dêrekê hat destpêkandin, bilî xebatên polîsan bo rewestanîna, didoma. Welatparêzên Kurd, berxwedana xwe di eywana Komela Karkerên Welatparêzên Kurdistan (KKWK) de berdwam dikin. Malbat û nasên welatparêzên hatine nefikirin jî, tîkili berxwedanê bûn. Welatperwerekê temana wê bêtîrî 70 salan jî tîkili livbaziya bûye.

Awîra gelemperîya Frense û rojnameyan Frense nêzikahiyek jî bo berxwedanê şanîdikin. Televîzyona Frense, berxwedan weşand.

Kiryara protesto li Kolnê

Roja 11'ê Kanûnê, dora 30 welatparêzên Kurd xwestin avahiya rêya asmanî a Frense zefbikin. Lê polîsên Alman, nehêştin ku kiryar biciht bî-

tin. Lewma welatperweran, livbaziya xwe a bo vegirtinê, qulibandin protestoyekê li dijî Frense.

Livbaziya vegirtinê li Den Haagê

Roja 10'ê Kanûnê, dora 30 welatperwerên Kurd li Hollanda avahiya balyozxana Frense vegirtin. Koçberkirina 3 welatparêzan ber bi Gabonê ve protesto kirin. Livbazîkar namên protesto gihandin berpirsiyare Frense. Rojnameyan Hollanda livbazi weşandin.

Civîna rojnameyan li Parîsê

Komitên ji Kurdistanê civinek bo rojnameyan çêkirin. Avukatêk ku bi navê Koma Netewan çûbû Gabonê û hoyên rewşa ên hatinê koçberkirin jî ber çavan derbaskiriye, tîkili civinê bû. Herwusa nezikî 20 nas û malbatên ên hatine koçberkirin û nunerên rêxistinî şoreşger û demokrat jî beşdarbûn.

Gelek endamên rojnameyan û televîzyonê civin nasî guhdar û xwendevanên xwe kirin.

Welatparêzên ji Kurdistanê, wê livbaziya xwe bo pişangekirina Frense û rawestandina bikaranîna bîmaf, bidin berdwamkirin.

Civîneka Koma Netewan

Civîna gelemperî a Koma Netewan de, mafdariya tevgerên rizgariya netewan û mafê çarenusa netewan arek din hatin pejirandin.

Biryara pêşniyar a ku jî hêla welatê Zîmbabwe bi navê "terorîzma navnetewan" û li dijî nijadperestîya Afrîka Başur pêşkêşî civîna Koma Netewan bû, bilî hêwestiya çend dewletên emperyalist û mêtînger ên mîna Emerîka Bakur û Tirkîyê, bi pîraniya endamên Koma Netewan hate pejirandin.

Biryara pêşniyar a ku hate pejirand, duxuyandike ku şerê hemû netewan ê li dijî mêtîngeriya û nijadperestiyê, herdem mafdare.

Hevkariya hêzên demokrat bo têkoşîna me xurtdibe

Danimarka: Hêzên demokrat ên Danimarka, alikari û hevkarîyên xwe bo têkoşîna me xurt û mezintir dikin. Ev encam, encamêka pêşveçûna rizgariya gelê me û xebatên welatperweran e.

Di van rojên taliyê de, li Êrdîna Fyn li Danimarka gelek civinên agahdariyê bo demokratên vî welatî hatin çêkirin. Di rojên 6,7 û 8'ê Mijdarê de livbaziya agahdariyê û nasdanê, ku herrojê 14 seetan doman, birêketin. Dora 15 hezar kes beşdarbûn. Demokratên Danimarka pîrsên xwe li dermafê têkoşîna me kirin û hatin ronakkirin. Gelek kovar û belavokên bi zîmanê Danimarka belav bûn.

Herwusa radyona me, "Dengê Şemzînan", ku weşanên xwe bi zîmanê Kurdî, Tirkî û Danimarkayî pêşkêş dike, piştigiriyeka mezin da civinên agahdariyê.

Demokratên Danimarka ên hevkar û piştgir, taliya civînan de, "Komela Dostaniya Kurdistan" damezirandin. Bi belavokeka bo rojnameyan, hat duxuyankirin, ku armanca komelê, "hevkarîya bo Têkoşîna Rizgariya Netewa Kurdistan" e.

— Bijî Têkoşîna Rizgariya Netewa Kurdistan!

— Bijî hevkarîya navnetewan!

Dilxwazên ERNK li Fyn

Koma govenda zarokan nunerîya Kurdistanê kir

Roja 9'ê Kanûnê 1987'ê, li Almanya Rojava bajarê Dortmundê rêxistina bi navê KSG (Yekitiya Xwendevanên Katolik) mihîrcana xwe a salwestî çêkir. Bi navê piştigirtên Têkoşîna Rizgariya Netewa Kurdistan, koma govenda zarokên Kurdan jî bajarê Bochumê, tîkili mihîrcanê bû.

Li kêleka koma govendê a zarokên Kurdan, komên folklorî, muzîkê û şîno ên ciwanên welatên mîna Îrlanda, Endonezya, Filistin, Şîî, Îran, Boliyya, Almanya Rojava û gelek welatên Afrîka jî beşdarî mihîrcanê bûn û nunerîya gelên xwe kirin. Mihîrcan, bo hevkarîya gelan bi destê ciwanan û bi rêya çandê (kultûrê) bû nimûneyekê hêja û giranbûha.

Bernamên hemû komên ku tîkili mihîrcanê bûn, rastî şahiyê bûn. Koma govenda zarokên Kurdan jî, bêhtirîn bala mirovan kişande serxwe û vexwendî bi leyistokên gelêrî ên Kurdan gelek dilxweş bûn.

Girtiyên şoreşger liberxwe didin

Komek ji girtiyên şoreşger ku jî dawa Dev-Sol derketin pêşîya dadgahê, li dijî pikolî û hingavtînan protesto ya xwe bilindkirin.

Girtiyên şoreşger ên ku bi zînciran tînan girêdan û li bin lêdana nunerên girtigahê derdikevin pêşîya dadgahan, bi vî awahî berxwedana xwe gihandin koçbera nû. Dadgah û girtigahên Tirk ên faşîst, herdemê mafên mirovan bin lîngên xwe perçiqandine û girtigahên qurna-navîn tînan bîra mirovan. Herbabê hingavtînan pikolî li ser girtiyên tînan bikaranîn.

Li dijî van pikolî û hingavtînan, girtiyên şoreşger herdemê berxwedan bilindkirine.

Bi berxwedana birçîmayînê û hwa van bikaranînan protesto kirine û dikin.

Komek ji şoreşgeran ên dawa Dev-Sol, ku derketin pêşîya dadgahê, bikaranîna dewleta Tirk protesto kirin. Çilên li ser xwe dirandin û durîşma, "Şerêfa mirovatiyê wê hingavtîne binkeftî bike!" bang dan.

Malbatên girtiyên jî tîkili vî berxwedanê bûn. Gava malbatên girtiyên dîtin ku lêdan li girtiyên tînan, durîşma bang kirin û protesto ya xwe bilindkirin. Taliya vî berxwedanê, dadgah 6 meh eza da girtiyên. Ev rûdan, rûçkê dadgahên dewleta Tirk xweş datêne berçavan.

SERBORIYEK JÎ LÊDAN Û HÎNGAVTÎNÊN LÎ BAJARÊ ŞÎRNEXÊ

Melle Xerip

DESTPÊK HÊJMARA 43. DE

Carek din em bi rê ketin. Em ketin ser rê. Berê me kete Şîrnexê. Ji nûn ve ez tehdît kirim. Yek ji yên sivil bi rihbû. Ewî hin tişt got. Min xehere neda. Bişev em gihan Şîrnexê. Ez birim eihêkê. Lê min nedizani kudere. Paşê min zani ku, ew der nevala ku alay tê de ye. Ez peya kirim. Berê min dan diwarekê. Serbaz li dora min bûn. Destên xwe danibûn ser tetikan. Lê dişa ez siwar kirim. Hindek ez birim dişa ez peya kirim. Ez birim xistim avayiyeka dirêj. Ez buhurandim mezelekê. Ji nişkan ve yekî got: "Fikret!" Çend raran dengê: "Fikret, Fikret!". Hate gubên min. Paşê gotin: — Çima tu bersivê nadi? — Navê min ne Fikret e. Navê min ...

— Navê te e? — Navê te e? — Ne, ... Ne wusa ye, navê min ... û ez mela me.

Li ser serê min xwe berhev kirin. Danin min. Ez nizanîm çuqas li min ket. Bi kulman, bi pihinan û daran li min dixistim; dijin û sixêlên kîret dikiran. Gotin: — Wê tu bêji navê min Fikrete!

— Min gote hewe navê min ...

Tiştên min ji min girtin. Seeta min jibîr kirin, ma destê min de. Yekî darek da destê min. Rahişte seriyê din û ez birim. Ez birim eihêkî, min dît ku li wir qir û qiyamete. Dengê "hewar hewarê" bilind dibû. Ez kirim qoxusê de. Wê şevê ez li wir mam. Nêzîkî sedûbîst kesan li wir bûn. Lê gişt yê herdanê bûn. Wê rojê hatin herdan. Ez tenê mam. Qawîşek li mikabilê min bû. Kesên pêwîst li wir bûn. Hatin ez lûrim kirim nav wande. Piştî roj duhev derbas bûn. Rojê ... dida, ... deli, ... bîst û sîh, ... roj borin, lê hê em tê de bûn. Dest bi pîrsiyariyê (sorguyê) dixwestin bikin.

PÎRSYARÎ

Çend roj hû sorguya (pîrsyariya) me destpêkiribû. Hêj ji berdewam dikir. Me heşt kesan, bi hev re dibîrîn. Dema çavaran em dibîrîn. Her tîrî du roj li pêşiya me bûn. Du rojan serhev, şev û roj me dihingavtin. Gava em dibîrîn eihê pîrsyariyê, li wir ji me dihingavtin. Îşkence li wir ji hebû. Heryekê ji me dîlirin dixistin mezelekê. Bi yek çarê deng bi avahiyê diket. Dengê daran, dengê mirovan bilind dibû. Deng û qîra hortîştî hebû. Navê kesên ku îşkence dikiran, "camavar" hatibû danin. Rasti ji ew hov û zînatkar "camavar" bûn. Bê rehm bûn. Delî deqîqa paşê deng dibîrîn, herkes bêhiş diket. Piştî me dibîrîn pîrsyarê. Sê kesan pîrs ji meriv dikiran. 2 polis bûn, yek serleşker bû. Gava ez birim, çavên min girtibûn. Lê ji çûkan pêve, min xwar didit. Serleşker xeber nedûla. Pîrperek (defterekî) li ber bû. Temaga dora xwe dikir. Ji yên sivil yek diçû û dihat. Pîrsyar dikir. Bersivên

xwe kurt û zu dixwest. Nedihişt meriv hîzra xwe bike. Ji destpêkê ve digot:

— Navê te çi ye? Tu ji kuyî? Tu çend saliyî? Tu zewiciyî an ne? Tu zewiciyî, çend zarokên te hene? Karê te çi ye? Tu Kurdî? Tu Apocîyî? Navê te e? Xel çi ye?

Navê min li nik xwe danî. Min Fikret. Bi vî navî gazi min dikiran. Gelek li ser min diiman. Her tîrî digotan:

— Tu melayî, eihê dinî. Xelk bawerîya te dikin. Tu ji zanayên milleti. Lê tu alikariya dewletê naki. Hun bi Kurdî xeber didin. Hun dibîrîn heykar ji Apocîyan re. Tu bi keşan re didî û distênî. Girêdanên te bi Ermenîyan re heye.

Ey tiştên digotin, gişt hê bîngêh bûn. Tiştêk destê wan

de nebû. Giringbû ez xwera-bigrîm. Xwe sist nekin. Min gelek cesaret ji heval C.H. distand. Mirovekî pir xwera-girbû. Jialikî digotin min: "Tu çawan debara xwe û zarokên xwe bi vî meaşê hindik dikî" ji aliye din digotin min: "Tu alikariya PKK dikî. Heke tu rast nebêji, wê tu vedê de bîminî. Tu wê puç bibî û biçî." Carekê ji min pîrsin:

— Tu Kurdî?

Min bersivê, ku pê tîr nebûn da wan:

— Ez "memurê" dewletê me.

Yek ji wan hêrs bû û qir da:

— Dizanîm tu "dewlet memurîsin!" Tu bi Kurdmanê dizanî? Wê heje min.

— Belê ez dizanîm. Ez Kurdmanê, Erebi, Tirkî û Farisî dizanîm.

— Ez ji Erebi dizanîm.

Diyanbû ku, ji Ereben Mêrdinê bû. Km bê gotin, tiştik ji min neket destê wan. Lê gişt bi dewla serê hindek hevalên weke C.H., U.H. û U.M. bû. Ew mirovên xwera-girbûn. Bê tîxup lêdan û hingavtin li van şoreşgeran dihat kirin. Dişa ji tiştêk nedigotin. Tiştêk ji wan nedikarin talimbikin. Ser vê qasê ji, dema qeys û firsend diketî destê wan, digotin me:

— Sebr û hedera xwe bikin. Gişt wê bibulure. Ey berxwedan ji bo welatê. Vêna ji bir nekin. Berxwedana welatparêza dibe kul û nexweşî, dikeve nava dilê neyaran de. Dijmin pê gêj dibe, nîzane çî bike. Bi berxwedanê hemû tektîk û xeyalên wan tîr perçiqandin. Avê de diçûn. Bala weliye yekê he û hew.

XWERAGIRTÎN

Berxwedana li diji lêdan û hingavtinê gelek xurtbû. Lewra baweriyek xweş ji bo şoreşgeran, bi taybetî ji ji bo pêşmergan çêbû ku, berxwedan derbek mezin li dijmin dixê. Gava derbek li dijmin diket ji, mîrxasiya girtîyan mezintir û xurtir dibû. Neyar bêtir jar dibû. Ew rîka ku dijmin ji pêşmergan hildida, li ser me dirjandin. Lê dibû sedema ku em bizanibûn, dişa ji destê pêşmergan lêdaneke kujek xwarine. Tenê ji sedan 2 kes serên xwe ditewandin. Ew ji kesên nezan an tirsonek bûn. An ji xwera-girtîna wan sistbû. Xeber didan lê tesîreke zêde ewan nedihîşt ser girtîyan.

Gava xwestin me berdî, em birin ber diwarekê. Li derve, ber diwar em rêzkirin. Em bistûşê keshûn. Hada me li wir ji girtî. Gava em berdî, tiştên ji me xwestin hebûn. Vê barê de wusa gotin:

— Divê hun dikariya dewletê bikin. Gava Apocî bîn gundên we, an hun wan li derekê bibînin, agahî bi gubîrîn dewletê. Kude ew diçûn? Çi hê çûyina wan bîjin me. Heya sê mînan, divê hun ji gundên xwe dernekevin der. Divê hun neqin tu ehan. Heke hun biçin eihêkî dir, navûşana xwe ji me re bihêlin. Tenê bi destur hun dikarin derekê ve biçin.

LÊDAN Û HÎNGAVTÎNÊN LÎ ŞÎRNEXÊ

Ez dikarin bîjin ku, zîlm û îşkence li şîrnexê Şîrnexê e azadîxwazê Kurd dibe û hat kirin, li dinê kêm tê dîtin. Ew hingavtinên nayin bir û hiş mirov, li Şîrnexê ji bikaranîn. Hereurê lêdan û hingavtin hebû. Herhabê sext û sistem-karî bikardînin. Hindek ji wanan evên jêrin:

- 1— Pîldana eihê rumîştî (pompekîrîn).
- 2— Çerexandayîna eihê siyarê.
- 3— Feteqe (bi hacetêkî lê didan ku mirov radikir hewayê).
- 4— Weke gokekê (top) bi mirovî leyistandin.
- 5— Meriv dixistin qetesekê û diguştin.
- 6— Dalaqandin.
- 7— Rut û bêstarkirina jin û mîran.
- 8— Nistina eihêkî sar û cemulî de.
- 9— Şev û roj di qedemgekê de hiştin.
- 10— Temasa digel mirovan (nîhuş).
- 11— Di nava kêç û sipehan hiştin (weke xweliye pir bûn).
- 12— Çend rojan li ser kursî kirî ruştandin û girêdan.
- 13— Nistina nava bidoneke tîji ava gemar.
- 14— Çend şev û rojan girêdana dev, dest û çavan.
- 15— Razandina ser betona şil.
- 16— Bi hevdû hingavtin û lêdan.
- 17— Herhabê lêdan.
- 18— Herhabê sixêl dijin û xebere kirin.
- 19— Çend şev û rojan nehiş-

tina razanê.

20— Çend şev û rojan bî av û xwarin hiştin û hew.

Ne hesaniye ku ez giştan, yekê yekî biwîsimin. Çawa dikiran, mirov dikare ji xwe re bîtkire. Em hînkare pîldanê bidin. Piştî eşayê di qawîş de destpedikîrîn. Not û heşt kes, em di yek mezelê de bûn. Her çarê 2 kes pîldan. Herkesê 3 seetan pîldan. Şevê 6 kesan pîldan. Ez dikarin bîjin ku, herkesê ji yên li ba me pîldan. Vê azîne pir hikardînin. Lê bi pîldanê qayil nedibûn, piştî wê ji çerexan helu. Dengê min: "izz-izz-izz", dihat. Pêrê ji sixê û dijin dikiran. I digotin: "Dê hêje, kamin hevalên te? Kîne hevalên te? Navê te xel çi ye? Siximak li ku derê hene?" Digel vê, lêdan ji hebû, li belê hiş mirov zu diçû. Nedigihîşt seetêk mirov bêhiş diket, paşê mirov didan piştî yekî û dibîrîn, davêtin derekê.

Hevalêk bi navê L.H. yek ji bi navê H.C. hebûn. Wanan ji puyan davêtin erde. Dengê weke e dahalê bilind dibû. Dure yekî din tanîn digotin wi: "Ev hevalê te mir. Me wi bir avêt. Nihî tu çî dizanî bêje. An emê welê li te ji bikin, an ji wê tu bîji." Çi gotibin yekî berê, evî gotin an dişa digotin. Rasti ev hevalên wan gelek xwera-girtî bûn. Faşîst teng-zar û gêj dikiran.

Karên didan destpêkirin, bi vî rewşê berdewam dikiran. Heya roja dure dihat, xwew û rihetî ji tûkesî re nedîna. Dibû «kule-kule» girtîyan.

Lê hema ez çawa hukim biraderên heja!

Tiştên gelek behtir hene, lê ez nikarin nasti we bikin. Li min bibulurîn. Hun dikarin ji xwe re giştan ber çavandîr bas bikin. Hûnê bizanibûn ku serî çemandin daxwaza dijminê. Ne parastina malên gelek Kurdistanê ye. Dîjmin me terqîdanîna nava Kurdan. Ere Kurdî kurde. Ger îroj dostê hukmê ji be, wanan min maşekê ji xwe re bixebitene ji gava karê wî biqedê, wê dostê xwe ji bavêje kuxa rixê de.

Girînge em gişt dest bidin destên hev. Em xwe hukim yek. Zutirîn welatê xwe ji bin destê neyare faşîst derxînim. Welatê xwe bi serxwebûn û azadîyê sorgul bikin. Em welatê xwe e şerîr bikin buka eihane. Bikin gorîstana Tirkên mîrînger û xwîxwar. Em welatê xwe ji bebext û xavîman, ji welatîrîşan û cahşan paqîj bikin.

REWŞA GÎRTÎXANÊ

Hêjmara me di qawîşekê de 98 kes bû. Gelek çaran em bêtir dibûn. Lê mearan em kêmîr nedibûn. Em li ser erdê rudiştin û radîzadan. Li dora me hinde tîr ji hebûn. Li nik me hin eihê kuştîyan ji hebûn. Hinek li ser rudiştin. Çendek betanî ji hebûn. Tiştên raxistinê gişt ev bûn. Piraniya me li ser betonê rudiştin. Di nav me de kesên kal ji hebûn. Yekî ji wan, zêdeyî 120 hîst salan hebû. Navê wî H.S. bû. Yek ji bi navê H.G. hebû, 98 salî bû.

Bi roj xwe dirêj kirin nebû. Diviya bû heya êvarî em ru-niştibûna. Xwe tevdan qedexê bû. Yekî xwe tev bida, hacetek bi wî didan çekirin. An digotin: "Tu dibînî", an ji: "Tu bi hevalên xwe re dipeyîvî" û lêdîdan. Şev û rojê 2 çaran çûyina tuwaletê hebû. Beyanê carekê, êvarî ji carekê. Me çar-çar dibîrîn. Darek dirêjî destê e pêşin dikiran, yên din xwe bi piştî wi digirtan. Tuwalet ne çar tenê bûn, li di yên din de hin girtî hebûn. Şev û rojê tê de dihiştin. Lê nedihîştin gelek mirov li ba hevbin. Carna di hêjmartin, digotin: "1... 2... 3... 4...". "E zutir dernekeve wê lêdanê bixwe!". E dereng dima, lêdan dixwar. Av ji li wir nebû. Çend hefte, me dest û rûyên xwe nedîştin.

Xwarin û vexwarin pir hindik bû. Rojê carekê an hebû an nebû. Tu kes, tu rojê tîr nedibû. Beyanê û êvarî, 4 kesan re niv nan danîn. Nava rojê her yekî re niv nan danîn. Vexwarina avê çarnan rojê 2 çaran hebû. Çarnan carek hebû. Ne ku av nebû, av pirbû, lê dirjandin binê qawîşê em tê de. Ku yekî bigota: "Qomutanîm Su!". (Qomutanê min av!). Wê bigotanê: "Sus!". (Dengê xwe neke!). Ma min sibehî neda te, ma te duhî venexwar bû? Av ne didanê. Çarnan, hin kes bin xwe dimiztan. Lê nediwêrin bîjin. Ger bigota min bibîn tuwaletê ji, nedibîrîn. Kêç û sipeh ji her tiştê zêdetir bûn. Weke axa erdê gelek bûn. Sipehan girtibû laşê me. Laşê me, heya mijgulên çavên me û simbelên me, angotî der ji laşê me nemabû, herder bibû sipeh. Ji xwerê laşê me xwînî bibû. Kuştina wan ji qedexê bû. Nedihîştin mirov yekê ji bikuje. Weke derziyan laşê me de diçûn. Mirov nikare bêje, ka rewş çawan bû. Çi dihat serê wan mirovan.

Serleşkerê (astubayekî) hebû. Navê wî L.bû. Lîngeke wî felebû, feteqiribûn. Digotin: "Tu dikari sipehan ji nav rihên xwe derênî." Digot: "bele" û destên xwe davêtin nav rihên xwe. Weke min bihişt, her neqlê kulmek sipeh ji nav rihên wî didan derxistin.

Ez hêvîdarim ku, hun li min bibîhûrin. Bi gotinê ez pir tîk diçim. Ez xwe hunda dikim. Ji ber ku ez naxwazim eihê wê zîlmê dilê min de bîmine. Tiştên min niştin, hindek ji yên min li Şîrnexê dihiştin. Lê gişt tenê ji deltan yeke. Yên gelek pîrtir ji min ditine hene. Hun kê bibînin, wê bûyara min jê re bîjin.

Gotina min a dawî ye.

Ey hevalên rîka serxwebûn û azadîyê! Ey mîrxas û camêrên Kurdistanê! Ey welatparêzên welatê me! Em destên xwe bidin hev û revde rabîn! Êrîş bikin neyaren xwe! Êrîş bikin dijminên welatê xwe! Em welatê xwe ji wan re bikin gorîstan! Solên faşîstan û cahşên wan ji ser erdê xwe rakin! Jîn û mîr, zaro û kal, em welatê xwe e bindest, Kurdistanê xwe, ji hin darê zîlm û pîkeliya metîngeran derxînim!

Hem û Mem

Cankurd/1987

Hem û Mem pismamên hev-du bûn. Herdu ji gundekî bûn û piraniya jiyana wan a ku di nava pêncî û şêstî de, bi zehmetî qedandibûn, navên wan di çî kutik û defterên mirî de nehatibûn nivîsandin. Wan çî bajar û welatên dût û ne ji television, şano û sinema nedîtibûn. Û gava dibistan li gundê wan vebû, salên wan bêhtirî çilî bû û êdî çûyîna dibistanê ji, nebû para (qismetê) wan.

Lê dîsa ji mirov ji wan hîni gelek tiştan dibû...

Li gundekî nêzikî wan dawetek hebû, ji wan re jî xilat hebû. Lê ji ber ku ew herdu belengaz bûn, kesek ji gund li hêviya wan nema, ku bi hev re herin dawetê.

Hem çû axura mala xwe ya vala. Ji nav kayê tûrikê tutûnê derxist û xiste berîka saqo yê xwe û çû mala Memê, da bi hev re biçin dawetê. Memê got: Hemê!

— Hemo! Emê îro bê cigare bin.

— Çiye lo. Tu her li cigaran dipirsi? Gava em xwe bigihînin dawetê, emê li wir pir cigaran bikişînin. Tu çî xema dixwî. Li wir damarên xwe tîji dûman bike.

— Ma emê tim ji qutiye xelkê cigaran dagirin?

— Tu xema min meke! Ezê xwe biaborinim.

— Qey bi te re tutûn heye? Bi hev re ji mal derketin û

çûn.

Memê bi zimanekî xweşik û nerm, Hem ji rê êxist, ku tûrikê tutûnê derxîne û herdu li bin dareka zeytûnê rûnîn û cigaran bikişînin. Dûman bi ser wan de belav bû. Memê gote Hemê:

— Ma çima tu ditirsi, gava tutûn bi te re hebe?

— Wele bavo ez ditirsim. Dibêjin, "kurmê darê ne ji darê be, dar nakeve."

— Erê raste.

Hemê got:

— Bavo ev keyê gundê me çî dixwaze, nizanîm?

— Çî dixwaze ew mirovekî xîzê û hertim dûvikê cendirman û serkarên mirî ye.

— Lo ez kuve diherim, cendirme tên pêşiya min û li tutûnê min dipirsin. Berikên min, nav lingên min û her derka min digerin. Ez guman dikim, ku keyê gundê me wan dihevoje.

Piştî cigarên xwe kişandin, rabûn û bi rêya xwe ve çûn.

Hemê got:

— Ez çî bêjim te. Berî niha bi çend rojan biraderekî qutiya min ji tutûnê xwe dagirt û xiste berîka min. Hin ez ji nav zewiyê wî bi dûrketibûm, min dît wa du cendirmeyên qolê (ên di qaxaxiyê) ji wê ve tî. Hema ez di cihê de ji rê derketim û min kir ezê nimêja nivro bikim. Gava min filorên xwe danîn, min qutiya xwe xiste bin axê û min dest bi nimêja bê avdest kir, lê tîrsa ji cendirman bêhtir bû, ku tîrsa ji xudê tew ji bira bû. Di pêş çavên min re derbas bûn û hatin li rex min rûniştin û cigare kişandin. Bi rastî ên wan ji qaxax bûn, lê ez çî bikim dest destê wane û kes nikare seriyê xwe li wan rake û di wan tişteki bibêje.

Memê gotina wî bîriya:

— Ew rûniştin?

— Erê welleh! Min nimêj kir û wan cigare kişandin. Neçûn û ne ji axivîn. Nola du qertelên ku li hêviya mirina hespekî pir mane, ku xwe bavêjin ser laşê wî û bixwun, Hêdî hêdî tîrsa min kêm bû. Lê ew neçûn. Ê mezin ji wan Kurd bû. Bavê wî koçer bû û ji Çiyayê Gewr hatibû li Afrînê rûniştibû. Gava Frensîz ketin welêt, bavê wî li ba wan bû. Dergevanê serayê û gava Ereban welat bi dest xwe ve anîn, kurê wî bû cendirmê qolê. Ez çî bêjim piştî li min westî û kabên min sist bûn. Dîsa ji min xwe girt û min her nimêj kir. Ewê Kurd bi şîşeka hesinî ya zirav li dora xwe hut erdê dikir û li qutiye digir. Qutî di bin lingên min de bû. Gava ez reht û mendû bûm û kanîna min nema, ez rûniştim, min silav da herdu aliyên xwe û li benda pîrsa wî imam.

— Hemo kanî qutiya tutûnê te?

Min bi nermî gote wî:

— Îro bi min re nîme. Tu dikari lê bigeri.

Wî bawer kir, ku qutî bi min re tune. Loma cigarek ji pakêta xwe derxist da min û rabû çû.

Piştî wê axavtinê, demê Hemê geş bû û ji hişê xwe razî bû. Memê gotê:

— Tu mirovekî pilangerî.

— Erê!

Dilê Memê cigarek xwest. Carekê gote Hemê, lê Hemê kir, ku daxwaza wî nebihîst. Memê piştî çend gavan got:

— Tu reht nebûyî? Hemoka em li bin vê zinara bilind rûnîn.

— Na... na! Ez newestiya-me. Dilê min cigaran ji naxwaze. Mem têgihêst, ku Hem naxwaze cigaran bide wî. Êdî bêdeng ji rex boriya û hizrên xwe kirin.

Ji dûrve dengê dahol û zurnê hate guhên wan. Memê carekê li Hemê nêriya, ji ber ku di cî de rovtî kete hişê wî. Hema got:

— Wer em dîlanekê bigrin û kela dîlên xwe birijînin.

— Ma tu dîn bûyî Memo!

— Na welleh! Lê dilê min dixwaze.

— Kuro dilê te çî dixwaze û çî naxwaze! Hertim cigaran û kêfê divê. Ma nema dilê te dimire? Qey tu yê sed salên di bîji?

— Çima bira ma em naçin dawetê?

— Raste em diçin dawetê.

Ji ber ku xilat bo me heye. Gava em gihan wir emê têkevin dîlanê. Ez dibînim şerme, ku li vê çolê em dîlanê şênkin.

Mem ji wî negeri, du-sê

caran gotê û hêvîkir. Hemê got:

— Tu dizanî bo çî ez tutûnê xwe vedişêrim?

— Belê ji bo ku cendirme te negirin.

— Ha...! Malava tu dizanî bo çî ez reqs û semayê nakim?

— Ez vê nizanîm.

— Rojekê ez li ber pezê mala axê bûm. Ez bi serê xwe hosan bûm û min nizanibû çî bikim, heya dengê dahol û zurnê ji gundekî dûrve hat. Ez rabûm û reqisim, li ber dengê dahol û zurna dût. Çûm û hatim. Wê demê gavek pêşde û yek paş de, ez bi kêf û xweşi bûm. Ha mi dît, ez di binê çalekê wer bûm. Ez heya hêvarê di binê çalê de mam, heya ji gund hatin û ez derxistim.

Memê dizanî, ku ew hemû çirokan dikare bibêje, ta ku cigarekê nede wî. Loma got:

— Her bawer bike, ez ne ji bo cigaran dibêjim te. Dilê min reqsê divê. Wer em herdu bi hev re hilpekin û dapekin, weke çawa em bi hev re diherin. Li dawetê ji emê vehesin û cigaran vexwun.

Hemê bawer kir, ku Mem cigaran piştî reqsê naxwaze. Êdî gotê:

— Dê were. Mirina bi heval cejn û dawete.

Herdu pîremêr li ber dengê dahol û zurnê ku ji dûr ve dihat, hilatin û dahatin. Dîlaneka xwe ya gunreh çekirin.

Gava dengê dahol û zurnê hat birîn, herdu westiya bûn. Li hev rûniştin û bû hilkişa singên wan.

Îcar dilê Hemê cigare xwest. Destê xwe avête berîka xwe, ku tûrika tutûnê derxîne. Destê wî di berîkê vala de geriya. Li berîka di ji geriya û li berîka şewlerê xwe ji. Lê mixabin! Tutûn tune. Rabû li ciyê dîlanê geriya, solê xwe di binê axê xist û vir de çû wê de çû. Tutûn tune!

— Kuve çû!

Piştî gumanên wî li ser Memê pir bûn pêde, pîrs kir:

— Memo te tûrikê tutûnê min nedît?

Mem rabû ser xwe û bi dest û lepan axivî:

— Wey babo çî dizanim. Dawete, xelk û alem pir bû. Ma ez ji kuve dizanim tûrikê tutûnê te, kê bir.

Hemê ku nedihat xapandin, tenê baweriya xwe bi Memê dianî. Kete berîka bê binî. Ji ciyê xwe rabû û hêdî hêdî çû.

Ji wê rojê pêve, Hemê me tenê bi serê xwe diçû deran û baweriya xwe bi dostan kêm dianî.

“Destan bidne şoreşê”

“... Çawa mirov dê bawerke ev gela wê tim bindest bimêne, ku her amadeye ji bo azadiya xwe xwina xwe birijîne.”

Jawaharlal Nehru-1935

(Piştî hilweşandina şoreşa Şex Seîd, di sala 1925'ê de)

ser Kurd û Kurdistanê bibin belaka mezin û giran. Êlên ku dev ji olên xwe berdan û olên nûn ji xwe re hilbijartin, û bûn dîlsozên van olan, jê re bê meji xebat û lebat kirin. Ew olên biyanî pir caran ji hundabûnê xelaskirin. Dîroka Kurdan di vê barê de, pir bi deng û naye. Lê paşê, ji ber vê rewşê gelê Kurd pir qelsket. Ol pîrbûn. Êl ji hev qetin û belaybûn. Dest bi şerê li dijî hev kirin. Şerê hundurî xurtbû. Kurdistan ji biran derket. Bi vî awahî gelê Kurd him û hêzên xwe ji destê xwe berda û dijmîn bê zehmetî lepên xwe danî ser singê gelê Kurd.

Gava Kurd olê misilmanîyê ji xwe re kirin olê resmî û refîref ketin nav xeta misilmanîyê, di dema ku şûrê olî kete destê Omar lawê Xetab, Kurdan pirtir xwe hundakirin. Û ev nexweşi heya îroj ma. Niha ji bi hezaran reben û belengazên Kurd derin hecê û bi milyonan perên xwe li wê derê telefîdikin. Ev pere gişt dibin qurşîn û ber, û li bajar û gundên Kurdan dikevin.

Di destpêka salên 18'an de netewên cihanê, çî reş çî sipî, rabûn û êrişên xwe birin ser kevneperestan. Welatên xwe ji destên wan azadkirin. Lê dîsa olên xwe wek baweriyên gelên xwe rêzkirin.

Li Kurdistanê ji destpêka salên 19'an vir de, pir şoreş û serhildanên çekdari li dijî me-tingeran û xwînmiyan birêketin. Pir çîçek û rihanên Kurd şewitin. Bi destê dijmîn gelek şehîdên me çêbûn. Niha ji gelek rêberên me, ên mîna Mazlum û Egîd'an di vê rêyê de canemerg û ronakrewan

dibin.

Lê ma gelo mirov dikare van şerên Kurdistanê, mîna şoreşgerên din, ên ku li dijî dewleta Osmanîyan rabûn û birayetiya olî ji biyaniyan xwestin û di vê rêyê de bi hezaran xort û keçên xwe gori kirin, biderivêne? Şoreşên berê xwesteka xwekeyatî (otonomî) û tevgera olî ji xwe re kiribûn çekek. Xwe û gelê xwe, di şevên reş û tari de heştin. Çawa şoreşa Qadî Mihemed ket, diyare. Şoreşa Şex Seîd hat vemirandin. Şoreşa Berzanî jihevbelavbû. Ev şoreşan, bûn xolika reş li pêşenga Kurdistan û bûn lekek giran û mezin.

Ez nizanîm çawa ev gela wusa maye? Hê hin êl hene piştigiriya dijmîn dîkin. Baweriya xwe bi kevneperestan tînin. Lê rastî em dibênin, ku roja wan hêdî hêdî diçe. Li Kurdistanê şoreşa kargezan pêşve diçe. Em dibînin û dibihînin, çawa mîrxasên me, lehengên Partiya şoreşa gelê Kurdistan, endamên PKK, gava ew hêja ber azadbûnê ve davêjin.

Hewceye em niha hemû tiştan jibîrbikin, daku em kanînim tekevin nav refên şoreşê û cihekî hêja ji xwe re bigrin. Çî fîlleh, çî misilman û êzîdî, welat welatê me Kurdistanê. Welatê me qireqire, hewara xwe li me giştan dike. Hêviya me giştaye. Dê rabin, gişt yekbin! Dilsoz bin! Xebat li karbin! Heryek ji me, bi karê xwe em rabin! Daku em dijmînên xwe ji nav xwe, ji welatê xwe, ji warê xwe ji bo her demê derbixin!

Cotkar

Hunermend

Dengê te mîna tîvinga
Dîcivîne van lehenga
Bo serxwebûna gelê min
Agir berda qîşla dijîmin
Ey hunermend! Ey hunermend!
Şêrê çîya! Xortê lewend!

Li eywana, li ser bana
Dengê te çûye ezîmana
Qerîna te ji bo welat
Xemlandîye kar û xebat
Ey hunermend! Ey hunermend!
Şêrê çîya! Xortê lewend!

Tîvinga te li nav mala
Şîyar dike law û kala
Ditirsîne wan eehşokan
Reva wan e ji Kurdistan
Ey hunermend! Ey hunermend!
Şêrê çîya! Xortê lewend!

Keç û lawan bi te re çûn
Armanca wan e serxwebûn
Dengê te ye di pişê de
Xweşi xîstî arteşê de
Ey hunermend! Ey hunermend!
Şêrê çîya! Xortê lewend!

Xebata te ji bo me ye
Tova te çand ilara me ye
Hewar û herdem gaziye
Daxwaza te azadiye
Ey hunermend! Ey hunermend!
Şêrê çîya! Xortê lewend!

Pêşmergeyê qada şerî
Bona welat qurban serî
Jiyana te baweriye
Pêşengîye, rêberîye
Ey hunermend! Ey hunermend!
Şêrê çîya! Xortê lewend!

Cankurd

Şerê Rizgariya Netewa Kurdistan, ku li dijî dijminê mêtîngerê faşîst pêşdikeve, bilî hoyên demsalê bi hilpişkî-nên mezintir xwe dilezêne. Herçuqasî dijmin hêzên xwe ên tunde, balafirên xwe ên nûjen û çekên xwe ên giran bikartêne ji, nikare binkeftina xwe birawestêne. Hêzên ARGK, di her şerî de, çalaki û jêhatîbûna xwe datênin pêşiya çavan.

Di livbaziyan ku li bajarên Kosar, Derika Çiyayê Mazî, Tatwan, Licê, Nisêbîn, Dêrsim ûhw. de pêkhatin, bi dehan serbaz, polês, endamên hêzen taybetî ên dijmin hatin kuştin. Dijmin bi bûhatiya bi milyonan Lîrên Tirkî xusarên diravî girt. Hêzên metînger ên Tirkî, ê din nikarin xwe li hemberê yekîtiyên ARGK rabigirin. Bi hezaran leşkerên xwe dajon ser pêşmergan. Lê hêzên ARGK, bilî tenikiya xwe a teknîkî datênin holê ku, ger netewek bixwaze şerbike, tu hêz nikare wî netewî binkeftî bike. Hêzên ARGK, bi kiryarên xwe ên nûh, şerê rizgariya netewî mezintir dikin.

NÛÇE RÛPELA 20. DE

Kargerên Kurd, 10 saliya damezrandina PKK li Suudi Erebîstanê pîrozkin

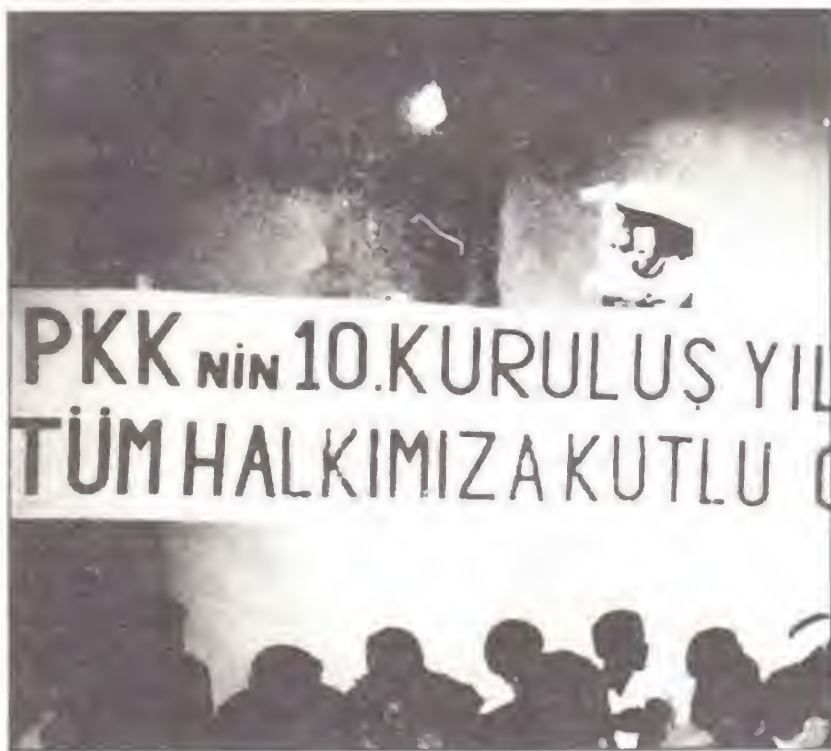
Daku Kargerên ji Kurdistanê ên welatperwer, nekarîbîn bîn bahev, ji hêla Suudî Erebîstanê mîna komên gelek piçûk tîn belavkirin û herwusa pikoliya saziyên aborî ên Tirkî ku mîna şaxekî MÎT'ê dixebitin li ser kargerên Kurd hergav berdwame. Kargerên Kurd bi vî awahî, ji herdu hêlan di bin tehdîte de dijîn, li Suudî Erebîstanê Saziyan aborî ên Tirkî, wanan bi vegeandî û ji kar derxistinê tehdît dikin. Lê dîsa ji kargerên welatperwer delamet û karguzariyên xwe ên bilind, bi hevkarîyeka gelek mezin bicih anîn û sersaliya damezrandina

partiya xwe bi dilgeşî û dilovanî pîrozkin.

Kargerên welatperwer ên ku li gelek bajarên Suudî Erebîstanê civîn û şevên pîrozbayî yê dirustkirin, axafên li ser naveroka rojê çekirin û hevkarî û delametên xwe anîn zimên. Taliya her civinê de, alikariyên diravî ji bo ERNK di nav xwe de lihevevandin.

Li bajarên weke Riyad (2 şev), Breyda, Mekke, Taif, Cîde (2 şev), Medîne, Mohada, Tinama, Namaz û li gelek gundan kargerên welatperwer, kom bi kom şev û civinên xwe bicihanin.

★

Karbidestiya emperyalist a Frense, weke daxwazên dewleta Tirk a faşîst, 3 welatperwerên ji Kurdistanê koçberê welatê Gabon li Afrîka kir

● Roja 10'ê Kanûnê 1987'ê berpirsiyariya ERNK li Ewropa belavokek da der. Rûdana koçberkirinê bêmaf û bédad nîşan da. Duxuyankir ku, ev bikaranîna Frense xwîn dide faşîzma dewleta Tirk. Bang li hemû welatperwerên Kurd û hêzên demokrat û pêşveçûyî ên Ewropa kir, ku li dijî vî bikaranîna bêmaf a karbidestiya Frense birawestin û vî dewletê mehkum bikin.

● Berpirsiyariya ERNK li Ewropa, roja 11'ê Kanûnê li bajarê Brukselê li Belçîka civîneka rojnameyan çêkir. Ji karbidestiya Frense xwest, ku bi lez dev ji vî bikaranîna xwe berde.

● Komek ji welatperweran, ku nas û malbatên welatperwerên hatine koçberkirin in, dest bi berxwedana birçîmayînê kirin. Xweragirtin berdwam dike.

● Roja 11'ê Kanûnê li Almaniya Rojava li bajarê Kolnê, komek ji welatperwerên Kurd li pêşiya avahiya rêya asmanan a Frense, livbaziyeke protesto bilindkirin.

● 3 welatperwerên hatine nefikirin, li Gabonê dest bi berxwedana birçîmayînê heya mirinê kirin.

● Komîtên ji Kurdistanê li Parisê civînek ji bo rojnameyan çêkirin.

NÛÇE RÛPELA 21. DE

BERXWEDAN

HER TIŞT JI BO ENÎYA RÎZGARÎYA NETEWA KURDISTAN

BÎ LIVBAZIYÊN NÛH ŞEREKÎ XURTTÎR

10 saliya damezrandina PKK li Îsvîçre û Hollanda pîrozbû

Li Îsvîçre bajarê Freibourg, roja 5'ê Kanûnê şeva sersaliya damezrandina PKK hat pîrozkirin. 3.000 welatparêz başdarbûn.

Li Hollanda bajarê Den Haag ji, 1300 welatperwer ve-xwendîya şeva pîrozkirina 10 saliya damezrandina PKK bûn.

Şeveka ji pîrozkirinê 10 saliya damezrandina PKK, ku

li gelek welatan hatin sazîkirin, li bajarê Freibourg li Îsvîçre roja 5'ê Kanûnê çebû. Ji ber ku li gelek welatên Ewropî şevên pîrozkirinê hatin sazîkirin, tenê welatperwerên ku li Îsvîçre dijîn, beşdarî vî şevê bûn.

Di şevê de axafên konevanî li ser naveroka şevê hatin xwendin. Dirokên PKK û Têkoşîna Rizgariya Netewa Kurdistan, kin hatin nasdan. Li ser pêşketinê şoreşa Kurdistan hate rawestandî. Herwusa di şevê de, axafa pîrozbayiyê a Sekreterê Gelempirîya PKK rêheval Abdullah ÖCALAN hat xwendin.

Komên govendê ên Huner-

komê, digel dengbêj û hozanan, sitran-govend û leyistokên şoreşgerî, gelêrî û dilnî pêşkêş kirin.

Hêzên demokrat û pêşveçûyî ên Îsvîçre, namên xwe ên piştigirtin û hevkarîyê, gihan-din şevê.

Di şeva li Den Haag welatê Hollanda ji de, axafên konevanî hatin xwendin. Hêzên dij-faşîst ên piştigirt, ji Belçîka û Hollanda beşdarî şevê bûn. Welatperwerên li Belçîka dijîn jî, hatibûn şeva pîrozkirinê. Li kêleka komên govend û sitranan, bernâmeke dewlemend hat pêşkêşkirin. Govenda gelêrî a berxwedanî û helbestên şoreşgerî, şev pir xemilandin.

10'ê Kanûnê, roja mafên mirovan pîrozbû

Roja 10'ê Kanûnê, ji hêla Koma Netewan û gelek saziyan, li tevayî cihanê bi rengê roja mafên mirovan bi gelek şewê û avayîyan têtin pîrozkirin.

Vê salê, cara yekemîn roja mafên mirovan li Tirkîyê jî hat pîrozkirin. Ev pîrozbayiya ku ji aliyê Komela Mafên Mirovan li Tirkîyê hat dirustkirin, bi gelek civîn û namayîşan bieth hat. Herwusa Komela Mafên Mirovan daxwaza efûkirineka gîştîyî ji meclîsa Tirkîyê kir.

Di rojeka wusa de ku mafên mirovan têtin pîrozkirin, mirov nikare li bendê biraweste, ku rejîma faşîst a ku belavoka li dijî hingavtînan a navnetewan imze nekiriye, destûra pîrozbayiyeka layîqê vî rojê bide.

Kongra liga navnetewan bo rizgarî û mafên gelan çêbû

Liga navnetewan bo rizgariya gelan û mafên gelan, komcivîna xwe çêkir. Eniya Rizgariya Netewa Kurdistan (ERNK) û "Komîtên ji Kurdistanê" nûneriya Kurdistanê kirin.

Mêjûya 4 û 6'ê Kanûnê de, rêkxistina bi navê "International League for the Rights and Liberation of Peoples-NGO (rêkxistinên navnetewan ên negirêdayî hîkûmetan) a di Koma Netewan de, li bajarê Parisê di parlamentoya Frense de komcivîna xwe çêkir.

Gelek delegên bi navûdeng, ên mîna xwediyê nişana aşîtiyê Nobel, dadger û mafdarên mirovî, zanyar û berpirsiyarên hîkûmetan beşdarî komcivînê bûn. Domana komcivînê de, li ser pergalên mîna pîrsên rizgariya gelan, pîrsên hevkarîyê, li ser êrişên li dijî mafê gelan û berxwedana li dijî van êrişan axaf hatin çekirin û biryar hatin girêdan.

Taliya komcivînê de, serokê rêkxistinê ê kevn, mafdar û

dadgerê Frensi Leô Matarasse, cihê xwe ji bo serokê nûhê Arjantînî û xwediyê nişana aşîtiyê Nobel, berda.

Berpirsiyarê ERNK û Komîtên ji Kurdistanê, ku ve-xwendiyên komcivînê bibûn, pêwendiyên nûh digel delegên komcivînê girêdan. Nûnerê komîtên ji Kurdistanê roja 4'ê Kanûnê 2 caran axaf çekir û Têkoşîna Rizgariya Netewa Kurdistan nasi delegan kir.

Roja 5'ê Kanûnê jî, bi navê berpirsiyariya ERNK li Ewropa axafek çebû. Têkoşîna gelê me hat nasdan û şerê taybetî a Komara Tirkî faşîst hat rabirin. Li ser hevkarî û dostaniya navnetewan û girîngiya vî yekê hat rawestandin.

Herwusa delegên Yewnanîstan û Qîbrîsê jî, li ser pîrsa Têkoşîna Rizgariya Netewa Kurdistan axafên hêja û fireh bo hevkarîyê çekirin û bala delegan kişandin ser pîrsa şoreşa gelê Kurdistan.

★